

Proces for omstrukturering og generationsskifte

- overvejelser og klargøring af et generationsskifte, baseret på en casevirksomhed

The process of restructuring and generational succession

- consideration and preparation of a generational succession, based on a case company

Copenhagen Business School
Kandidatafhandling, Cand.merc.aud

Mathias Rasmussen

Afleveringsdato: 31.05.2016

Antal anslag: 182.243

Antal sider: 76

Vejleder: Christian Skovgaard Hansen

Indholdsfortegnelse

1	Summary	5
2	Indledende afsnit	6
2.1	Indledning	6
2.2	Målgruppe	7
2.3	Problemformulering	8
2.4	Problemafgrænsning	9
2.5	Metode	9
2.5.1	Retsdogmatisk metode	10
2.5.2	Juridisk grundlag	12
2.5.3	Struktur og opbygning	14
2.6	Kilder og kildekritik	15
3	Beskrivelse af casevirksomheden	16
3.1	Casevirksomheden Indretning A/S	16
3.1.1	Overdrager	17
3.1.2	Erhverver – datteren Mette Belling	17
3.1.3	Erhverver – medarbejderen Louise Rasmussen	17
4	Indledende overvejelser til generationsskifte	18
4.1	Årsager og motiver til generationsskiftet	19
4.2	Værdiansættelse	20
4.3	Tidspunkt for generationsskiftet og handlingsplan	21
4.4	Valg af rådgivere	22
4.5	Den rigtige erhverver	22
4.6	Finansiering af generationsskiftet	25
4.7	Delkonklusion	25
5	Værdiansættelsesmetoder mellem interesseforbundne parter	26
5.1	Gaveafgiftskredsen, BAL § 22	28
5.1.1	Indretning A/S	29
5.2	Overdragelse inden for gaveafgiftskredsen	29
5.2.1	Værdiansættelsecirkulæret nr. 185 af 17. november 1982	29
5.3	Overdragelse uden for gaveafgiftskredsen	30
5.3.1	Aktier og anparter	31
5.3.2	Goodwill	31
5.3.3	Fast ejendom	34
5.4	Indretning A/S	35
5.4.1	Goodwill	35
5.4.2	Fast ejendom	35
5.4.3	Aktier	36
5.5	Delkonklusion	37
6	Omstruktureringsmodeller	37
6.1	Aktieombytning	39
6.1.1	Aktieombytnings grundlæggende betingelser	40
6.1.2	Aktieombytning med tilladelse	41

6.1.3	Aktieombytning uden tilladelse	43
6.1.4	Konsekvenser for overdrager	44
6.1.5	Konsekvenser for erhverver	44
6.1.6	Fordele og ulemper	45
6.2	Spaltning	45
6.2.1	Ophørsspaltning	46
6.2.2	Grenspaltning	46
6.2.3	Skattefri spaltning med tilladelse	47
6.2.4	Skattefri spaltning uden tilladelse	48
6.2.5	Skattefri spaltning – konsekvenser	49
6.2.6	Fordele og ulemper	51
6.3	Rækkefølge	51
6.4	Delkonklusion	52
7	Generationsskiftmodeller	53
7.1	Salg af aktier	53
7.1.1	Personligt	54
7.1.2	Via holdingselskab	55
7.2	Succession	58
7.2.1	Lovgivning	58
7.2.2	Konsekvenser for overdrager	61
7.2.3	Konsekvenser for erhverver	61
7.3	A/B-modellen	61
7.3.2	Konsekvenser for overdrager	64
7.3.3	Konsekvenser for erhverver	65
7.4	Delkonklusion	65
8	Plan for generationsskifte	67
8.1	Tidsperspektiv	67
8.2	Risiko vedrørende overdragets vederlag	68
8.3	Beskatning og afgifter	68
8.4	Finansieringsmuligheder	69
8.4.1	Selvfinansiering	70
8.5	Valg af omstrukturerings- og generationsskiftemodel	71
8.5.1	Omstruktureringsmodel	71
8.5.2	Generationsskiftemodel	72
9	Konklusion	73
10	Perspektivering	76
11	Kildehenvisninger	78
12	Bilag	83
	Bilag 1 - Nøgletal for Indretning A/S 2013 - 2015	83
	Bilag 2 - Beregning af goodwill	84
	Bilag 3 - Proces for omstruktureringer	86
	Bilag 4 - Hjemmelsgrundlag ved omstruktureringer	87

Bilag 5 - Aktieombytning før spaltning med ejendom, åbningsbalance	88
Bilag 6 - Spaltningsregnskab, åbningsbalance	89
Bilag 7 - Beregning af goodwill uden indeholdelse af ejendom	90
Bilag 8 - Åbningsbalance aktieombytning efter spaltning	92
Bilag 9 - Værdiansættelse af Indretning A/S efter spaltning (uden ejendom)	93
Bilag 10 - Personligt salg af aktier	94
Bilag 11 - Overdragelse ved succession til familie	95
Bilag 12 - Overdragelse ved succession til nære medarbejdere	96
Bilag 13 - Beregning forlods udbyttet	97

Lovforkortelser

ABL	Aktieavancebeskatningsloven
SL	Statsskatteloven
KSL	Kildeskatteloven
LL	Ligningsloven
SFL	Skatteforvaltningsloven
SEL	Selskabsloven
SESL	Selskabsskatteloven
FUSL	Fusionskatteloven
BAL	Boafgiftsloven
VSL	Virksomhedsskatteloven
EABL	Ejendomsavancebeskatningsloven
KGL	Kursgevinstloven
AL	Afskrivningsloven

1 Summary

This master thesis concerns the process of restructuring and generational succession planning, including consideration and preparation of a generational succession. To combine theory and practice, the thesis will be based on a fictional case company. The thesis will focus on the process and analyse the opportunities, requirements and risks for a company with only one shareholder. The case company will analyse the possibilities when generational succession takes place to either a daughter or a close employee.

It is important to have control of the whole process in a generational succession. Complications might occur, but with preparation and time, the effect of the complications can be reduced. It is therefore important to prepare the company so it is ready to be transferred when the generational succession process is launched.

The valuation of the company depends on the person taking over the company. The valuation must follow the valuation directions and circular issued by the Danish tax authorities. These valuation directions and circular have been issued to assure that the valuation is performed as close to the market value as possible.

The thesis has focused on two restructuring models: demerger and share exchange. Both restructuring models can be done with or without permission from the Danish tax authorities. When done without permission, there is a hold-on requirement to the shares for three years, which means that the shares cannot be sold before after three years. When done with permission, the Danish tax authorities will require that all change made after the demerger or share exchange is reported back to them for a given period, typically around three years.

The thesis has focused on three different generational succession methods: sale of shares, tax succession and the A/B-model. Sale of shares will result in taxation of share premium for the seller and a high purchase price for the buyer. Tax succession triggers no tax for any of the parties and it is possible to reduce the acquisition cost with a gift. The model is good if there has to be a rapid transfer. The A/B-model ensures a high transfer price without a high down payment from the buyer because the transfer and payment is mainly made through an advance dividend rights. The A/B-model can be risky as it is dependent on the company's performance.

The conclusion is that the right process of restructuring and the right generational succession method depends on the parties involved and their decision on which parameters that are most important to them. Essential to the choice of model and method is the seller's wishes for whom his/her successor should be and how much the seller wishes to obtain in transfer price.

2 Indledende afsnit

2.1 Indledning

Tusindvis af firmaer skifter hvert år ejer via virksomhedshandel og generationsskifte, men meget kan gå galt, og spørgsmålene kan være mange. Hvem er bedst til at sikre firmaets fremtid, hvordan opnår ejerne den optimale pris ved salget af deres virksomhed, og hvilke skattemæssige muligheder er der for generationsskifte? I den forbindelse er det essentielt, at ens virksomhed hele tiden er toptrimmet og klar til at gennemføre et generationsskifte. Virksomhederne er ofte etableret af ejerlederen, mens andre har arvet den. Inden for de kommende 10 år står 23.000 virksomheder over for et generationsskifte¹, hvoraf hele 49 procent af virksomhederne er ejerledet.² Det betyder, at hvert år trækker hundredvis af ejerledere sig tilbage fra deres virksomhed.

Undersøgelser viser, at op mod 61 % af alle virksomheder (A/S og ApS *ikke* børsnoteret) står over for et ejerskifte inden for de næste 10 år, heraf har 35 % af disse selskaber ikke en exit-strategi, mens 40 % ikke ved, hvad selskabet er værd.³ Det kan have store konsekvenser for virksomheden, og det er vigtigt at mærke sig, at det tager tid at gennemføre et succesfuldt generationsskifte. Kommer man som virksomhed for sent i gang med ejerskifte, eller er man ikke godt nok forberedt, når mulighederne byder sig, kan det betyde en mindre salgspris, ødelægge en god handel eller i værste fald medfører lukning af selskabet.

Som virksomhed agerer man i en større kontekst og influerer ligeledes herpå. Det er afgørende, at et generationsskifte sker optimalt, da det kan medføre øget vækst for virksomheden samt stigende velstand for hele Danmark gennem en forbedring i den økonomiske udvikling. Hvorimod man kan risikere tab på flere milliarder og stigende arbejdsløshed, hvis ejerne ikke forbereder salget i god tid. Derfor er det centralt, at virksomhederne er salgsmodne⁴ og fremstår fra deres bedste side, således at man optimerer virksomhedens potentiale ved et salg.

Da ejerledede virksomheder er afgørende for dansk økonomi, er det vigtigt, at der i Danmark sikres gode og værdiskabende generationsskifter. En nylig foretaget analyse konkluderer, at familievirksomheder står for 60 % af beskæftigelsen, 45 % af omsætningen og 46 % af værditilvæksten i det private erhvervsliv⁵.

Ligeledes konkluderer analysen⁶, at de ejerledede virksomheders tre største udfordringer er:

- Sårbarheden over for ændringer i ejerlederens eller dennes families tilstand,

¹ "Boom i antallet af generationsskifter" (u.å.)

² "Boom i antallet af generationsskifter" (u.å.)

³ Erhvervs- og Byggestyrelsen (okt./nov. 2009)

⁴ FSR (2009), side 7.

⁵ "Boom i antallet af generationsskifter" (u.å.)

⁶ "Boom i antallet af generationsskifter" (u.å.)

- Manglende evne og ressourcer til at planlægge og imødegå ændringer i efterspørgsel, kapitalmarkedet og den teknologiske udvikling samt
- Generationsskifte og familievirksomhedernes manglende fokus på planlægning heraf.

Ovennævnte udfordringer skal sammenholdes med regeringens ophævelse af formueskattekursens beregningsregel den 4. februar 2015 som grundlag for værdiansættelse af unoterede aktier ved generationsskifte og et lovforslag, der vil medføre, at et bindesvar fra skattemyndighederne ikke altid vil være bindende.⁷ Det må antages, at konsekvensen af ovenstående regelændringer vil medføre, at der fremover vil opstå usikkerhed om de anvendte værdier ved generationsskifte af familieejede virksomheder, og at formueskattekursen ikke længere kan anvendes som standardkurs. Det må antages, at et generationsskifte vil udløse øgede skatter end hidtil, idet formue-skattekursen tidligere har fungeret som en fordelagtig kurs i forbindelse med værdiansættelsen ved generationsskiftet. Resultatet af disse regelændringer kan i værste tilfælde medføre, at generationsskifte ikke bliver gennemført.

En undersøgelse fra daværende Erhvervs- og Byggestyrelsen⁸ viser, at 23 % af virksomhedsejerne forventer et generationsskifte til familie, mens 11 % af virksomhedsejerne forventer et generationsskifte til medarbejder.

For alle virksomhedsdrivende familier gælder, at der er mange udfordringer i forhold til ejerlederens tilbagetrækning og valg af generationsskiftemodel, og det er derfor vigtigt, at ejeren finder svaret på mange af følgende spørgsmål: Hvornår skal der generationsskiftes? Hvornår er ejerlederen og virksomheden klar? Hvordan skal der generationsskiftes? Hvilken model skal der vælges? Skal virksomheden videreføres i familien eller sælges til medarbejdere, konkurrenter eller udefrakommende investorer? Er der interesse blandt ens børn i at drive virksomheden videre, og hvis der er, er de kompetente? Og hvad derefter? Hvordan vil det gå virksomheden, efter den valgte generationsskiftemodel er implementeret? Vil virksomheden trives under fortsat familieeje, eller vil den blive opløst og arbejdspladserne flyttet et andet sted hen ved et eventuelt salg?

2.2 Målgruppe

Målgruppen til denne kandidatafhandling er selskabsejere, revisorer, advokater og andre rådgivere, som har en interesse i at vide, hvordan et generationsskifte af et aktionærselskab med fokus på ejerskifte inden for familien og medarbejdere kan foretages. Herudover vil kandidatafhandlingen give et samlet overblik over gældende lovgivning og regler i forbindelse med et generationsskifte til familien og medarbejdere, herunder hvordan et generationsskifte kan gennemføres fra de indledende overvejelser, omstrukturering, generationsskifte med værdiansættelse, beregning af eventuelle skatter og afgifter mv.

⁷ Christiansen (2015), s.14

⁸ Erhvervs- og Byggestyrelsen (okt./nov. 2009) Afsnit nr. 8

Kandidatafhandlingen danner således et overblik over generationsskiftet set ud fra en kandidatstuderendes synsvinkel og fremhæver således en række muligheder og risikomomenter, der hhv. bør udnyttes og afværges.

Det forventes, at læseren har et overordnet kendskab til de faglige termer, der bruges inden for generationsskifter og anden simpel lovgivning. Således vil en læser uden indsigt i generationsskifte finde projektet forholdsvis fagligt svært, trods dets mål om klar forståelighed, hvorimod eksperter på området vil finde det let læseligt.

2.3 Problemformulering

Generationsskifte af en virksomhed er en omfattende proces, som har stor økonomisk betydning for den enkelte ejer og samfundet, hvis det mislykkes. Således vil denne kandidatafhandling redegøre for, hvilke problemstillinger man traditionelt kan blive mødt med i forbindelse med et generationsskifte af et hovedaktionærsselskab. Derudover vil afhandlingen vurdere, hvilke forhold virksomhedsejerne og rådgiverne skal have kendskab til for at foretage det mest fordelagtige generationsskifte. Problemformuleringen i denne afhandling omhandler derfor, hvordan man klargør og foretager et optimalt generationsskifte. På baggrund heraf er nedenstående problemformulering opstillet:

”Hvorledes planlægges og gennemføres et generationsskifte af et hovedaktionærsselskab i levende live, herunder hvilke problemstillinger der typisk opstår i forbindelse med processen?”

Kandidatafhandlingen indledes med en redegørelse af de indledende overvejelser ved et generationsskifte, herunder:

- Hvilke overvejelser og forhold skal der klargøres forud for et generationsskifte?
- Hvilke værdiansættelsesmetoder kan anvendes ved overdragelse til interesseforbundne parter (familie og nære medarbejder)?
- Hvilke omstruktureringsmodeller kan benyttes ved optimering af den strukturelle selskabsstruktur, og hvilke fordele og ulemper har de pågældende modeller?
- Hvilke generationsskiftmodeller findes, herunder hvilke generationsskiftmodeller vil være mest hensigtsmæssige for overdrager og erhverver?

Analyse af teorien er baseret på en udarbejdet case for at belyse, hvordan teorien skal anvendes i den konkrete case og dermed, hvordan teorien anvendes i praksis. Endelig ønskes en konklusion på ovenstående problemstillinger, mens en perspektivering vil afrunde kandidatafhandlingen.

2.4 Problemafgrænsning

Afhandlingen er afgrænset til at omhandle gaveafgiftspligtige personer i henhold til BAL § 1, stk. 2 og nære medarbejdere, jf. KSL § 33 C, stk. 12 og ABL § 35. Afhandlingen vil således ikke behandle lovgivning vedrørende salg til tredjemand, men inddrages, hvis det skønnes nødvendigt af hensyn til besvarelsen. Afhandlingen vil behandle generationsskifte af et aktionærselskab, hvormed afhandlingen afgrænser sig fra generationsskifte til andre virksomhedsformer. Derudover afgrænses afhandlingen fra behandling af et generationsskifte ved død. Kandidatafhandlingen afgrænses fra behandlingen af udenlandske selskaber. Der er ligeledes tale om et enkelt hovedaktionærselskab, hvorfor scenarier med flere hovedaktionærselskaber ikke vil blive behandlet.

I behandlingen af værdiansættelsescirkulæret 185 af 17. november 1982 vil der ikke foretages en nærmere uddybning af principperne for, hvordan formueskattekursen opgøres som følge af lovændringen den 5. februar 2015, hvor formueskattekursen blev ophævet som værdiansættelsesprincip.

Der afgrænses til kun at behandle to omstrukturingsmodeller: aktieombytning og spaltning. Ligeledes afgrænses der til kun at behandle tre generationsskiftemodeller: salg af aktier, overdragelse af aktier ved succession og A/B-modellen.

Da kandidatafhandlingen ikke behandler salg til tredjemand, herunder værdiansættelse til tredjemand, vil der ikke blive anvendt og udarbejdet en omverdensanalyse som fx Porters Five Forces, PEST eller SWOT, da disse danner grundlag for en eventuel værdiansættelse af selskabet i forbindelse med salg til tredjemand.

Kandidatafhandlingen afgrænses ligeledes fra at behandle formuedelen af et generationsskifte, bortset fra en diskussion angående formueoverdragelse (gave) ved valg af værdiansættelsesprincip.

Derudover vil kandidatafhandlingen ikke behandle den administrative del ved et generationsskifte, fx udfærdigelsen i form af de juridiske aftaler og dokumenter. Kandidatafhandlingen vil ligeledes ikke behandle den selskabsretlige behandling af selskaber, stiftelse, spaltning mv., medmindre dette findes nødvendigt af hensyn til besvarelsen.

Der vil kun i begrænset omfang blive inddraget finansieringsmuligheder for erhverver, og det vil således ikke være en selvstændig problemstilling eller analyse i kandidatafhandlingen.

Kandidatafhandlingen vil kun omfatte den regulering, herunder love, som er gældende pr. 3. december 2015. Afhandlingen vil kun i nødvendigt begrænset omfang inddrage tidligere lovgivning. Derudover vil kandidatafhandlingen tage udgangspunkt i 2016-satser til fx beregning af skatten.

2.5 Metode

Indledningsvis beskrives i dette afsnit den metodiske tilgang, der er anvendt ved udfærdigelsen af denne kandidatafhandling. Herefter præsenteres de forskellige typer af kilder anvendt i kandidatafhandlingen.

I denne kandidatafhandling anvendes en juridisk metode med udgangspunkt i lovgivning kombineret med en fiktiv casevirksomhed. Formålet med at anvende den juridiske metode er at kunne tage stilling til en juridisk problemstilling, såsom at SKAT udfordrer en given generationsskiftemodel. Metoden består for det første af en beskrivelse og identifikation af de retskilder, som kan inddrages i den juridiske argumentation. For det andet er det væsentligt at kunne fortolke retskilderne og være kritiske over for den information, som løbende indsamles og behandles.

2.5.1 Retsdogmatisk metode

I denne kandidatafhandling er den juridiske metode, som er anvendt den retsdogmatiske metode. Den har til formål at beskrive gældende ret (de lege lata) og retstilstanden,⁹ som den er ved brug af retskilderne.¹⁰

Der er intet direkte hierarki mellem retskilderne, men der er en specifik rækkefølge, som skal anvendes ved brug af den retsdogmatiske metode:¹¹

- Regulering
- Retspraksis
- Retssædvaner
- Forholdets natur

Udtrykket regulering dækker over en betegnelse for love, lovforarbejder, administrative forskrifter (bekendtgørelser, cirkulærer o.l.).¹²

Kandidatafhandlingen vil primært anvende regulering og retspraksis som retskilder for at besvare problemformuleringen og vil derudover benytte sig af juridisk litteratur til at komplementere besvarelsen, uagtet at det er omdiskuteret, i hvilken udstrækning juridisk litteratur er at anse som en retskilde¹³. Under afsnit 2.5.2 vil kandidatafhandlingens juridiske grundlag blive beskrevet.

2.5.1.1 Regulering

Besvarelsen af afhandlingen vil foregå på baggrund af en analyse af gældende ret ved brug af reguleringen på området for værdiansættelse, omstrukturering og generationsskifte, herunder love, bekendtgørelser, cirkulærer, domme, artikler og publikationer. Lovforarbejder har som udgangspunkt ikke en retskildeværdi, men anvendes hyppigt som fortolkningsbidrag til lovreglerne.¹⁴ Problemformuleringen vil i besvarelsen blive

⁹ Blume (2009) s. 161

¹⁰ Blume (2009) s. 61

¹¹ Blume (2009) s. 74f og Nielsen & Tvarnø (2011) s.32

¹² Nielsen & Tvarnø (2011) s.73ff

¹³ Blume (2009) s. 159ff

¹⁴ Blume (2009) s. 52ff

analyseret ud fra en fiktiv case: et eksempel på en standardiseret dansk virksomhed. Lovgivning, regulativer og cirkulærer vil således blive illustreret med modellernes praktiske anvendelighed gennem opgaven i casen.

Det primære EU-retlige lovgivningsgrundlag, som er relevant for kandidatafhandlingen, er fusionsdirektivet 2009/133/EF.¹⁵ Kandidatafhandlingen vil primært beskæftige sig med den nationale regulering, men vil, hvis nødvendigt, inddrage direktivet. Implementeringen af fusionsdirektivet i national ret findes bl.a. i:

- Fusionskatteloven
- Selskabsskatteloven
- Aktieavancebeskatningsloven
- Ligningsloven

Foruden ovenstående er statsskatteloven og kildeskatteloven ligeledes relevante for kandidatafhandlingen. Desuden er boafgiftsloven relevant, idet den beskriver reglerne for nærtstående familie og afgiften i forbindelse med gaver til disse.

Derudover vil følgende cirkulærer og vejledninger være relevante:

- Cirkulæret nr. 185 af 17. november 1982
- TSS-cirkulære 2000-9
- TSS-cirkulære 2000-10
- Den juridiske vejledning 2016-1

Cirkulærer og vejledninger udstedes på baggrund af det administrative hierarki og er ikke bindende og behøver ikke direkte lovhjemmel. Disse forskrifter indeholder regler, som er rettet til myndigheder og ikke til borgere.¹⁶ Dette er modificeret ved, at flere vejledninger af myndighederne bliver opfattet som forpligtende for borgere, særligt henset til at det er muligt at påklage en afgørelse til den overordnede myndighed ved afgørelser truffet på baggrund af den udstedte vejledning.¹⁷

2.5.1.2 [Retspraksis](#)

Retspraksis og administrativ praksis vil indgå i specialet for at illustrere retstilstanden på nationalt niveau. Kandidatafhandlingen vil primært anvende afgørelser fra Landsskatteretten og Skatterådet, men også afgørelser fra Vestre og Østre Landsret samt Højesteret vil indgå i det relevante omfang.

¹⁵ Oprindeligt 90/434/EØF som ændret ved Rådets direktiv 2005/19/EF

¹⁶ Blume (2009) s.121

¹⁷ Blume (2009) s. 121

Den teoretiske diskussion om generationsskiftemodellerne udspringer i høj grad af retspraksis. Det er væsentligt i fortolkningen af problemstillingen at inddrage afgørelser fra praksis til at understøtte den endelige konklusion. Følgende afgørelser er særligt vigtige:

- SKM 2007.431.LSR: Overdragelse af fast ejendom +/- 15 %
- SKM.2003.66.LR: A/B modellen

2.5.2 Juridisk grundlag

Generationsskifte er ikke et entydigt begreb, men anvendes i almindelighed i erhvervsmæssige sammenhæng om de tilfælde, hvor der er tale om hel eller delvis overdragelse af en erhvervsmæssig virksomhed enten til familiemedlemmer eller nære medarbejdere.¹⁸ De skattemæssige konsekvenser af et generationsskifte i levende live afhænger af, hvordan et sådant generationsskifte gennemføres. Grundlæggende kan et generationsskifte gennemføres ved: 1) almindelig overdragelse og 2) overdragelse med skattemæssig succession. Derudover er der A/B-modellen, som er en lidt anderledes generationsskiftemodel.

2.5.2.1 Generationsskifte ved almindelig overdragelse

Foretages der et generationsskifte ved en almindelig overdragelse af en virksomhed, bliver virksomhedsejeren som udgangspunkt beskattet på tidspunktet for overdragelsen af virksomheden, jf. SL § 4. Foretages der derimod afståelse af aktier i et aktieselskab, vil den sælgende ejer blive beskattet efter de almindelige regler for beskatning af aktier, jf. ABL § 1. Ved et generationsskifte, hvor selskabet sælger sine aktiviteter, vil for tjenesten blive beskattet i selskabet, og ejeren af selskabet bliver først personligt beskattet, når aktierne sælges.

2.5.2.2 Generationsskifte med skattemæssig succession

Overdrages en virksomhed til en bestemt persongruppe, er det muligt at udskyde beskatningen, jf. ABL §§ 34, 35 og 36 samt KSL § 33 C. En skattemæssig succession medfører, at virksomhedens nye ejer indtræder i overdragerens skattemæssige stilling. Det vil sige, at overdragelsen af virksomheden ikke udløser beskatning for overdrageren på overdragelsestidspunktet for afståelse af selskabet i generationsskiftet. Beskatning udløses, når erhververen efterfølgende afstår sine kapitalandele. Beskatningen af et generationsskifte med skattemæssig succession sker efter reglerne i ABL, EABL, KGL og AL.

2.5.2.3 Personkreds – generationsskifte med succession

Ifølge KSL § 33 C, stk. 1, og ABL § 34, stk. 1, nr. 1 kan et generationsskifte ved succession ske med følgende personkreds: børn, børnebørn, søskende, søskendes børn eller søskendes børnebørn. Derudover bliver

¹⁸ Halling-Overgaard og Olesen (2013) s.13

adoptivforhold eller stedbarnsforhold sidestillet med naturligt slægtskabsforhold, jf. KSL § 33 C, stk. 1., 2. pkt., og ABL § 34, stk. 1, nr. 1., 2. pkt., hvormed der kan foretages skattemæssig succession mellem disse parter.

Foruden ovenstående persongruppe kan der derudover foretages generationsskifte ved skattemæssig succession til nære medarbejdere, når medarbejderen inden for de seneste fem indkomstår i sammenlagt mindst tre år har været fuldtidsbeskæftiget og tillige på overdragelsestidspunktet er fuldtidsbeskæftiget i virksomheden, jf. KSL § 33 C, stk. 12, og ABL § 35, stk. 2.

Reglerne om succession gælder både ved generationsskifte for personligt ejede virksomheder og for selskaber.

2.5.2.4 A/B-modellen

A/B-modellen har ikke hjemmel i lovgivning, men bygger på gældende praksis og følger løbende afgørelser og domme på området. A/B-modellen bygger på afgørelse SKM.2003.66.LR. Der henvises derudover til både SKM2010.2.SR, SKM2016.52.SR og SKM2005.549.LR som relevante afgørelser i forbindelse med A/B-modellen. Afgørelserne beskriver grundelementerne i et generationsskifte ved brug af A/B-modellen.

Med A/B-modellen er der mulighed for at generationsskifte virksomheden gennem tildeling af en forlods udbytteret til overdrager og derved finansiere overdragelsen.

2.5.2.5 Værdiansættelse

ABL regulerer beskattningen af aktier, der overdrages mellem fysiske personer og selskaber. Der skal i den forbindelse sondres mellem datterselskabsaktier (ABL § 4 A), koncernselskabsaktier (ABL § 4 B) og skattefrie porteføljeaktier (ABL § 4 C). Datterselskabsaktier defineres som ejerskab af kapitalandel på minimum 10 procent af et andet selskabs aktie- eller anpartskapital. Koncernselskabsaktier defineres ved, at selskabet, der ejer kapitalandelene, er sambeskattede eller kan sambeskattes. Skattefrie porteføljeaktier defineres som ejerskab af kapitalandele under 10 procent af aktier eller anparter, der ikke handles på et reguleret marked.

Aktiverne værdiansættes til handelsværdi, og overdragelsen skal ske på vilkår svarende til handel mellem uafhængige parter, betegnet som "armslængdeprincippet", jf. LL § 2, stk. 1. SKAT's værdiansættelses-cirkulærer fastsætter handelsværdien af aktiver, der handles mellem ikke uafhængige parter. Foruden cirkulærer og vejledninger findes der en del afgørelser i praksis, som kan underbygge værdiansættelserne. I kandidatafhandlingen vil følgende cirkulærer og vejledninger være relevante:

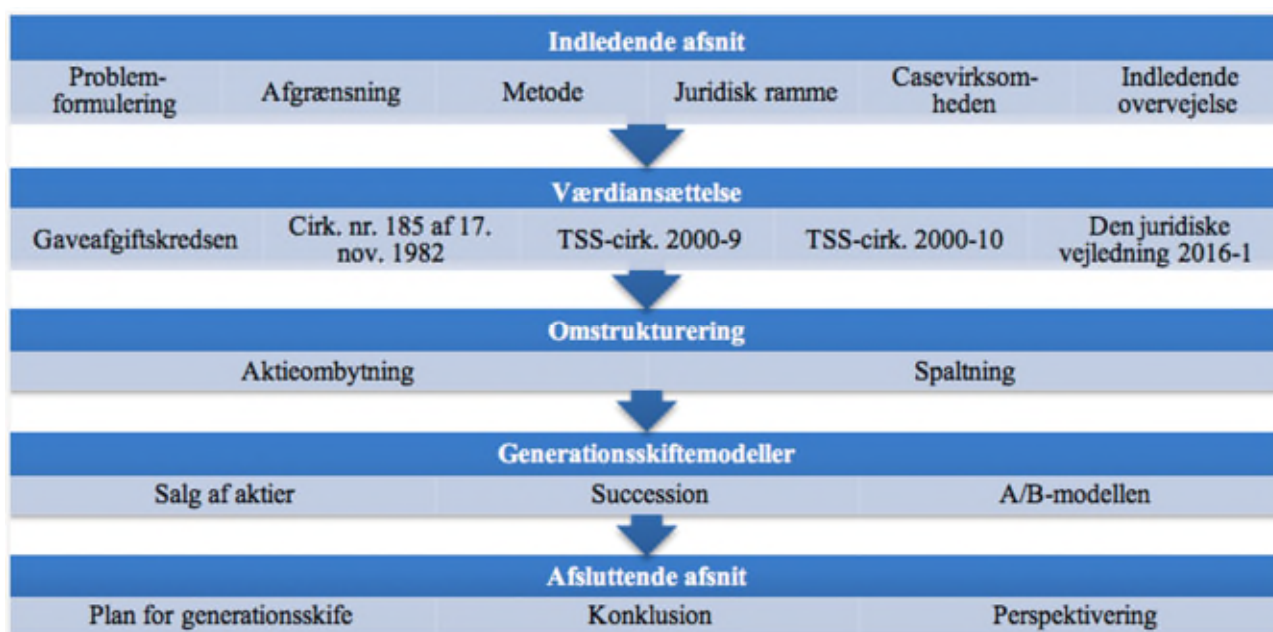
- TSS-cirkulære 2000-09 om værdiansættelse af aktier og anparter
- TSS-cirkulære 2000-10 om værdiansættelse af goodwill
- Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 om værdiansættelsen af aktiver og passiver i dødsboer m.m.
- Den juridiske vejledning 2016-1, C.8.3.5.4.3 om værdiansættelse af fast ejendom

2.5.2.6 Omstrukturering

Ved omstrukturering ændres eller tilpasses selskabsstrukturen, så den tilpasses generationsskiftet, og der tages hensyn til interessenternes ønsker. Muligheder for omstrukturering er fastsat i ABL § 36, stk. 1 og 2, samt FUSL, som bygger på fusionsdirektivet 2009/133/EF.¹⁹ Omstrukturering vedrører spaltning (FUSL §§ 15 a og 15 b), fusion (FUSL §§ 1-11), tilførsel af aktiver (FUSL §§ 15 c og 15 d) og aktieombytning (ABL § 36). Fusion og tilførsel af aktiver vil ikke blive behandlet i kandidatafhandlingen, jf. ”Problemafgrænsning” afsnit 2.4.

2.5.3 Struktur og opbygning

Nedenstående figur illustrerer opgavens struktur og opbygning samt beskrivelse af de enkelte hovedafsnit

Figur 1 Kandidatafhandlingens struktur. Kilde: egen tilvirkning

2.5.3.1 Indledende afsnit

De indledende afsnit omhandler identificering og klarlægning af problemstillingen samt fastlæggelse af kandidatafhandlingens formål og udgangspunkt. Herefter vil metode og den juridiske ramme for afhandlingen kort blive gennemgået. Der foretages en præsentation af casevirksomheden, som vil fungere som kobling mellem teorien og praksis. De indledende afsnit vil derudover indeholde en beskrivelse af den indledende fase af et generationsskifte, hvor de faktorer, som en hovedaktionær skal overveje og forholde sig til inden generationsskiftet gennemføres, gennemgås.

¹⁹ Oprindeligt 90/434/EØF som ændret ved Rådets direktiv 2005/19/EF

2.5.3.2 Værdiansættelse

Ved overdragelse af et selskab skal der altid fastsættes en handelsværdi, lige meget om der sker overdragelse til interesseforbundne parter eller tredjemand. Overdrages et selskab mellem interesseforbundne parter, bliver handelsværdien fastsat ud fra værdiansættelsesvejledninger og -cirkulærer, således at overdragelsen prifsættes til den korrekte værdi. Afsnittet om værdiansættelse vil behandle de gældende værdiansættelsesvejledninger – og -cirkulærer for interesseforbundne partnere og nære medarbejdere.

2.5.3.3 Omstrukturering

Det er ikke alle selskaber, som er salgsmodne, hvorved selskabets struktur ikke er optimal i forhold til, hvordan aktiver og passiver er placeret, når der skal foretages et generationsskifte. Således kan man som ejer omstrukturere koncernen, således at der tages højde for forretnings-, finansierings- og skattemæssige hensyn. I omstrukturingsafsnittet vil de i figur 1 beskrevne omstrukturingsmodeller blive behandlet, herunder muligheder og konsekvenser.

2.5.3.4 Generationsskiftemodeller

Selve gennemførelsen af generationsskiftet kan foregå efter flere modeller. I dette afsnit vil de i figur 1 oplyste modeller blive beskrevet, herunder vil der blive redegjort for de skatte- og afgiftsmæssige konsekvenser for både erhverver og overdrager ved den valgte model. Derudover vil der for hver model blive beregnet skat og et provenu ud fra den opstillede case. Beregningerne skal danne grundlag for konklusionen om, hvordan generationsskiftet skal foretages.

2.5.3.5 Plan for generationsskifte

I dette afsnit vil planen for generationsskiftet af den fiktive casevirksomheden Indretning A/S blive gennemgået. Der vil blive gennemgået de mulige omstrukturings- og generationsmodeller, tidsperspektiv og finansiering. Derudover vil afsnittet indeholde et forslag til en løsning på generationsskiftet for casevirksomheden.

2.5.3.6 Afsluttende afsnit

Afslutningsvis afrundes kandidatafhandlingen med en samlet konklusion samt en perspektivering.

2.6 Kilder og kildekritik

Kandidatafhandlingens primære grundlag er regulering, retspraksis og litteratur, bl.a. pensum fra CMA. Pensum fra CMA bruges til at beskrive samt underbygge den teori, der anvendes i afhandlingen. Pensum anses for i videst muligt omfang at have en objektiv tilgang til materialet, men det kan ikke undgås, at det bærer præg af forfatterens subjektive fortolkning af lovgrundlag og praksis.

Der anvendes publikationer fra blandt andet revisionselskaber, advokatkontorer mv. Disse vil sandsynligvis bære præg af selskabernes holdninger, hvorfor der skal være en kritisk tilgang hertil. Der er ligeledes brugt internetkilder samt avisartikler, som der også skal være en kritisk tilgang til.

Lovgivning, afgørelser mv. forventes ikke at være subjektivt beskrevet, hvorfor en kritisk tilgang hertil er mindre nødvendig.

Afhandlingen bliver besvaret ud fra gældende retsgrundlag og lovgivning, og der vil i afhandlingen således ikke blive indarbejdet ny lovgivning eller forslag til ny lovgivning.

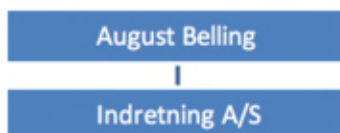
3 Beskrivelse af casevirksomheden

Som nævnt i afsnit 2.3 vil redegørelsen og analysen tage udgangspunkt i en casevirksomhed. Casevirksomheden vil fungere som en underbyggende faktor til at forklare og illustrere teorien. Casevirksomheden tager udgangspunkt i hovedaktionæren August Belling og hans selskab Indretning A/S, hans datter Mette Belling og hans nære medarbejder gennem mange år, Louise Rasmussen.

3.1 Casevirksomheden Indretning A/S

Indretning A/S er et selskab, som udfører rådgivningsydelser inden for boligindretning. Selskabet Indretning A/S blev stiftet 8. maj 1987 med August Belling som hovedaktionær. Selskabet startede ud i lejede lokaler, men i 2002 erhvervede selskabet en ejendom, der bruges til udlejning samt kontor for selskabet.

Den nuværende selskabsstruktur ser ud som følgende:

Figur 2 Selskabsstruktur, casevirksomhed. Kilde: egen tilvirkning

August Belling er hovedaktionær med en ejerandel på 100 % af aktiekapitalen. August Belling har gennem selskabets levetid haft fokus på optimering af selskabets aktiviteter, ligesom han har været omkostningsbevidst, og selskabet har derfor gennem sin levetid vist gode resultater. I forbindelse med den seneste finanskriser oplevede selskabet et fald i nettoomsætningen, men formåede at tilpasse sig markedssituationen, således at virksomheden efter finanskrisen har oplevet en stigning i nettoomsætningen. Dette har medført, at selskabet i regnskabsårerne 2013 til 2015 har oplevet fornuftige resultater hvert år.

Den erhvervede ejendom har trods konjunkturudviklingen i ejendomsbranchen oplevet en stor værdistigning siden erhvervelsen. Den offentlige ejendomsvurdering er fastsat til 9.000.000 kr. I forbindelse med forberedelserne til generationsskiftet har en ejendomsmægler vurderet ejendommen til 10.000.000 kr.

Hoved- og nøgletal for Indretning A/S for perioden 2013-2015 findes i bilag 1. Heraf fremgår det, at selskabet de senere år har oplevet en stigning i afkastningsgraden. Afkastningsgraden ligger i alle tre år over den 10-årige obligationsrente (for statsobligationer med en løbetid på 10 år), hvorfor selskabet udviser en positiv forrentning af den investerede kapital. Derudover fremgår det af bilag 1, at Indretning A/S har en solid egenkapitalforrentning, der bl.a. skyldes udviklingen i afkastningsgraden. Derudover ses det, at såvel selvfinansieringsgrad og likviditetsgrad viser pæne nøgletal. Der er således ingen tvivl om, at Indretning A/S ud fra hoved- og nøgletallene er en god og solid virksomhed med en fornuftig likviditet.

Selskabet aflægges årsregnskab efter klasse B, og der afgives revisionspåtegning.

3.1.1 Overdrager

August Belling er 62 år, uddannet indretningsarkitekt og gift med Johanne. De er bosiddende i en villa på Frederiksberg. De har sammen datteren Mette Belling, som er enebarn. Deres formue udgør ca. 18.000 t.kr., hvor hovedparten af formuen udgør aktierne i Indretning A/S og villaen.

August Belling har en mindre pensionsopsparing, som han løbende har indbetalt til igennem hans arbejdsliv. Derudover består hans pension hovedsagligt af investeringen i Indretning A/S.

August Belling står over for et generationsskifte og vil derfor høre, hvilke muligheder han som ejer har for at foretage generationsskifte, da han ikke har klarlagt, hvordan et generationsskifte gennemføres. August Belling er i tvivl om, hvem der skal overtage selskabet, men er overbevist om, at det enten bliver parrets datter Mette Belling eller medarbejderen Louise Rasmussen.

August Belling ønsker en løsning, hvor ejendommen beholdes i et selvstændigt selskab og udlejes til erhverver af virksomheden, således at den fungerer som en del af pensionsopsparingen. August Belling har derfor henvendt sig til sin revisor for at få rådgivning angående disse overvejelser.

3.1.2 Erhverver – datteren Mette Belling

Mette Belling er 35 år og er ligesom sin far uddannet indretningsarkitekt. Mette Belling har været ansat i selskabet de sidste otte år og fungerer til dagligt som samarbejdspartner med faren om driften af selskabet.

Mette Belling er gift og har sammen med sin ægtefælle en lejlighed med en friværdi på ca. 2.500 t.kr., en likvidbeholdning på 700 t.kr. samt en række aktiver bestående af diverse aktier, kunstsamling mv., som samlet udgør en værdi på ca. 300 t.kr. Samlet har datteren Mette Belling og hendes ægtefælle 3.500 t.kr., som kan bruges på et eventuelt generationsskifte.

3.1.3 Erhverver – medarbejderen Louise Rasmussen

Louise Rasmussen er 45 år, har 15 års anciennitet i selskabet og arbejder som minimum 37 timer om ugen. Louise Rasmussen er en nøglemedarbejder i selskabet og fungerer som økonomichef med ansvar for strategi,

økonomi og markedsføring. Louise Rasmussen vil være en mulig afløser grundet sit solide kendskab og sin store forretningsmæssige forståelse af virksomheden.

Louise Rasmussen har, i modsætning til datteren, kun en lille opsparing på 50.000 kr., men ingen fri-værdi, som kan bruges ved overtagelse af et eventuelt selskab.

4 Indledende overvejelser til generationsskifte

For de fleste virksomhedsejere sker generationsskifte kun en gang, hvorfor virksomhedsejeren som udgangspunkt ingen erfaring har med denne proces.²⁰ I praksis er der ikke nogen vejledning til, hvordan det perfekte generationsskifte foretages, og generationsskiftet er individuelt for hvert selskab, hvilket gør det svært at finde den ideelle løsning, faktisk næsten umuligt.²¹

Et succesfuldt generationsskifte sker over en lang proces. Et velplanlagt generationsskifte kan medføre en lempeligere beskatning og resultere i den mest tilfredsstillende løsning for selskabsejeren, medarbejderne og familien.²²

Et generationsskifte kan inddeles i to dele. Den første del, som er den indledende og ”bløde” del, hvor selskabsejeren klarlægger, hvad han vil have ud af generationsskiftet, og til hvem det skal gennemføres. Erhververen, eksempelvis et familiemedlem, en nærtstående medarbejder eller tredjemand, skal ligeledes gøre nogle indledende overvejelser, hvor erhververen skal overveje, om den/de ønsker at overtage selskabet, om de har kompetencerne hertil, og sidst, men ikke mindst, om de har økonomien til at overtage selskabet.²³

Den anden del, som er den ”hårde” del, er stadiet, hvor der er truffet beslutning om gennemførelse af generationsskiftet. Her udarbejdes beregninger og fastsættes værdier, således at generationsskiftet sker på den mest lempelige måde for alle parter. Den ”hårde” del vil blive beskrevet i de efterfølgende kapitler.²⁴

Som beskrevet ovenfor bør selskabsejeren og de andre partnere, der er involverede i generationsskiftet, gøre sig nogle indledende overvejelser om, hvordan de ønsker, at generationsskiftet skal gennemføres. Nedenstående punkter er områder, som bør behandles i forbindelse med de indledende overvejelser:

- Årsager og motiver til generationsskiftet
- Værdiansættelse
- Tidspunkt for generationsskiftet, handlingsplan
- Valg af rådgivere

²⁰ Deloitte (2010) s. 9

²¹ ”Få styr på beskatning ved generationsskifte” (uden år)

²² Deloitte (2010) s. 10

²³ Deloitte (2010) s. 12

²⁴ Deloitte (2010) s. 12

- Den rigtige erhverver
- Finansiering af generationsskiftet.

4.1 Årsager og motiver til generationsskiftet

Et generationsskifte kan gennemføres på mange forskellige måder. Det er vigtigt, at det enkelte selskab og dennes ejer får fastlagt, hvilke årsager og motiver denne har til generationsskiftet, således at der bliver udarbejdet den helt rigtige model for selskabet. Årsagerne og motiverne kan være mange og er individuelt for hvert enkelt selskab, dens organisationsstruktur og selskabets livscyklus. Eksempler på årsager og motiver kan være økonomiske, familierelaterede i form af alder, sygdom, et ønske om øget fritid eller et ønske om at overdrage ledelsen til andre.

Grundlæggende er den første forudsætning for at foretage et generationsskifte, at ejeren er interesseret i at sælge sit selskab. Det er for mange en stor beslutning at skulle sælge sit selskab, da det ofte er ejernes livsværk, og der er derfor tilknyttet mange følelser til denne proces.

Selskabsejeren skal gøre sig overvejelser om selve selskabet i form af selskabets fremtid, ejerforhold mv. Selskabsejeren skal desuden træffe beslutning om, hvem der er den bedste erhverver, er det en inden eller uden for familien, og der skal ses på kvalifikationer hos erhververen. Derudover skal der af personlig karakter gøres overvejelser om, hvorvidt ejeren stadigvæk har den fornødne energi, drivkraft og risikovillighed til at drive et selskab, om den tid, som anvendes i selskabet, er tilpas i forhold til andre interesser som familie og fritid, samt om selskabsejerens privatøkonomien kan bære et generationsskifte. En naturlig sparingspartner hertil kan være familien eller samleveren/ægtefællen, eller fx revisor som ofte har opbygget et tæt og tillidsfuldt forhold med selskabsejeren.²⁵

Selskabsejeren kan i nogle tilfælde være af den holdning, at selskabsejeren efter et generationsskifte stadigvæk skal være med som beslutningstager i selskabet. Denne konstellation kan være en ulempe for erhverver, idet erhverver kan have svært ved at få gennemført sine ideer og visioner for selskabet. Samtidig kan det også være en fordel, idet overdrager har et dybt kendskab til selskabet, branchen, økonomien mv., som selskabsejeren kan videregive til erhverver ved løbende samarbejde. I denne overvejelserfase bliver overdrager nødt til at vurdere, hvorvidt han kan acceptere at stå uden indflydelse i den (overgangs-)periode, hvor der køres sideløbende lederskab mellem overdrager og erhverver.²⁶

En anden faktor, der kan spille ind, er det økonomiske aspekt hos overdrager. Hvis overdrager ser sit selskab som sin primære pensionsopsparing og dermed ikke har andre større pensionsopsparinger, sætter dette krav

²⁵ FSR (2009) s. 58-59

²⁶ FSR (2009) s. 40

til overdragelsessummen, idet ejer er økonomisk afhængig af overdragelsessummen. For overdrager er det således nødvendigt, at der stilles likvide midler til rådighed ved generationsskiftet fra erhverver. Hvis overdrager derimod har en pensionsopsparing ud over investeringen i selskabet, kan overdragelsen eventuelt ske ved betaling over en årrække.

Selskabsejeren hjælper sig selv og sin familie ved at tage fat på problemet med generationsskifte så tidligt som muligt.

4.2 Værdiansættelse

Værdiansættelse af et selskab er kompliceret, fordi den ”rigtige” pris ikke kan beregnes objektivt, men er den pris, som køber og sælger i fællesskab kan blive enige om. Foretages et generationsskifte til interesseforbundene parter, herunder familie eller en nærtstående medarbejder, er der udarbejdet cirkulærer og lovgivning, som skal følges ved værdiansættelsen af selskabet. Foretages generationsskiftet derimod til tredjemand, som ikke er en interesseforbunden part, sker salget som udgangspunkt til markedsværdien.

Værdiansættelsen af selskabet skal foretages for at opnå kendskab til, hvor selskabet eventuelt skal tilpasse sig i forhold til ikke rentable dele, omkostningsminimering og reducere af udgifter, som ikke hører til i selskabet, og som dermed ikke skal belaste selskabet. Desuden skal det vurderes, om selskabet skal slanke frie reserver for at nedsætte finansieringsbyrden for erhverver. I denne forbindelse skal man være opmærksom på, at kapitalberedskabet svækkes, hvilket kan hæmme den fremtidige vækst. Det er derfor nødvendigt at vurdere drifts- og likviditetsbudgettet før og efter generationsskiftet. Analysen bør gennemgås med kritiske øjne af eksterne rådgivere. Virksomhedens ejer kan have urealistiske forventninger til den fremtidige indtjening samt mangle at tage højde for nedgang i virksomhedens resultat, som eventuelt kan forventes efter generationsskiftet.

Værdiansættelsen bør desuden tage udgangspunkt i going concern. Et selskab, der ikke har nogen fremtidsudsigter, er ikke meget værd. Derfor er det vigtigt at lave en analyse af selskabets livscyklus. Har ejeren fx ejet selskabet i 40 år, er der risiko for, at selskabet er på nedgangsfasen i livscyklussen, og det kan derfor være vigtigt at få tilført nyt blod til selskabet i form af en ny ejer eller samarbejdspartner, som kan bringe selskabet tilbage til starten af livscyklussen.

Hvis planlægningen af et generationsskifte påbegyndes i god tid, er det muligt at tilpasse selskabet til overdrager og erhververs behov, herunder økonomiske muligheder samt skattemæssige forhold.

Som nævnt ovenfor skal et generationsskifte mellem interesseforbundene parter, herunder familiemedlemmer eller nærtstående medarbejdere, anvende de fastsatte værdiansættelsescirkulærer. Værdiansættelsescirkulærene vil blive gennemgået i afsnit 5.

4.3 Tidspunkt for generationsskiftet og handlingsplan

Det optimale tidspunkt for gennemførelse af et generationsskifte varierer fra selskab til selskab, hvorfor det er vigtigt, at selskabet er salgsmodent.

Der er en del eksterne og interne faktorer, som influerer på tidspunktet i forhold til at opnå det optimale tidspunkt for generationsskifte ud fra en økonomisk betragtning. De eksterne faktorer som fx branchekonjunkturer kan selskabet ikke ændre og må derfor agere under hensyn hertil, hvorimod de interne faktorer kan ændres. Det er derfor vigtigt, at selskabet har foretaget en normalisering af regnskabet, altså skilt sig af med unødigt aktivitet, og optimeret selskabets ledelsesstruktur, således at køberen får det retmæssige billede af virksomheden, samt minimeret risiko og usikkerhed for køberen. Salgsmodningstiltag og optimering tager tid, ofte flere år,²⁷ og derfor er det nødvendigt at starte tidligt. Virksomheden bør altid være klar til at salgsmodne, således at selskabet altid er forberedt på et generationsskifte og kan opnå den bedst mulige pris.

Ud over det optimale tidspunkt for generationsskifte ud fra en økonomisk betragtning skal ejerens ønske om tidsmæssig fratreden tages i betragtning. Disse overvejelser kan opdeles i overvejelser om:²⁸

- Hvornår der skal ske en overdragelse af det ledelsesmæssige generationsskifte, og
- hvornår der skal ske en overdragelse af ejerskabet af virksomheden.

Som selskabsejer skal der træffes en beslutning om, hvorvidt ledelsen af selskabet skal overdrages samtidig med ejerskabet, eller ejerskabet skal overdrages før overdragelsen af ledelsen eller efter overdragelse af ledelsen. Alt efter situationen kan det være hensigtsmæssigt at foretage generationsskifte i forskellige tempi.

Det er vigtigt, at selskabet i de løbende strategiske overvejelser udarbejder en handlingsplan med angivelser af arbejdsopgaver, ansvarsfordeling og tidspunkt for gennemførelse. Det er ikke sikkert, at handlingsplanen bliver overholdt, men den er med til at forberede sælger på et generationsskifte. Handlingsplaner er ikke udtømmelige og bør løbende revideres og tilpasses, da forudsætningerne hele tiden ændres. Ved fastlæggelse af en handlingsplan kan følgende områder behandles:²⁹

- Hvem gør hvad i forbindelse med generationsskiftet?
- Hvordan ser fremtiden ud for selskabet?
- Hvornår skal generationsskiftet ske?
- Hvordan optimeres selskabet?
- Hvem skal overtage selskabet?
- Hvordan skal finansieringen ske?

²⁷ Lucas og partnere, (u.å) s. 61

²⁸ Rasmussen & Møller-Andersen (2008) s. 24

²⁹ Handlingsplan ved generationsskifte (2011)

Alt i alt er det således en blanding af de ledelsesmæssige og økonomiske forudsætninger i det enkelte generationsskifte, der er afgørende for, hvornår det er det optimale tidspunkt for at gennemføre et generationsskifte. Processen frem til generationsskiftet er langsigtet, hvorfor selskabet bør have en handlingsplan for generationsskiftet samt sørge for, at selskabet er salgsmodent.

4.4 Valg af rådgivere

Gennem generationsskifteprocessen er det vigtigt, at selskabet benytter kompetente rådgiver, idet dette er med til at sikre et optimalt generationsskifte og som udgangspunkt den bedst pris og løsning. Som ejer af et selskab kan det være en fordel at vælge en rådgiver med indsigt i branchen, da denne rådgiver kan være med til at optimere processen.

Rådgivere, der ofte benyttes, er advokater, revisorer, mæglere og skatterådgivere. De store revisionshuse, fx Deloitte, EY, PWC og KPMG 2014, har alle afdelinger med specialister, som kan rådgive inden for køb og salg af virksomheder.

4.5 Den rigtige erhverver

Det er væsentligt sværere i dag end tidligere at drive et selskab som følge af skærpet konkurrence og intens markedsudvikling. Som virksomhedsejer er det vigtigt at have truffet beslutning om, hvilken profiltipe der bedst kan sikre den nuværende ejers ønske til selskabets fremtid. Som udgangspunkt er der tre mulige købere til en virksomhed:³⁰

- Familien
- En medarbejder
- En tredjemand

Den profil, man ønsker som erhverver, skal findes allerede i planlægningsfasen. Ønsker man, at erhververen skal være en fra familien, eller skal det være den dygtigste profil, trods denne ikke nødvendigvis er familie-relateret?

Det er vigtigt, at selskabsejeren vurderer, om personen, der er udvalgt til at overtage selskabet, har tilstrækkelige lederevner til at videreføre selskabet samt de rette kvalifikationer. Den rigtige erhverver skal have både ledelsesmæssige og økonomiske evner.³¹ Hvis det vurderes, at der kan være behov for yderligere kompetencer, kan det bl.a. afhjælpes ved at indføre en uvildig bestyrelse, direktion eller få assistance fra eksterne konsulenter med de rette kompetencer, som kan støtte og vejlede erhververen.

³⁰ "Virksomhedsoverdragelse" (u.å.)

³¹ Halling-Overgaard og Olesen (2009) s. 25

Det er ligeledes et grundlæggende fundament, at erhverver har lyst til at overtage selskabet, ligesom at erhverver skal have den fornødne respekt hos medarbejderstaben eller med tiden være i stand til at opbygge et tillidsfuldt samarbejde, således at medarbejderne vil acceptere og støtte op om den nye ledelse.

Endelig kan det af skatte- og afgiftsmæssige årsager være en fordel at overdrage ejerskabet til ejerens familiemedlemmer eller nærtstående medarbejder, selvom disse ikke er klar til at overtage det ledelsesmæssige ejerskab af selskabet, hvis der er et ønske om at overdrage selskabet så billigt som muligt.³²

Familien

Det er nærliggende ved et generationsskifte at overdrage selskabet til familien, da selskabet derved forbliver i familiens eje. Et generationsskifte til familien vil ofte være ensbetydende med, at overdragelsessummen ikke er den højst mulige i forhold til overdragelse til en nærtstående medarbejder eller tredjemand, hvilket skyldes, at ved overdragelse til familien er der ofte et gaveelement med i aftalen.

Ved overdragelse til familien i form af ens børn eller ægtefælle er det en fordel at begynde i god tid, således at den pågældende person gradvis overdrages og oplæres, så der opnås et glidende generationsskifte, hvilket er en fordel for virksomhedens kunder.

Ved overdragelse til familien er det vigtigt at træffe beslutning om, hvorvidt alle børn skal tilgodeses med ejerskab i selskabet, hvis der er flere børn i familien. Grunden hertil er, at familiemedlemmer, der er aktive i selskabet, ønsker konsolidering, mens familiemedlemmer, der er passive kapitalejere, ønsker udbytte. Uenigheden kan få familien til at kæmpe indbyrdes om kontrollen og dermed ikke sikre selskabet bedst muligt. Det er derfor ikke altid en god løsning at lade to eller flere efterkommere være en del af ejerkredsen. Såfremt dette måtte blive aktuelt, er det muligt at overveje, om selskabet skal opsplittes i flere selvstændige forretningsenheder, som de hver især overtager ejerskabet af, og hermed undgå problematikken om forskellige holdninger til aflønning og konsolidering mv.³³

Ved generationsskifte til familien er det særligt vigtigt, at ejer orienterer alle arvingerne om overvejelserne om generationsskifte, også de arvinger, der ikke inddrages i det kapitalmæssige generationsskifte af virksomheden. Denne orientering til alle kan være med til at skabe en positiv ånd i familien og minimere eventuelle stridigheder, da det er selskabsejerens ønske og beslutning om, at generationsskiftet foretages således.³⁴

Medarbejder

Et alternativ til at overdrage selskabet til et familiemedlem kan være at overdrage selskabet inden for medarbejderstaben. Det er, som ved overdragelse til et familiemedlem, en forudsætning, at medarbejderen har kva-

³² Rasmussen (2010) s. 25

³³ Deloitte (2010) s. 21-22

³⁴ Deloitte (2010) s. 21

lifikationerne. Et generationsskifte til en medarbejder kræver også nogle års tilrettelæggelse. Med en "kronprins" i selskabet er der tillige mulighed for det glidende generationsskifte. Det kan være fordelagtigt at indkøre medarbejderen i ledelsen inden den reelle overtagelse af ledelsen. Således får selskabets interessenter, herunder kunder, leverandør og andre forretningsforbindelser mv., en mulighed for at vurdere den fremtidige ejeres evner til at lede selskabet.³⁵ Den tidligere ejer er samtidig med på sidelinjen, hvorfra han kan give sparring.

Ved generationsskifte til en medarbejder er det vigtigt, at den tidligere ejer inden opstart af generationsskiftet forpligter medarbejderen ved at lave en konkurrenceklausul eller blot en kundeklausul, som kan forhindre vedkommende i pludselig at starte for sig selv med selskabets kunder.

Tredjemand

En køber uden for familien eller virksomheden kan være en strategisk køber eller en finansiel køber.³⁶ Den strategiske køber er virksomheder, der i forvejen har en aktivitet i branchen eller en komplementær branche. Disse virksomheder er kendetegnet ved, at deres opkøb ofte er begrundet i ambitioner om vækst og/eller rationalisering via stordriftsfordele/synergier i et eller flere led i værdikæden. Den finansielle køber er equity- eller venture-fonde.

Ved salg til tredjemand er der ingen principper eller cirkulærer, som danner grundlag for værdien af selskabet. Salgsværdien af selskabet er, hvad der aftales som overdragelsessum mellem overdrager og erhverver. Da det kan være svært for mindre og mellemstore selskaber at finde eksterne købere, er en vigtig del af processen inden et salg at salgsmodne selskabet.³⁷

Da kandidatafhandlingen er afgrænset fra generationsskifte til tredjemand, jf. afsnit 2.4, vil dette ikke blive behandlet yderligere.

At holde på "den rigtige" erhverver

Når den rigtige erhverver er fundet, er det vigtigt, at denne persons interesse for selskabet bibeholdes. Der må således ikke gå unødigt tid, før generationsskiftet gennemføres, da der er risiko for, at interessen for den mulige erhverver forsvinder. Det er således afgørende, at der løbende er dialog med den mulige erhverver, således at dennes forventninger til gennemførelsen af generationsskiftet opfyldes, og erhververen er med i processen og dennes beslutninger.³⁸

³⁵ Halling-Overgaard og Olesen (2009) s. 26

³⁶ Deloitte (2010) s. 26

³⁷ FSR (2009) s. 9

³⁸ Halling-Overgaard og Olesen (2009) s. 26 -27

4.6 Finansiering af generationsskiftet

Finansiering af et generationsskifte er et element, som er vigtigt at træffe beslutning om. Hvis selskabet som udgangspunkt overdrages uden noget gaveelement, kan erhverver have svært ved at stille med de midler, som skal bruges ved købet, og selskabsejeren kan måske ikke opnå den ønskede købspris. Det kan derfor være en fordel, at selskabsejeren låner erhververen en del af beløbet, således at erhververen som udgangspunkt kun skal stille med en mindre andel af købssummen.

4.7 Delkonklusion

Det kan ud fra ovenstående udledes, at et generationsskifte er en lang proces, og planlægningen skal starte så tidligt som muligt for at opnå det optimale udbytte. Derudover er generationsskiftet delt i to dele, den bløde og hårde del.

Den ”bløde” del har fokus på klargøring til generationsskiftet. Det betyder, at overdragers årsager og motiver skal klarlægges, og der skal findes den rette erhverver. Den ”hårde” del er, når beslutningen om generationsskiftet er truffet, og der skal udarbejdes beregninger samt fastsættes aftaler om gennemførelsen af generationsskiftets forskellige vilkår.

Af ovenstående ses det, at overdragers årsag og motiv til generationsskiftet skal gøres klart. Det er individuelt for hver virksomhedsejer, hvad der er årsag og motiv for vedkommende, men det kan være økonomisk, familierelateret, ønske om fritid el.lign. Det er et grundlæggende vilkår, at overdrager har gjort sig klar til at overdrage virksomheden.

Ligeledes skal overdrager gøre sig overvejelser om ønsker for virksomhedens fremtid, idet dette har stor betydning for valget af erhverver. Der er overordnet tre mulige erhververe; familie, medarbejdere og tredjemand. Der er tale om tre meget forskellige typer erhververe, med forskellige baggrunde og forskellige værdiansættelsesmetoder for virksomheden. Overdrager skal derfor gøre sig klart, i hvilken udstrækning salgssummen er væsentlig for generationsskiftet. Derudover skal det vurderes, om erhververen har de ledelsesmæssige og økonomiske evner for at føre virksomheden videre i fremtiden.

Værdiansættelsen er en essentiel del af generationsskiftet for både overdrager og erhverver, og det er derfor vigtigt, at selskabet er salgsmotent. Dette betyder, at der løbende skal ske strategisk planlægning for at optimere virksomheden og dermed finde det optimale tidspunkt for generationsskiftet. Ligeledes skal det overvejes, om lederskabet og ejerskabet af virksomheden skal foregå samtidigt eller hver for sig og i så fald i hvilken rækkefølge.

I forbindelse med generationsskiftet vil det være anbefalelsesværdigt, at overdrager anvender rådgivere i forbindelse med processen. Dette sikrer det optimale generationsskifte i relation til både pris og løsning. Overdrager kan søge rådgivning hos advokater, konsulenter, mæglere eller revisorer.

5 Værdiansættelsesmetoder mellem interesseforbundne parter

”Værdien af et selskab i drift er et resultat af en række subjektive forventninger til det afkast, som det pågældende selskab kan præstere i de kommende perioder og den deraf afledte værdi i nutidskroner. Denne værdi kan derfor ikke fastsættes objektivt.”³⁹

Værdiansættelsen af aktier, anparter, ejendomme mv. danner grundlaget for overdragelsessummen i et generationsskifte. Nærvende afsnit har til formål at belyse værdiansættelsen af en virksomhed, som skal generationsskiftes til familie eller nære medarbejdere, herunder foretage en værdiansættelse af Indretning A/S.

Det følger af LL § 2, stk. 1, at værdiansættelsen af en virksomhed, personligt ejet eller i selskabsform, skal ske efter principperne for unoterede aktier. Det betyder, at de skal værdiansættes til handelsværdier.

Værdiansættelsen af de aktiver, der indgår i virksomheden, som overdrages efter KSL § 33 C, er som tidligere nævnt en af de problemstillinger, der i forbindelse med generationsskifter ofte giver anledning til en del drøftelser mellem parterne samt i forhold til skattemyndighederne. Årsagen til skattemyndighedernes særlige opmærksomhed på dette område skyldes overvejende, at overdragelse med succession ofte sker mellem interesseforbundne parter i henhold til gaveafgiftskredsen.⁴⁰ Sådanne parter kan have en særlig interesse i at overdrage virksomheden til under markedsværdien (eksempelvis far og datter), idet der indgår et gaveelement i overdragelsen. Skattemyndighederne kan derfor gøre krav på en opgørelse af den anslåede værdi af virksomheden.

Ofte vil værdiansættelsen kunne fastsættes efter de regnskabsmæssige værdier, idet disse værdier regnskabsmæssigt er indregnet til handelsværdien. Der kan være udfordringer angående værdiansættelsen af enkelte aktiver, idet de regnskabsmæssige aktiver ikke løbende værdireguleres til markedsværdier. Sådanne aktiver kan omfatte ejendomme, driftsmidler og goodwill. Vanskelighederne i relation til værdiansættelse af goodwill kan imødekommes, hvis der foreligger en specifik branchekutyme, hvor der indhentes en særlig sagkyndig erklæring, eller hvis der indhentes købstilbud fra en uafhængig køber til dokumentation af goodwill-værdien i den pågældende virksomhed.⁴¹ Det kan sluttes, at ingen virksomheder er ens, og derfor kan disse foranstående redskaber til værdiansættelse af goodwill ikke altid anses som pålidelige.

Til at imødekomme den sparsomme lovgivning på området, har skattemyndighederne udarbejdet værdiansættelsesvejledninger, som beskriver, hvordan værdiansættelsen opgøres ved overdragelse af en virksomhed inden for interesseforbundne parter. Værdiansættelsesvejledningerne er kun vejledende og dermed ikke bindende. Det betyder, at der i praksis vil kunne afviges fra disse vejledninger delvis eller for så vidt

³⁹ Deloitte (2009) s. 31

⁴⁰ Se afsnit 5.1 ”Gaveafgiftskredsen”

⁴¹ Den juridiske vejledning 2016-1, C.C.6.4.1.2 Værdiansættelse af goodwill

angår enkeltposter under forudsætningen af, at der findes et mere retvisende grundlag, der kan fastsætte handelsværdien.

På baggrund af ovenstående vil følgende cirkulærer blive behandlet i nedenstående afsnit:

- Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 anvendes til værdiansættelse af fast ejendom, når overdragelsen sker inden for gaveafgiftskredsen.
- TSS-cirkulære 2000-9 anvendes til værdiansættelse af unoterede aktier, når overdragelsen sker mellem interesseforbundne parter.
- TSS-cirkulære 2000-10 anvendes til værdiansættelse af goodwill, når overdragelsen sker mellem interesseforbundne parter.
- Den juridiske vejledning 2016-1 anvendes ved værdiansættelse af fast ejendom for interesseforbundne parter, hvor cirkulære nr. 185 ikke finder anvendelse.

Som anført i afgrænsningen vil afhandlingen ikke anvende værdiansættelsesvejledningen fra 2009, idet TSS-cirkulæerne fra 2000 fortsat kan benyttes. Der er således tale om, at værdiansættelsesvejledningen supplerer de allerede eksisterende regler. Der kan være situationer, hvor værdiansættelsesvejledningen vil være den mest retvisende og derfor den, der skal anvendes, og vice versa. SKAT udtaler i relation til værdiansættelsesvejledningen vedrørende goodwill, at det ved større virksomheder og finansielle virksomheder har vist sig, at ved anvendelsen af TSS-cirkulæret afspejlede det ikke den reelle markedsværdi. For ”håndværker-virksomheder og mindre virksomheder med et stabilt indtjeningsniveau og meget begrænsede immaterielle rettigheder” kan TSS-cirkulæret anvendes.⁴²

Idet casevirksomheden i denne kandidatafhandling er en mindre virksomhed, som har et stabilt indtjeningsniveau og ingen immaterielle rettigheder, vil det være mest retvisende at anvende TSS-cirkulæerne fra 2000.

Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 finder kun anvendelse ved overdragelse til personer inden for gaveafgiftskredsen, som er omfattet af BAL § 22. For tydeliggørelse af forskellen mellem cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 og TSS-cirkulæerne af 28. marts 2000's anvendelsesområder gennemgås gaveafgiftsbegrebet nedenfor.

Dette kapitel omhandler værdiansættelsesmetoder både inden og uden for gaveafgiftskredsen, men indskrænket til interesseforbundne parter. Kandidatafhandlingen vil således ikke behandle værdiansættelsesmetoder i relation til tredjemand. Interesseforbundne parter dækker over flere forskellige forhold, og der er ikke nogen fast definition på interesseforbundne parter. Der antages at være tale om interesseforbundne parter mellem køber og sælger, når:

- parterne er nært forbundet gennem familie eller andre nære personlige bindinger,

⁴² Transfer Pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse, afsnit 2 ”Goodwillcirkulæret”

- parterne er nært forbundet gennem retlige, ledelsesmæssige eller medlemsmæssige bindinger, fx medarbejdere.⁴³

5.1 Gaveafgiftskredsen, BAL § 22

Når en person vederlagsfrit overfører aktiver (en skatteretlig gave), skal gaven som hovedregel medregnes i den skattepligtige indkomst, jf. SL § 4, stk. 1, litra c, og dermed beskattes i den personlige indkomst. Er der derimod tale om en gave, der gives til de nedenfor nævnte personer i gaveafgiftskredsen, jf. BAL § 22, stk. 1, medtages gaver ikke til den skattepligtige indkomst, jf. SL § 5, stk. 1, litra b. Der beregnes i stedet en gaveafgift for den værdi af gaven, der overstiger bundfradraget (61.500 kr., 2016-niveau) for det pågældende indkomstår. Ifølge BAL § 22, stk. 1 er følgende omfattet af gaveafgiftskredsen:

- afkom, stedbørn og deres afkom,
- afdødt barns eller stedbarns længstlevende ægtefælle,
- forældre,
- personer, der har haft fælles bopæl med gavegiver i de sidste to år før modtagelsen af gaven, og personer, der tidligere har haft fælles bopæl med gavegiver i en sammenhængende periode på mindst to år, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig,
- plejebørn, der har haft bopæl hos gavegiver i en sammenhængende periode på mindst fem år, når opholdet er begyndt, inden plejebarnet fyldte 15 år, og højst en af plejebarnets forældre har haft bopæl hos gavegiver sammen med plejebarnet, og
- stedforældre og bedsteforældre.

Når ovenstående personer (gavekredsen) modtager en gave, skal de betale afgift af den del af gavens værdi, der overstiger bundbeløbet. Gaveafgiftssatsen er enten 0 %, 15 % eller 36,25 % afhængig af gavegiver og gavemodtagers relation samt beløbets størrelse. For personer nævnt i BAL § 22, stk. 1, litra a til f, betales der en afgift på 15 %, med undtagelse af litra f, stedforældre og bedsteforældre, hvor beskattningen udgør 36,25 %, jf. BAL § 23, stk. 1 og 2. Ved gaver mellem ægtefæller er gaveafgiftssatsen 0 %.⁴⁴ Gaver eller generationskifte mellem ægtefæller vil ikke nærmere blive behandlet i afhandlingen.

Ved overdragelse af en gave ydet fra gavegiver til gavemodtager er der som tidligere nævnt en bundgrænse på 61.500 kr. (2016-niveau). Det vil sige, at hver forælder kan tildele det samme barn en gave hver, hvor bundgrænsen i begge tilfælde udnyttes hundrede procent, hvilket medfører, at et barn i år 2016 kan få 123.000 kr. i afgiftsfri gave fra sine forældre.

⁴³ SKM2008.826.SKAT

⁴⁴ Den juridiske vejledning 2016-1, SKAT, C.A.6.2 "Afgiftspligtige gaver"

Gaveafgiften påhviler som udgangspunkt gavemodtager. Det er muligt, jf. BAL 24, stk. 5, at gavegiveren afregner gaveafgiften for gavemodtageren. Den betalte gaveafgift bliver derefter ikke afgiftspligtig for gavemodtageren. Metoden kan med fordel benyttes i forbindelse med et generationsskifte. Det er en forudsætning for anvendelsen af denne regel, at gavegiver har likviditet til at afregne gaveafgiften. Gavegiver og modtager skal senest den 1. maj i det efterfølgende år indgive en anmeldelse af gaven og den afgiftspligtige værdi til SKAT, jf. BAL § 26.

Værdiansættelsen af gaven er ved gaveoverdragelse bindende, og SKAT har kun seks måneder til at ændre værdiansættelsen efter anmeldelsens modtagelse, jf. BAL § 27, stk. 2.

5.1.1 Indretning A/S

Vi har ovenfor konstateret, at cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 ikke vil finde anvendelse ved overdragelse til nære medarbejdere, idet disse ikke er omfattet af gaveafgiftskredsen, jf. BAL § 22, stk.1. Det betyder, at August Belling ved overdragelse til Louise Rasmussen ikke kan anvende reglerne i cirkulæret. Cirkulæret vil derimod kunne bruges ved overdragelse til datteren Mette Belling, hvilket medfører, at Mette Belling vil kunne modtage en årlig gave på 123.000 kr. (2016-niveau). Alle gaver, der overstiger bundgrænsen på 123.000 kr., skal der betales gaveafgift af på 15 % til staten. Alternativt kan gavegiver, August Belling, afregne gaveafgift, hvilket indebærer en afgift på maksimalt 13,043 %.⁴⁵ Årsagen til, at gaveafgiften falder, er, at det gaveafgiftspligtige beløb ikke forøges med den af giver betalte afgift.

5.2 Overdragelse inden for gaveafgiftskredsen

Som tidligere udledt kan cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 anvendes ved overdragelser inden for kredsen af personer nævnt i BAL § 22, herunder overdragelse mellem August Belling og datteren Mette Belling.

5.2.1 Værdiansættelsescirkulæret nr. 185 af 17. november 1982

Værdiansættelsescirkulæret finder anvendelse på værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsboer mv. og ved gaveafgiftsberegning. Værdiansættelsescirkulæret finder som nævnt direkte anvendelse på overdragelser inden for gaveafgiftskredsen, der er omfattet af BAL § 22 (se afsnit 5.1). Væsentligt er det, at værdiansættelsescirkulæret kun finder anvendelse i det omfang, der er tale om overdragelse mellem forældre og børn/børnebørn, hvis der helt eller delvist ydes en gave i forbindelse med overdragelsen.⁴⁶

Udgangspunktet i værdiansættelsescirkulæret er, at det er værdien i handel og vandel, der skal danne grundlag for værdiansættelsen af overdragelsessummen, jf. værdiansættelsescirkulærets punkt 2.

⁴⁵ Michelsen et al. (2013) s. 407

⁴⁶ Halling-Overgaard og Olesen (2013) s. 63

Frem til 5. februar 2015 kunne værdiansættelsescirkulæret anvendes til værdiansættelse af aktier og obligationer samt noterede konvertible obligationer. Efter ændringscirkulæret nr. 9054 af 4. februar 2015 blev dele af værdiansættelsescirkulæret ophævet med virkning fra den 5. februar 2015. Dette medførte, at formueskattekursen fra og med den 5. februar 2015 ikke længere finder anvendelse ved værdiansættelse af aktier og obligationer samt noterede konvertible obligationer, hvormed disse skal værdiansættes efter TSS-cirkulæret 2000-9.

Ved værdiansættelse af goodwill og aktier ved overdragelse til personer inden for gaveafgiftskredsen tages der udgangspunkt i TSS-cirkulære 2000-10 og 2000-9. Begge vil blive gennemgået under henholdsvis afsnit 5.3.1 "Aktier og anparter" og 5.3.2 "Goodwill".

5.2.1.1 Fast ejendom

Værdiansættelsescirkulærets punkt 3 til 16 vedrører specifikt overdragelse af en virksomhed med succession af fast ejendom. Heraf fremgår det, at værdien af ejendommen skal omregnes til kontantværdien, jf. værdiansættelsescirkulærets punkt 5. Værdien skal måles til kontantværdien ved at kursregulere for eventuelle tilhørende gældsposter.

I henhold til værdiansættelsescirkulærets punkt 6 skal kontantværdien sammenlignes med kontant-ejendomsværdien ved den seneste, forud for generationsskiftet, bekendtgjorte almindelige vurdering, årsvurdering, vurdering efter vurderingslovens § 4 eller § 4 A eller årsregulering i henhold til vurderingslovens § 2 A. Er afvigelsen af kontantværdien mere end +/- 15 %, skal der som udgangspunkt foretages en regulering, medmindre der kan oplyses særlige omstændigheder, som begrunder, at fremgangsmåden ikke følges, fx en stigende eller faldende prisudvikling siden den senest offentliggjorte kontantejendomsværdi, jf. værdiansættelsescirkulærets punkt 6, 3. pkt.

Landsskatteretten fastsatte i SKM.2007.431.LSR, at en far kunne overdrage ejendom til sin datter til ejendomsvurderingen -15 %, uanset at han kort forinden havde erhvervet den til en højere pris. Det vil sige, uanset at markedsværdien for den i den foreliggende sag omhandlende ejendom må antages at være højere end den seneste offentlige ejendomsvurdering -15 %, har myndighederne herefter ikke mulighed for at til-sidesætte parternes værdiansættelse.

Der er således mulighed for ved overdragelse inden for gaveafgiftskredsen at regulere prisen på den faste ejendom med +/- 15 %.

5.3 Overdragelse uden for gaveafgiftskredsen

Som konstateret i afsnit 5.1. finder værdiansættelsescirkulæret nr. 185 af 17. november 1982 ikke anvendelse ved overdragelse uden for gaveafgiftskredsen. Det betyder, at ved overdragelse til fx nære medarbejdere skal der findes andre gældende retningslinjer for værdiansættelse. Afsnit 5.3.1. og 5.3.2 finder også anvendelse ved overdragelse til personer inden for gaveafgiftskredsen qua ændringerne pr. 5. februar 2015.

5.3.1 Aktier og anparter

Principperne for værdiansættelse af aktier og anparter, noterede og unoterede, findes i TSS-cirkulære 2000-9.

Børsnoterede aktier og unoterede aktier i børnoterede selskaber ansættes til den noterede kursværdi på tidspunktet for overdragelsen. Mens unoterede aktier og anparter fastsættes til handelsværdien. Kendes handelsværdien ikke grundet, at aktierne eksempelvis ikke tidligere har været omsat, kan værdiansættelsesprincipperne anvendes som vejledning.

Værdiansættelsen af unoterede aktier og anparter kan efter TSS-cirkulære 2000-9 vælge at anvende cirkulærets hjælperegulering ved værdiansættelse af unoterede aktier og anparter. Således beregnes selskabets værdi som summen af værdierne af de enkelte aktivposter minus de respektive gældsposter i selskabet, også kaldet selskabets indre værdi. Til denne værdi tillægges værdien af goodwill, som er beregnet i henhold til værdiansættelsesprincipperne i TSS-cirkulære 2000-10 (se afsnit 5.3.2).

Den indre værdi svarer til selskabets egenkapital, jf. den senest aflagte årsrapport. Cirkulæret tager således udgangspunkt i selskabets indre værdi og korrigerer efterfølgende for følgende:

- Fast ejendom. Den regnskabsmæssige værdi for ejendommen erstattes med den senest kendte offentlige ejendomsvurdering. Hvis ejendommen efter seneste offentliggjorte ejendomsvurdering, har undergået en større ombygning eller renovering, skal udgifterne tillægges værdien.
- Kapitalandele i associerede og tilknyttede selskaber medtages til værdien opgjort efter hjælpereglen, når handelsværdien er ukendt.
- Goodwill værdiansættes i henhold til de retningslinjer, der fremgår af TSS-cirkulære 2000-10.
- Beregnet udskudt skat medtages og reguleres under hensyn til ovennævnte korrektioner. Har selskabet et udskudt skatteaktiv, kan dette kun medtages til en kurs under pari. Det skyldes, at selskabet først kan udnytte skatteaktivet i fremtiden, og værdien derfor skal tilbagediskonteres og derved har en værdi under pari.
- Egne aktier medtages ikke i beregningen af selskabets indre værdi.

Værdien beregnet efter hjælpereglen kan ifølge TSS-cirkulære 2000-9 fraviges i sin helhed eller for så vidt angår enkeltposter, når det er relevant og væsentligt for at finde et egnet udtryk for værdien af de overdragende aktier. Så vidt angår fast ejendom, kan det på nuværende tidspunkt diskuteres, hvorvidt den offentlige ejendomsvurdering er retvisende. Således må det antages at en uafhængig vurdering, fx ejendomsmægler-vurdering, vil være mere retvisende, idet de nuværende offentlige ejendomsvurderinger er fastlåst til 2011-niveau.

5.3.2 Goodwill

I TSS-cirkulære 2000-10 fremgår principperne for beregning af goodwill, som skal tillægges overdragelses-summen mellem interesseforbundne parter. Det er væsentligt at pointere, at der er tale om skattemæssig

goodwill.⁴⁷ Ved goodwill forstås følgende: "Den til en erhvervsvirksomhed knyttede kundekreds, forretningsforbindelse eller lignende".⁴⁸

Goodwill defineres således som de relationer og forbindelser, som virksomheden har oparbejdet. Som begrebet foreskriver, skal der være tale om en virksomhed, og goodwill kan således ikke være knyttet til personer.⁴⁹ SKAT foreskriver ligeledes i Den juridiske vejledning, at der skal være konstaterbare faktorer, som giver en forventning om en fremtidig indtjening, såsom en fast kundekreds eller særlige forretningsforbindelser.

Da goodwill ofte er svær at fastsætte, har TSS-cirkulæret 2000-10 opstillet en beregningsmodel for goodwill. Det fremgår af punkt 3.1, at "grundlaget for beregningen er de regnskabsmæssige resultater før skat for de seneste 3 regnskabsår opgjort efter reglerne i årsregnskabsloven".

Som angivet i TSS-cirkulære 2000-10 er der tale om en standardiseret beregning. Det er derfor væsentligt at vurdere, om der er særlige konkrete omstændigheder, der gør, at beregningen er mindre anvendelig, eller om den giver et retvisende billede af værdien af goodwill. Vurderes det, at der forligger særlige konkrete omstændigheder, skal der foretages en regulering skønsmæssigt, svarende til den pris en uafhængig tredjemand ville betale for goodwillen. Såfremt virksomheden ikke udarbejder årsregnskab efter årsregnskabslovens regler, tages der i stedet udgangspunkt i virksomhedens skattepligtige indkomst fra de seneste tre indkomstår. I Indretning A/S' tilfælde har de aflagt årsregnskab efter årsregnskabsloven.

Med udgangspunkt i TSS-cirkulære 2000-10 foretages beregningen på følgende måde for Indretning A/S' goodwill:

Der tages udgangspunkt i de regnskabsmæssige resultater før skat, og der skal i de enkelte år reguleres for følgende poster:

- ÷ Ikke udgiftsført løn eller vederlag til eventuel medarbejdende ægtefælle
- ÷ Finansielle indtægter
- + Finansielle udgifter
- +/- Eventuelle ekstraordinære poster i henhold til årsregnskabsloven
- + Afskrivninger på tilkøbt goodwill

Herefter vægtes de tre regnskabsår således:

⁴⁷ Den juridiske vejledning 2016-1, C.C.6.4.1.1

⁴⁸ Den juridiske vejledning 2016-1, C.C.6.4.1.1

⁴⁹ SKM2003.590.LR og SKM2006.284.SR

- det korrigerede resultat for tredjesidste regnskabsår ganges med 1
- det korrigerede resultat for andesidste regnskabsår ganges med 2
- det korrigerede resultat for sidste regnskabsår ganges med 3.

Herefter divideres med 6, hvorved en vægtet gennemsnitsindtjening fremkommer.

Idet selskabet i de tre år har haft en konstant positiv udvikling resultatmæssigt, skal der korrigeres herfor. Korrektionen består i udviklingen fra år 1-3 og divideres med 2. Den beregnede udviklingstendens tillægges den vægtede gennemsnitsindtjening.

Idet Indretning A/S ikke er en personligt ejet virksomhed skal der ikke korrigeres for driftsherreløn (svarende til halvdelen af det fremkomne beløb).

Herefter fratrækkes en forrentning af samtlige aktiver i virksomhedens seneste balance forud for overdragelsen bortset fra driftsfremmede aktiver som fx obligationer og pantebreve samt bogført værdi af tilkøbt goodwill. Forrentningsprocenten fastsættes til den på overdragelsestidspunktet gældende kapitalafkastsats, jf. VSL § 9, tillagt 3 %. I 2015 er kapitalafkastsatsen 1 % og forrentningsprocenten er således 4 %.

Slutteligt multipliceres med kapitaliseringsfaktoren, som er et udtryk for det forventede årlige afkast i form af forrentningsprocent og den forventede levetid for goodwillen. Forrentningsprocenten er fast og fastsættes efter den på overdragelsestidspunktet gældende kapitalafkastsats jf. VSL § 9, tillagt 8 %, hvilket bliver lig 9 %. Dette er et udtryk for det forventede årlige afkast.

Levetiden for goodwill er derimod variabel og individuel, og påvirkes blandt andet af følgende forhold:

- Type og kompleksitet af virksomhedens produkter og/eller tjenesteydelser.
- Produktion/forhandling af et indarbejdet og anerkendt varemærke må forventes at have en forlængende effekt på goodwillens levetid
- Hvis køber i løbet af kort tid ved etablering af en helt ny virksomhed kan opbygge en goodwill svarende til den, der er knyttet til den aktuelle virksomhed, må goodwill forventes at have en forholdsvis kort levetid.

Ovenstående er vigtige punkter i forhold til overvejelserne om levetiden for Indretning A/S' goodwill.

Cirkulæret beskriver følgende punkter, der kan have betydning for værdiansættelsen, og føre til en justering, som fremkommer ved anvendelse af beregningsmodellen:

- Velbegrundede forventninger til fremtiden, evt. baseret på indgåede aftaler om fremtidige ydelser.
- Udviklingen fra afslutningen af sidste regnskabsperiode til tidspunktet for overdragelsen.
- Situationer hvor indehaver(e) eller medarbejdere med afgørende indflydelse på virksomhedens indtjening ikke følger med virksomheden.
- I tilfælde hvor virksomhedens indtjening udelukkende eller i det væsentlige er baseret på én eller ganske få meget store kunder, vil beregningsmodellen være mindre anvendelig. Der bør således ske et nedslag som udtryk for den usikkerhed, der er forbundet hermed.
- Hvis virksomhedens indtjening i de foregående år har været påvirket af store éngangsindtægter- eller udgifter herunder fx betydelige forsknings- og udviklingsudgifter, ekstraordinært store debitortab eller ekstraordinært store finansielle indtægter eller udgifter.

Det er udgangspunkt for anvendelse af beregningsmodellen, at der er aflagt årsregnskab/skatteregnskab de seneste tre år. Er dette ikke tilfældet, må modellen tilpasses de givne omstændigheder.

5.3.3 Fast ejendom

Principperne for værdiansættelse af fast ejendom uden for gaveafgiftskredsen findes i Den juridiske vejledning 2016-1 C.B.3.5.4.3 "Fast ejendom". Principperne fremgik tidligere af TSS-cirkulære 2000-5 som blev ophævet 2. januar 2008, for herefter at blive indarbejdet i Den juridiske vejledning.

Det følgerne af principperne i Den juridiske vejledning 2016-1 C.B.3.5.4.3 at overdragelsesprisen mellem interesseforbundne parter, uden for gaveafgiftskredsen, skal svare til den pris en tredjemand ville betale for ejendommen. Vurderingen af prisen skal foretages på det tidspunkt, hvor den bindende aftale omkring overdragelsen af ejendommen indgås. Der er ligeledes mulighed for at tage udgangspunkt i den seneste offentlige ejendomsvurdering, såfremt det vurderes, at denne er retvisende.

Ved SKAT's bedømmelse af, om værdiansættelsen er sket efter armslængdeprincippet, svarende til den pris en tredjemand ville betale, kan der i henhold til administrativ praksis netop tages udgangspunkt i den seneste offentlige ejendomsvurdering.

Hverken sælger/køber eller SKAT er bundet af den seneste offentlige ejendomsvurdering, hvis det viser sig, at denne ikke er retvisende for ejendommens handelsværdi. Den offentlige ejendomsvurdering afspejler således ikke, hvis der er fejl og mangler på ejendommen, eller hvis der er tale om, at ejendommen er udlejet og derfor ikke er "fri".⁵⁰ Ligeledes kan den offentlige ejendomsvurdering ikke anvendes, hvis der på ejendommen er foretages ombygning eller modernisering, som kan give sig til udtryk i handelsværdien.

⁵⁰ SKM2013.841.HR (Lejligheden var i dette tilfælde anset som "fri", idet der var tale om eneanpartshaverens søn, uanset at der var tale om et lejemål på normale markedsvilkår)

Det kan være svært at finde den reelle handelsværdi for en ejendom, særligt hvis ejendomsmarkedet er stillestående eller voldsomt stigende/faldende. Det er særdeles relevant, at de offentlige ejendomsvurderinger på nuværende tidspunkt er låst og har været det siden 2011. Det betyder, at ejendomsvurderingerne på nuværende tidspunkt er fem år gamle. Planen er, at der skal laves et nyt ejendomsvurderingssystem,⁵¹ som har været udskudt i flere omgange, og sidste udmelding er, at der i 2018⁵² skal være et nyt system på plads for private boliger.

Sælger har derfor mulighed for at henvende sig til skattemyndighederne og få en udtalelse angående ejendommens værdi igennem et bindende svar. Et bindende svar på værdiansættelsen af en ejendom er som udgangspunkt gældende i seks måneder fra spørgerens modtagelse af svaret, jf. SFL § 25, stk. 1, 3. pkt. Et bindende svar vil desuden medføre, at selskabet har en periode til at få foretaget generationsskifte uden risiko for, at SKAT vil underkende handelsværdien.

5.4 Indretning A/S

5.4.1 Goodwill

Indretning A/S' goodwill er beregnet i bilag 2 efter ovenstående beregningsmodel og er beregnet til 8.409.197 kr. Levetiden er fastsat til syv år, hvilket er udgangspunktet, medmindre afgørende forhold taler for en længere eller kortere levetid⁵³. Indretning A/S' ydelser har karakter af et standardprodukt, hvilket taler for anvendelsen af en levetid på syv år⁵⁴. Dette medfører, at kapitaliseringsfaktoren er fastsat til 2,76.⁵⁵

Goodwillens værdiansættelse er gældende både inden og uden for gaveafgiftskredsen og dermed både i forbindelse med generationsskifte til datteren Mette Belling og medarbejderen Louise Rasmussen. I beregningen er likviderne korrigeret og holdes dermed uden for forrentningen af aktiverne⁵⁶.

5.4.2 Fast ejendom

Ved værdiansættelsen af fast ejendom er det afgørende moment, at der er tale om en retvisende vurdering. I forhold til at en uvildig ejendomsmægler har fastsat værdien af ejendommen til 10.000.000 kr., og at den offentlige ejendomsvurdering er sat til 9.000.000 kr. og sidst vurderet i 2011, må det vurderes, at værdien fastsat af ejendomsmægleren er mest retvisende for det nuværende marked. Der er ved beregningerne i kandidatafhandlingen taget udgangspunkt i ejendomsmæglerens vurdering af ejendommen.

⁵¹ "Nyt ejendomsvurderingscenter skal arbejde videre med anbefalinger fra ekspertudvalg" (2014)

⁵² "Aktstykke nr. 88" (5. februar 2015)

⁵³ SKM2004.173.LR og SKM2004.174.LR

⁵⁴ SKM2002.50.LSR

⁵⁵ "Virksomhedsskattebogen – satser og beløbsgrænser i virksomhedsskattebogen" (28. oktober 2015)

⁵⁶ SKM2001.132.LR

Det må klart anbefales, at August Belling indhenter bindende svar fra SKAT vedrørende værdien af ejendommen.

Indretning A/S har i regnskabet optaget ejendommen til kostpris med fradrag for akkumulerede afskrivninger, hvilket svarer til en regnskabsmæssig værdi på 6.768.000 kr., jf. bilag 1. Idet en uvildig ejendomsmægler har fastsat værdien af ejendommen til 10.000.000 kr., medfører dette en korrektion samt en regulering af den udskudte skat, se nedenstående beregning.

	kr.
Regnskabsmæssig værdi	6.768.000
Mæglervurdering af ejendomsvurderingen	10.000.000
Ændring	3.232.000
Udskudt skat af ændringen (skattesats 22 %)	711.040

Tabel 1 Beregning af udskudt skat. Kilde: egen tilvirkning

Inden for gaveafgiftskredsen, det vil sige ved afståelse af ejendommen til datteren Mette Belling, kan værdien af ejendommen ændres med +/- 15 %. Det vil være mest hensigtsmæssigt at lade ændringen være -15 %, idet det mindsker kravene til likviditet ved overtagelsen af ejendommen for Mette Belling. Dette medfører, at overtagelsesprisen er 9.350.000 kr. (10.000.000 kr. / 100 * 85)

Ved en afståelse af ejendommen til medarbejderen Louise Rasmussen vil overtagelsesprisen være 10.000.000 kr.

5.4.3 Aktier

Når værdierne for ejendommen og goodwill er beregnet, kan handelsværdien for Indretning A/S beregnes efter TSS-cirkulære 2000-9, se tabel 2. Af beregning fremgår det, at selskabet værdi er fastsat til 20.678.913 kr. inklusive ejendommen.

		kr.
Regnskabsmæssig egenkapital 2015		11.598.779
Regulering af ejendom	3.232.000	
Påvirkning udskudt skat heraf	(711.040)	2.520.960
Beregnet goodwill	8.409.197	
Påvirkning udskudt skat heraf	(1.850.023)	6.559.174
Regulering udskudt skat årsrapport 2015		0
Værdi beregnet efter hjælpereglen		20.678.913

Tabel 2 Beregning af selskabets værdi efter hjælpereglen. Kilde: egen tilvirkning

5.5 Delkonklusion

På baggrund af ovenstående kan det konstateres, at der ved generationsskifte skal sondres mellem overdragelse inden og uden for gaveafgiftskredsen som fastlagt i BAL § 22, stk. 1. Det betyder, at for overdragelser fx til børn, børnebørn, forældre, samlever etc. skal værdiansættelsecirkulæret nr. 185 af 17. november 1982 anvendes ved fastsættelsen af værdien på fast ejendom.

Værdien på fast ejendom skal måles til kontantværdien ved at kursregulere for eventuelle tilhørende gældsposter. Kontantværdien sammenlignes med kontantejendomsværdien ved den seneste, forud for generationsskiftet, bekendtgjorte almindelige vurdering, årsomvurdering, vurdering efter vurderingslovens § 4 eller § 4 A eller årsregulering i henhold til vurderingslovens § 2 A. Der er mulighed for, at denne værdi kan fastsættes +/- 15 %. Det kan derfor konkluderes, at i Indretning A/S' tilfælde vil August Belling kunne fastsætte værdien af den faste ejendom til den offentlige ejendomsvurdering -15 %, hvis ejendommen skal overdrages til datteren Mette Belling.

Efter 5. februar 2015 gælder de samme værdiansættelsesprincipper både inden for og uden for gaveafgiftskredsen i relation til aktier og goodwill.

For så vidt angår goodwill, er det konstateret, at denne skal beregnes efter reglerne i TSS-cirkulære 2000-9. Grundlaget for beregningen er de regnskabsmæssige resultater før skat for de seneste tre regnskabsår opgjort efter reglerne i årsregnskabsloven. Det er en standardiseret beregning, og det skal derfor altid vurderes, om der er konkrete forhold, som skal ændres, for at give et retvisende billede.

Det kan konkluderes, at på baggrund af beregningsreglen i TSS-cirkulære 2000-9 er Indretning A/S' goodwill beregnet til 8.409.197 kr., og levetiden er fastsat til syv år. Denne goodwill er gældende ved overdragelse både til datteren Mette Belling og medarbejderen Louise Rasmussen.

For så vidt angår værdiansættelsen af aktier, er det konstateret, at denne skal beregnes efter reglerne i TSS-cirkulære 2000-9. Børsnoterede aktier og unoterede aktier i børsnoterede selskaber ansættes til den noterede kursværdi på tidspunktet for overdragelsen. Unoterede aktier og anparter fastsættes til handelsværdien. Hvis handelsværdien ikke kendes, grundet at aktierne fx ikke tidligere har været omsat, kan værdiansættelsesprincipperne anvendes som vejledning (hjælpereglen). Selskabets værdi beregnes som summen af værdierne af de enkelte aktivposter minus de respektive gældsposter i selskabet, også kaldet selskabets indre værdi, tillagt værdien af goodwill. Det kan konkluderes, at Indretning A/S' værdi efter hjælpereglen er fastsat til 20.678.913 kr. inklusive ejendommen.

6 Omstruktureringsmodeller

Inden et generationsskifte gennemføres, kan der være behov for at foretage omstrukturering af virksomheden for at gøre den klar til generationsskiftet. Omstrukturering skyldes ofte skattemæssige henseender, ligesom omstrukturering kan skyldes et ønske om en anden organisations- og selskabsstruktur. Således kan en omstrukturering fx udskille den del af aktivitet eller aktiver i et selskab, som ønskes generationsskiftet. Dette

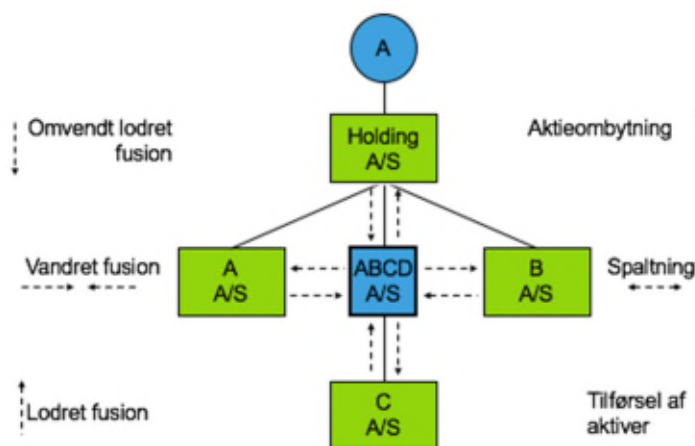
afsnit har til formål at belyse to af de mulige omstrukturingsmodeller, herunder hvordan en omstrukturering kunne foretages for Indretning A/S.

Generationsskiftet skal derfor planlægges i god tid inden selve gennemførelsen, idet selve processen med omstrukturering er tidskrævende. Der bør derfor planlægges omstrukturering flere år, før selve generationsskiftet sker. Omstrukturering af virksomheden tilpasser virksomheden til generationsskiftet, og aktørernes ønsker kan så vidt muligt tilgodeses.

I praksis findes der fire omstrukturingsmodeller:

- Tilførsel af aktiver
- Fusion
- Aktieombytning
- Spaltning

Af nedenstående figur 3 ses et strukturdiagram over de fire modeller. Afhandlingen er afgrænset fra fusion, idet hverken Mette Belling eller Louise Rasmussen har et selskab, der ville kunne fusioneres med Indretning A/S. Ligeledes er der afgrænset for tilførsel af aktiver,⁵⁷ da organisations- og selskabsstrukturen i Indretning A/S ikke medfører mulighed for anvendelse heraf.

Figur 3 Omstrukturingsmodeller. Kilde: Kim Wind Andersen (tidl. Deloitte) ifm. Internt kursus

Mulighederne for en skattepligtig omstrukturering bør altid vurderes, da dette kan være en fordel for selskabet, såfremt der ikke påhviler selskabet betydelige latente skatter.

⁵⁷ Med skattefri tilførsel af aktiver forstås den transaktion, hvor et selskab (indskydende) tilfører aktiver og passiver, der udgør en virksomhed, eller en gren heraf, til et modtagende selskab mod at blive vederlagt med aktier i det modtagende selskab, jf. FUSL § 15 c, stk. 2

I bilag 3 findes en procesbeskrivelse ved omstruktureringer, og i bilag 4 en oversigt over hjemmelsgrundlaget ved omstruktureringer.

6.1 Aktieombytning

Aktieombytning er den mest brugte omstruktureringsmodel i forbindelse med planlægning og tilrettelæggelse af et generationsskifte.⁵⁸

Aktieombytning dækker over enhver form for afståelse af aktier, hvor vederlaget for aktierne eller anparterne er kapitalandele, eventuelt kombineret med et kontantvederlag.⁵⁹ Virkningen ved aktieombytningen er, at det erhvervende selskab opnår flertallet af stemmerne i selskabet, jf. ABL § 36, stk. 2, 1. pkt.

Ved et aktieombytte etableres en moder-/datterstruktur, altså en holdingstruktur, der gør, at der kan opspares kapital i holdingselskabet (moderselskabet) ved udbytteudlodninger, uden at der er den samme driftsrisiko. Fordelen ved dette er, at det giver mulighed for at tilpasse balancen i datterselskabet og dermed gøre det billigere for erhverver at købe sig ind.⁶⁰ Derudover er fordelen ved denne strukturændring, at holdingselskabet skattefrit kan afstå datterselskabsaktierne, koncernselskabsaktierne og unoterede porteføljeaktier omfattet af ABL § 4 C.

I Indretning A/S' tilfælde kan en holdingstruktur være en ideel løsning, idet dette forøger mulighederne for, at et senere generationsskifte skattemæssigt vil kunne gøres mere optimalt. Det bør holdes in mente, at der forligger et ønske om at bibeholde ejendommen i et underliggende selskab, hvilket kan være en likviditetsmæssig tung byrde.

Ved en aktieombytning indskyder aktionærerne i driftsselskabet deres aktier i et nyt eller eksisterende selskab, det modtagende selskab, mod selv at få aktierne i det modtagende selskab og dermed opnå en holdingstruktur.

Nedenfor er vist, hvorledes en aktieombytning strukturmæssigt vil se ud i Indretning A/S' tilfælde. Figuren viser, hvorledes August Belling efter aktieombytning vil eje anparter i et nystiftet holdingselskab, som så ejer aktierne i Indretning A/S.

Figur 4 Struktur for aktieombytning. Kilde: egen tilvirkning

⁵⁸ Halling-Overgaard og Olesen (2013) s. 191

⁵⁹ Halling-Overgaard og Olesen (2013) s. 191

⁶⁰ Halling-Overgaard og Olesen (2013) s. 191

Holdingselskabet vil efterfølgende kunne fungere som en pengetank, hvor der kan disponeres over fremtidige investeringer og indtjening, eller fungere som en pensionskasse med årlig udlodning til August Belling.

Skattefri aktieombytning kan ske med og uden tilladelse fra SKAT. For begge metoder gælder det, at der er et sæt fælles objektive betingelser, som skal være opfyldt.

6.1.1 Aktieombytnings grundlæggende betingelser

Det er et krav ved aktieombytning, at såvel det erhvervende selskab som det erhvervede selskab er omfattet af begrebet ”selskab” og er hjemmehørende i en medlemsstat, artikel 3 i fusionsdirektivet, eller der er tale om selskaber hjemmehørende uden for EU, men som svarer til det danske aktieselskab eller anpartsselskab, jf. ABL § 36, stk. 1, 1. pkt. Det betyder, at danske aktionærer kan foretage aktieombytning mellem to ikke-danske selskaber hjemmehørende inden for EU, fx SKM2007.718SKAT. Såfremt der ønskes aktieombytning med et selskab hjemmehørende uden for EU, skal SKAT anmodes om tilladelse.

I SKM2008.95SR, som omhandler bindende svar vedrørende skattefri aktieombytning uden tilladelse, præciserer SKAT, hvilke karakteristika der lægges vægt på ved vurderingen. Skatterådet anfører i deres afgørelse, at:

”SKAT lægger i sin vurdering afgørende vægt på, følgende forhold:

- der er tale om et selskab med begrænset hæftelse,
- selskabet har selvstændige vedtægter,
- der er mulighed for udvidelse af deltagerkredsen (aktierne er omsættelige), og
- der er krav om likvidator ved opløsning / ophør, herunder krav om deling af egenkapital efter indskud.”⁶¹

Det er ligeledes en betingelse, at det erhvervende selskab opnår bestemmende indflydelse, jf. ABL § 36, stk. 2. ”Ved bestemmende indflydelse forstås ejerskab eller rådighed over stemmerettigheder, således at der direkte eller indirekte ejes mere end 50 pct. af aktiekapitalen eller rådes over mere end 50 pct. af stemmerne”, jf. LL § 2, stk. 2, 1. pkt. Uagtet at der efter opnåelse af bestemmende indflydelse foretages en spaltning, kan der stadig foretages aktieombytning, jf. ABL § 36, stk. 6.

Hvis der er tale om, at erhverver allerede ejer hele eller dele af kapitalandelen i det erhvervende selskab, og der ved ombytning erhverves den resterende del, er der krav om, at aktionærerne i det andet selskab alene modtager aktier i det første selskab og eventuelt en kontant udligningssum som vederlag, jf. ABL § 36, stk. 3. Anvendelsesområdet af ABL § 36, stk. 3 er de tilfælde, hvor aktieombytningen ikke opfylder betingelser-

⁶¹ SKM2008.95SR under ”SKATs indstilling og begrundelse”

ne i § 36, stk. 1 og 2. Det vil være i de tilfælde, hvor enten et eller begge selskaber ikke opfylder betingelserne til et selskab i EU, således som beskrevet i fusionsdirektivet. Såfremt der er tale om en sådan situation, kan SKAT give tilladelse til, at der foretages en skattefri aktieombytning.

Det er en yderligere betingelse for aktieombytning, med og uden tilladelse, at aktieombytningen er gennemført inden seks måneder regnet fra første ombytningsdag, jf. ABL § 36, stk. 4. Der er mulighed for at få forlænget denne frist. Det er ikke muligt at foretage en aktieombytning med tilbagevirkende kraft, jf. ABL § 36, stk. 4.

Det er slutteligt en betingelse, at aktionæren er fuldt skattepligtig til Danmark i forbindelse med afståelse.⁶²

6.1.2 Aktieombytning med tilladelse

Det bør som udgangspunkt undersøges, om det er muligt at gennemføre en omstrukturering med tilladelse. Ved en skattefri aktieombytning med tilladelse fra SKAT skal omstruktureringen være forretningsmæssigt begrundet, og tilladelsen bygger på subjektive betingelser. Aktieombytning med tilladelse skal ud over de subjektive betingelser stadig opfylde de objektive betingelser som beskrevet ovenfor.

Ved en skattefri aktieombygning med tilladelse skal der udarbejdes en ansøgning, hvori forløbet for aktieombytningen beskrives og begrundes. Kravet om forretningsmæssig begrundelse har til formål at sikre imod skatteundgåelse eller -unddragelse.

Den forretningsmæssige begrundelse, det være sig formålet med aktieombytning, skal beskrives i ansøgningen. SKAT foretager en konkret vurdering ud fra ansøgningen, men overordnet kan det ud fra praksis ses, at begrundelser som nedenstående kan godkendes:

- Generationsskifte⁶³
 - Der skal i den forbindelse redegøres for, hvorledes generationsskiftet påtænkes gennemført, herunder begrundelse for at få tilladelse til en skattefri aktieombytning.
- Hæftelsesbegrænsning⁶⁴
 - Formålet med hæftelsesbegrænsning kan være at opspare overskydende likviditet i et holdingselskab. Ansøgninger med begrundelsen hæftelsesbegrænsning kan ofte være svær at se, idet andre motiver ligeledes indgår i begrundelsen.
- Omstrukturering
 - SKAT kan som udgangspunkt ikke afslå en ansøgning med begrundelse i omstrukturering, idet det antages at være en forretningsmæssig begrundelse.⁶⁵

⁶² TfS 1997 704 LR

⁶³ Fx SKM2003.118TSS, SKM2007.807DEP

⁶⁴ Fx SKM2002.644LSR (usikkert, om det var hæftelsesbegrænsning), TfS1997.207LR

Kravet om forretningsmæssig begrundelse kan i helt særlige konkrete tilfælde også lægge sig op ad aktionærens egne forhold, jf. SKM2001.414TSS.

6.1.2.1 Ændrede vilkår

Hensigten med tilladelsessystemet er, at forinden aktieombytningen tilkendegiver den, der ønsker tilladelsen (og aktieombytningen), sine hensigter med omstruktureringen. På den baggrund kan SKAT foretage en vurdering af, om der foreligger en forretningsmæssig begrundelse.

Når tilladelsen gives, er det på de forudsætninger, som er anført i ansøgningen. Såfremt disse forudsætninger ændres, skal der som udgangspunkt gives besked til den dispensationsgivende skattemyndighed.⁶⁶ Tidligere var det et krav, at aktierne i det erhvervende selskab ikke blev afstået inden for en treårig periode, men dette blev ændret med Leur Bloem-dommen,⁶⁷ således at der kun skulle anmeldes væsentligt ændrede vilkår.

Ved spørgsmålet om, hvornår der foreligger ændrede vilkår, er svaret, at der er tale om (påtænkte) ændrede forhold, som på tidspunktet for ansøgningen ville have medført, at der ikke var tale om forretningsmæssig begrundelse og dermed afslag på ansøgningen om tilladelse. Ligeledes kan mindre omfattende forhold også være omfattet, og det anbefales, at der uagtet gives SKAT besked.⁶⁸

Som altovervejende hovedregel kan det nævnes, at følgende skal anmeldes til SKAT:⁶⁹

- Indgåelse af aftaler om afståelse af aktier i datterselskabet.
- Ændringer i ejer- eller kapitalforholdene i datterselskabet.
- Ændringer i aktieklasser i datterselskabet eller i aktieklassernes rettigheder.
- Andre former for ændringer i koncernstrukturen i henhold til fusionsdirektivet.
- Tilbagesalg af de aktier i holdingselskabet, der er erhvervet ved ombytningen.
- Frasalg af enkelte eller alle aktiviteterne i datterselskabet.

Anmeldelse af væsentlige ændringer, som kan forudsiges, skal foretages senest tre måneder, før de forventes at indtræde. Hvis der forekommer væsentligt ændrede vilkår, som ikke har været forudsigelige, skal de anmeldes til SKAT senest en måned, efter forholdet er blevet bekendt.

⁶⁵ Halling-Overgaard og Olesen (2013) s. 219

⁶⁶ SKM2001.295TSS

⁶⁷ C-28/95

⁶⁸ Halling-Overgaard og Olesen (2013) s. 225

⁶⁹ Den juridiske vejledning 2016-1 C.D.6.3.6.1

6.1.3 Aktieombytning uden tilladelse

Det har siden 2007⁷⁰ været muligt at foretage skattefri aktieombytning uden tilladelse. Hvor skattefri aktieombytning med tilladelse bygger på kravet om forretningsmæssig begrundelse, kan en skattefri aktieombytning uden tilladelse gennemføres uden en forretningsmæssig begrundelse.

En skattefri aktieombytning uden tilladelse skal opfylde de grundlæggende betingelser som anført i afsnit 6.1.2 (ABL § 36, stk. 1-3). Aktieombytning uden tilladelse skal derudover opfylde følgende krav:

- Værdien af vederlagsaktierne med tillæg af en eventuel kontant udligningssum skal som udgangspunkt svare til handelsværdien af de ombyttede aktier, jf. § 36, stk. 6, 1. pkt.
- Aktierne i det erhvervende selskab må ikke afstås i en periode på tre år efter ombytningstidspunktet (holdingkrav), jf. § 36, stk. 6, 2. pkt.

Hvis aktierne afstås tidligere end tre år før ombytningstidspunktet, medfører det, at den gennemførte aktieombytning bliver skattepligtig. Der er tale om en objektiv betingelse, så uanset om der er tale om vilje- eller ikke-viljebestemte handlinger, vil der opstå skattepligt ved afståelse før tre år.

Følgende punkter vil som udgangspunkt være at anse som afståelse efter ABL § 30:⁷¹

- Salg
- Tilbagesalg til det udstedende selskab
- Konkurs
- Visse vedtægtsændringer
- Kapitalnedsættelse

Der er pligt til at give meddelelse til SKAT, hvis der sker afståelse inden for den treårige periode.

Der vil altid være mulighed for at foretage en efterfølgende kapitalforhøjelse, idet dette ikke medfører salg af aktier, men blot en tilførsel af kapital, jf. TfS2009.1136SR.

Åbningsbalancen for aktieombytningen i forbindelse med etablering af Indretning Holding ApS findes i bilag 5 åbningsbalancen, som tager udgangspunkt i regnskabet for 2015 samt en total aktieombytning af hele driftsselskabet inklusive ejendommen. Således etableres der en holdingstruktur, hvor August Belling privat ejer holdingselskabet, og holdingselskabet dernæst ejer driftsselskabet.

Kapitalandelene i Indretning A/S er opgjort til 18.157.953 kr., jf. bilag 5, og opgjort som aktiverens indre værdi tillagt den beregnede goodwill med indeholdelse af ejendommen og fratrukket den udskudte skat.

⁷⁰ Lov nr. 343 af 18. april 2007

⁷¹ Halling-Overgaard og Olesen (2013) s.241

6.1.4 Konsekvenser for overdrager

Ved at foretage en aktieombytning opstår holdingstrukturen, således at der vil være flere og mere optimale muligheder for et kommende generationsskifte.

Ved brug af en holdingstruktur er det muligt at opspare kapital fra driftsselskabet uden driftsrisiko. Idet August Belling er gift, kan han udlodde udbytte op til 2*50.600 kr. (2016-niveau)⁷² fra holdingselskabet hvert år til kun 27 % i skat. Denne udlodning giver mulighed for at slanke driftsselskabet, således at et kommende generationsskifte vil være mindre økonomisk byrdefuldt. Endelig kan holdingselskabet skattefrit afstå sine koncernselskabsaktier, når holdingkravet er opfyldt.

Efter ABL § 36 er det muligt at foretage en spaltning umiddelbart efter en aktieombytning, hvor det treårige holdingkrav (hvis aktieombytning uden tilladelse) ikke gøres gældende. Det giver mulighed for at skabe en bedre koncernstruktur, hvor et holdingselskab ejer to driftsselskaber; et med driften og et med ejendommen. Dette vil efterkomme August Bellings ønske om at kunne beholde ejendommen, selvom det resterende selskab generationsskiftes.

Det må på den baggrund derfor også anbefales, at August Belling foretager en aktieombytning uden tilladelse. Såfremt aktieombytningen foretages med tilladelse og der derefter foretages en spaltning, skal denne spaltning anmeldes til SKAT som væsentligt ændrede vilkår, hvorefter SKAT foretager en genvurdering af aktieombytningen med de nye vilkår. Dette kan resultere i en skattepligtig aktieombytning.

En aktieombytning giver desuden mulighed for, at der efterfølgende kan foretages en kapitalforhøjelse i selskabet på op til 50 %. Dette medfører en mulighed for benyttelse af generationsskiftemodellen A/B-modellen, som beskrives i afsnit 7.3.

6.1.5 Konsekvenser for erhverver

Ved en aktieombytning sker der inden for de første år ikke så meget i forhold til erhverver, idet salget af aktierne vil være begrænset af et treårigt holdingkrav. Aktieombytningen vil ligeledes ikke mindske likviditetsbyrden ved overtagelse af driftsselskabet. Det skyldes, at ejendommen ikke vil være spaltet ud, og en efterfølgende spaltning vil være nødvendig. Når dette er gjort, vil driftsselskabet være så slanket, at en eventuel overtagelse likviditetsmæssigt vil være mere overkommelig.

Muligheden for Mette Belling eller Louise Rasmussen vil være efterfølgende at stifte et holdingselskab med henblik på at erhverve aktierne i driftsselskabet. Her vil likviditetsbyrden være væsentlig lavere, og den løbende indtjening fra driften vil være med til at finansiere købet af driftsselskabet.

⁷² Satser for 2015 og 2016 (u. å.)

6.1.6 Fordele og ulemper

Fordelen ved denne aktieombytning er, at der etableres en holdingstruktur. Dette giver mulighed for skattefri udlodning af udbytte fra driftsselskabet til holdingselskabet, således at driftsselskabet slankes. Derudover sker der en risikoafgrænsning i forhold til driftsselskabet. Ligeledes giver denne konstruktion mulighed for at skatteoptimere for ejeren, idet han kan anvende holdingselskabet som opsparing. Derved kan han løbende udlodde udbytte til sig selv personligt til den lave beskatningsprocent på 27 %, når det er under 101.200 kr. (2 x 50.600 kr.), idet han er gift.

Holdningstrukturen sikrer, at driftsselskabet efter udløbet af det treårige holdingkrav kan afhændes skattefrit.

Det er muligt efterfølgende at foretage en spaltning af driftsselskabet, se afsnit 6.2. Dette er med til at mindske den likviditetsmæssige byrde ved overtagelsen af driftsselskabet, idet ejendommen udskilles. Spaltningen sikrer en fremtidig indtjeningsmulighed for overdrager i form af fremtidig indtjening på udlejning af ejendommen i det nye selskab.

Ved en aktieombytning med tilladelse fra SKAT kan driftsselskabet umiddelbart efter ombytningen sælges skattefrit. Overdrager (ansøger af tilladelsen) er forpligtet til at anmelde væsentligt ændrede vilkår, fx afståelse mv. Dette kan medføre beskatning, hvis betingelserne for tilladelsen ikke længere er opfyldt. Derudover ses det ofte i praksis, at tilladelsen vil være tilknyttet et vilkår, hvor det treårige ejertidskrav ikke kan fraviges, idet der skal anmeldes væsentligt ændrede vilkår i fx tre år⁷³.

Ulempen ved denne model er, at aktierne i driftsselskabet efter ombygningen ikke kan overdrages efter succesionsreglerne. Se desuden afsnit 6.3 vedrørende rækkefølgen.

6.2 Spaltning

Formålet med en spaltning er at foretage en opdeling af et eksisterende selskabs aktiviteter til en eller flere eksisterende eller nye selskaber mod vederlag til det indskydende selskabs kapitalejere, jf. SEL § 253. Der kan foretages en skattefri og skattepligtig spaltning, men det er den skattefrie, som er relevant i praksis⁷⁴ og derfor også den model, som vil blive gennemgået her. Hvis der foretages en skattepligtig spaltning, vil dette medføre ophørsbeskatning efter SEL § 5, stk. 4.

Der findes overordnet to former for spaltning:

- Ophørsspaltning (fuldstændig eller egentlig spaltning)
- Grensspaltning (delvis eller uegentlig spaltning)

⁷³ Halling-Overgaard og Olesen (2013) s.224

⁷⁴ Halling-Overgaard og Olesen (2013) s.329

De selskabsretlige regler om spaltning findes i SEL §§ 254-270. Idet kandidatafhandlingen har fokus på den skattemæssige behandling af generationsskifte, herunder omstrukturering, vil det ikke blive behandlet, jf. problemafgrænsningen i afsnit 2.4.

I Indretning A/S er ejendommen en økonomisk tung post. Det kan derfor være en fordel at udskille denne fra selskabet, inden generationsskiftet foretages. Dette medfører en lettelse af den økonomiske byrde for erhververen. Den øvrige aktivitet i Indretning A/S er selve driften; indretningsrådgivning. Det er denne del, der ønskes generationsskiftet.

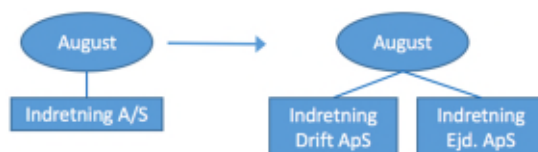
6.2.1 Ophørsspaltning

Ved ophørsspaltning forstås den transaktion, hvorved et selskab overfører en del af eller samtlige af sine aktiver og passiver til et eller flere eksisterende eller nye selskaber ved i samme forhold som hidtil at tildele sine selskabsdeltagere aktier eller anpartar og eventuelt en kontant udligningssum, jf. FUSL § 15 a, stk. 2, 1. pkt.

Der er ikke noget krav om, at det skal være en samlet gren af en virksomhed, og fordelingen af aktiver og passiver kan ske efter de ønsker, aktionærerne har. Spaltningen kan således ske med begrundelsen om, at der er tale om, at den er forretningsmæssigt begrundet eller efter de objektive regler i FUSL § 15 a, stk. 1, 4-8 pkt.

Ved ophørsspaltning vil den bundne reserve for ejendommens opskrivningshenlæggelser blive frigjort. Det vil herefter være muligt at modtage udbytte fra ejendomsselskabet, hvilket ikke tidligere var muligt, idet reserven var bunden.

Nedenstående figur illustrerer, at Indretning A/S spaltes til to nye ApS'er; Indretning Drift ApS og Indretning Ejendom ApS, imens Indretning A/S ophører.

Figur 5 Ophørsspaltning. Kilde: egen tilvirkning

6.2.2 Grenspaltning

Ved grenspaltning ophører det indskydende selskab ikke. De aktiver og passiver, der overføres til det modtagende selskab eller til hvert af de modtagende selskaber, udgør en gren af en virksomhed, jf. FUSL § 15 a, stk. 3. Ved grenspaltningen stilles der krav om, at det indskydende selskab tilfører en samlet virksomhedsgren. Det betyder, at de aktiver og passiver, som tilføres, skal være en selvstændig organisatorisk enhed, som kan fungere ved egne midler. I TfS1996.899SKM udtalte Skatteministeriets departement sig om, hvordan en

gren af en virksomhed skulle fortolkes i henhold til FUSL §§ 15 a, stk. 3 og 15 c, stk. 2. Departementet udtaler, at det er deres opfattelse:

at der skal være tale om en materielt identificerbar enhed i selskabet, og at vurderingen heraf baserer sig på forholdene, inden den påtænkte opdeling gennemføres. Ved denne vurdering kan der efter Departementets opfattelse herefter ikke som det overvejende væsentlige lægges vægt på spørgsmålet om evnen til at fungere ved hjælp af egne midler. Der skal i højere grad anlægges en organisatorisk synsvinkel.

Grenspaltning anvendes ofte, hvor der er et ønske om at opretholde det oprindelige driftsselskab, herunder dets oprindelige rettigheder, forpligtigelser eller lignende juridiske forhold. Ligesom med ophørsspaltning er det en forudsætning, at der er tale om en forretningsmæssig begrundelse, eller at de objektive betingelser er opfyldt.

Af nedenstående figur, figur 6, ses det, at Indretning A/S spaltes således, at en gren, ejendommen, af Indretning A/S spaltes ud til Indretning Ejendom ApS, imens Indretning A/S fortsætter på normal vis uden den gren af virksomheden.

Figur 6 Grenspaltning, før (tv.) og efter (th.). Kilde: egen tilvirkning

I relation til vederlaget i forbindelse med spaltning gør det sig gældende, at det skal ske i aktier, eventuelt med en udligningssum. Der er særlige regler ved skattefri spaltning uden tilladelse, som vil blive gennemgået i afsnit 6.2.4.

6.2.3 Skattefri spaltning med tilladelse

Efter FUSL § 15 a, stk. 1, 2. pkt. er det muligt at gennemføre en skattefri spaltning, efter at SKAT forud for spaltningen har givet tilladelse. Det er en klar betingelse, at der for at opnå tilladelse til dette skal foreligge en forretningsmæssig begrundelse.

Praksis viser, at en forretningsmæssig begrundelse kan være et generationsskifte.⁷⁵ Det samme gør sig gældende, hvis der er opstået uenighed mellem aktionærerne,⁷⁶ om end det sætter strenge krav til dokumentationen.

I forbindelse med ansøgning til SKAT om tilladelse kan SKAT knytte vilkår til tilladelsen. Dette skal sikre, at der er tale om en forretningsmæssig begrundelse. Der vil ofte være tale om et ejertidsvilkår. Ligeledes kan der være vilkår, som ved grenspaltning sikrer, at grenkravet overholdes.⁷⁷

6.2.4 Skattefri spaltning uden tilladelse

Ved en skattefri spaltning uden tilladelse stilles der ikke krav om, at der skal være en forretningsmæssig begrundelse. Der stilles i stedet en række objektive betingelser, som skal være opfyldt.

For selskaber, der ejer mindst 10 % af kapitalen i et af de deltagende selskaber, må aktierne i det eller et af de pågældende selskaber ikke afstås de første tre år fra vedtagelsestidspunktet, FUSL § 15 a, stk. 1, 5. pkt.

Det er ikke muligt at lave en skattefri spaltning uden tilladelse, hvis det indskydende selskab har mere end én selskabsdeltager, og en eller flere af disse har været selskabsdeltagere i mindre end tre år uden at have rådet over flertallet af stemmerne, hvis vedkommende samtidig er eller ved spaltningen bliver selskabsdeltagere i det modtagende selskab, hvor de tilsammen råder over flertallet af stemmerne, jf. FUSL § 15a, stk. 1, 8. pkt.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at der ikke sker afståelse af aktiver til en tredje part, uden der også sker beskatning.⁷⁸

Det er ikke tilladt at vederlægge aktionæren i det indskydende selskab i kontanter, når denne ejer 10 % eller mere af kapitalandelene. Det samme gælder, hvis aktierne i det indskydende selskab er omfattet af ABL § 4 B (koncernselskabsaktier) eller § 4 C (skattefri porteføljeaktier).

Forholdet mellem aktiver og passiver i det modtagende selskab skal svare til forholdet mellem aktiver og passiver i det indskydende selskab (balancetilpasning), jf. FUSL § 15a, stk. 2, 3. pkt. Samtidig er der krav om, at værdien af vederlagsaktierne evt. tillagt en kontant vederlagssum skal svare til handelsværdien af de tilførte aktiver og passiver, jf. FUSL § 15a, stk. 2, 2. pkt.

Bestemmelsen har til formål at forhindre, at man foretager en skattefri udspaltning af de pågældende aktiver til et modtagende selskab og samtidig overfører gæld i et forhold, der overstiger forholdet mellem aktiver og gæld i det indskydende selskab, og på den måde reducerer den skattepligtige avance ved en senere

⁷⁵ Fx SKM2005.543SKAT, SKM2004.147TSS, jf. Halling-Overgaard og Olesen, 2013 (s. 343 ff.)

⁷⁶ Fx SKM2005.429TSS

⁷⁷ Halling-Overgaard og Olesen (2013) s.360

⁷⁸ Den juridiske vejledning 2016-1 C.D.7.2.1

afståelse af aktierne i det modtagende selskab. Bestemmelsen forhindrer desuden, at det indskydende selskab igennem en skattefri spaltning uden tilladelse bliver tømt for værdier ved, at selskabet bliver efterladt med en gæld, der overstiger det hidtidige forhold mellem aktiver og gæld, så en skattepligtig avance ved salg af aktierne er reduceret.⁷⁹ Det er slutteligt en betingelse, at grenkravet skal være opfyldt ved grenspaltning, jf. FUSL § 15a, stk. 3.

6.2.5 Skattefri spaltning – konsekvenser

Ved spaltning sker der ikke afståelsesbeskatning på de aktiver og passiver, der overføres fra det indskydende selskab til det/de modtagende selskaber. Dette gælder både ved en ophørsspaltning og en grenspaltning.

Det modtagende selskab succederer i de overførte aktiver og passivers skattemæssige forhold, anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum og hensigt.

Ved ophørsspaltning anses aktier i det indskydende selskab, der ikke anses for afhændet, for ombyttet med aktier eller anparter i de modtagende selskaber efter forholdet mellem kursværdien af aktierne eller anparterne i hvert enkelt af de modtagende selskaber og den samlede kursværdi af aktierne eller anparterne i de modtagende selskaber på spaltningsdatoen, jf. FUSL § 15 b, stk. 4, 8. pkt.

I tilfælde af ophørsspaltning vil aktionærene i et indskydende selskab ombyttes med aktier i det modtagende selskab, og det vederlægges med andet end aktier eller anparter i de modtagende selskaber, dvs. aktionærene modtager en kontant udligningssum, og dermed anses den pågældende del af aktierne i det indskydende selskab for afhændet til tredjemand til kursen på spaltningsdatoen, jf. FUSL § 15 b, stk. 4, 3. pkt.

Ved grenspaltning anses en kontant udligningssum i det eller de modtagende selskaber som udbytte for aktionærene i det indskydende selskab, jf. FUSL § 15 b, stk. 4, 4. pkt.

For August Belling vil reglerne i FUSL §§ 15 a og 15 b finde anvendelse ved spaltningen.

August Bellings skattemæssige stilling vil være uændret efter en ophørsspaltning, idet vederlagsaktierne anses for anskaffet på samme tidspunkt som de ombyttede aktier. Dette skyldes, at der succederes i både anskaffelsessum og -tidspunkt for aktier modtaget som vederlag i det modtagende selskab.

Ved grenspaltning fordeles den oprindelige anskaffelsessum på aktierne i henholdsvis det indskydende og det modtagende selskab.

Hvis der ved overdragelsen vederlægges kontantudligningssum, beskattes dette som udbytte ved grenspaltning og som aktieavance i forbindelse med ophørsspaltning.

⁷⁹ Den juridiske vejledning 2016-1 C.D.7.2.1

Som nævnt under afsnit 6.1.6 vil det være en fordel at spalte Indretning A/S, idet handelsprisen dermed vil ændre sig betydeligt og dermed gøre det lettere at overtage driftsselskabet uden ejendommen og dermed driftsaktiviteten. Derudover medfører spaltningen også, at August Belling får mulighed for at beholde ejendommen.

I bilag 6 ses spaltningens regnskab for Indretning A/S, hvor der er taget udgangspunkt i en grenspaltning af ejendommen. Når spaltningen er gennemført, vil August Belling eje et anpartsselskab med ejendommen og et aktieselskab, hvor den restende del af Indretning A/S er placeret, herunder driften.

Idet spaltningen slanker driftsselskabet og skiller ejendommen ud, er det økonomisk mere fordelagtigt for Mette Belling eller Louise Rasmussen at overtage driftsselskabet, idet likviditetsbyrden er lavere. Selskabet, som Louise Rasmussen eller Mette Belling overtager, har kun de driftsmæssige aktiver og forpligtelser tilbage.

De vil derfor fremover leje lokalerne af August Belling, og det antages, at det er i erhververs interesse at overtage lokalerne. Det skal selvfølgelig være med i overvejelserne, at husleje ofte er en betydelig post i selskabets drift. Ligeledes skal forholdet til de økonomiske risici, fordele og ulemper ved eventuelt at eje ejendommen selv vurderes.

For August Belling vil det være fordelagtigt at have fremtidige indtægter fra lejemålet.

Uanset om der vælges en spaltning med eller uden tilladelse, skal grenkravet være opfyldt, for at spaltningen kan gennemføres. Idet ejendommen kan fungere som en selvstændig enhed ved egne midler i form af lejeindtægterne, antages det, at grenkravet er opfyldt.

Konsekvenserne ved at vælge en skattefri spaltning med tilladelse vil være, at der skal ansøges om tilladelse, hvilket kræver en forretningsmæssig begrundelse. Derudover har SKAT mulighed for at fastsætte vilkår ved udstedelsen af tilladelsen.

Konsekvensen ved at vælge en skattefri spaltning uden tilladelse er, at der er væsentligt flere krav/forhold, der skal holdes styr på. Dette kan besværliggøre spaltningen. Derudover er konsekvensen ligeledes, at aktierne ikke kan afhændes de første tre år efter spaltningen.

Spørgsmålet er herefter, om August Belling skal vælge med eller uden tilladelse. I den situation, som August Belling står i, vil det være mest fordelagtigt at foretage en spaltning med tilladelse fra SKAT. Dette skyldes, at August Belling først og fremmest opfylder betingelserne for en spaltning med tilladelse, idet spaltningen er et led i generationsskiftet. Derudover vil spaltningen med tilladelse give en større sikkerhed, idet SKAT forud for spaltningen har godkendt spaltningen, forudsat at vilkårene ikke ændres.

6.2.6 Fordele og ulemper

Spaltning vil være en fordel, hvis man ønsker, at en aktivitet eller et aktiv skilt fra den øvrige virksomhed. Det medfører en slankning af driftsselskabet og gør det mere attraktivt for erhverver, idet finansieringsbyrden bliver væsentligt mindre.

Foretages der en skattefri spaltning, udskydes realisationsbeskatningen for August Belling, og der er mulighed for senere overdragelse med skattemæssig succession.

Skattefri spaltning uden tilladelse kræver, at forholdet mellem aktiver og passiver i det indskydende og modtagende selskaber er ens. Dette kan i praksis give problemer. Muligheden for gældsstiftelse bør derfor overvejes i god tid, således at denne kan foretages rettidigt i forhold til spaltningen.

Ejendomsselskabet vil efter spaltningen kunne benyttes som pengetank og fungere som en del af August Bellings pension med løbende driftsindtægter fra udlejning og løbende udbyttebetalinger. Det er i den forbindelse særdeles væsentligt at være opmærksom på, at det ikke senere vil være muligt at overdrage ejendomsselskabet med skattemæssig succession, idet det er et krav, at maksimalt 50 % af selskabets indtægt må stamme fra pengetanksvirksomhed, herunder blandt andet udlejningsejendom, jf. ABL § 34, stk. 6, pkt. 1 (pengetanksreglen). Idet ejendomsselskabet alene har udlejning som formål, vil det derfor ikke være muligt at overholde pengetanksreglen. Et eventuelt frasalg vil være helt i overensstemmelse med de gældende regler.

Den største ulempe vil være det treårige holdingkrav, der kan opstå som følge af spaltningen. Spaltningen skal derfor planlægges i god tid, idet et frasalg inden for tre år ellers vil gøre den ellers skattefrie spaltning skattepligtig.

Det økonomiske aspekt ved en spaltning bør overvejes, idet omkostninger til revisor, skatterådgiver og advokat hurtigt løber op. August Belling bør derfor vurdere, om spaltningen er en nødvendighed fremadrettet, eller om der er andre billigere alternativer.

Da en spaltning ofte foretages som led i en større omstrukturering, hvor eksempelvis en aktieombytning foretages i samme ombæring, bør den samlede omstrukturering tilrettelægges nøje og foretages i god tid før selve generationsskiftet grundet et eventuelt holdingkrav på tre år.

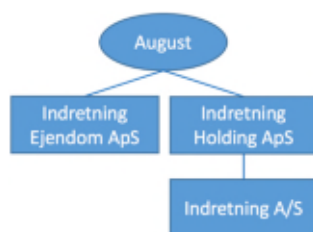
6.3 Rækkefølge

Der er ovenfor i afsnit 6.1 og 6.2 gennemgået to mulige omstrukturingsmodeller, som kan anvendes til at gøre en virksomhed klar til generationsskifte. Ved planlægningen af generationsskiftet kan det vælges, at der kun anvendes den ene model, men en løsning kan også være at anvende begge modeller. Hvis begge modeller benyttes, er det ikke ligegyldigt, i hvilken rækkefølge de anvendes, da rækkefølgen er styrende for, hvilke generationsskiftemodeller som senere kan anvendes.

Foretager selskabet først en aktieombytning for at oprette et holdingselskab og derefter en spaltning for at grenspalte ejendommen ud, vil denne løsning medføre, at muligheden for overdragelse af aktier ved

succession forsvinder, hvis August Belling samtidig ønsker at beholde ejendommen. Dette skyldes, at når der succederes, gøres dette på personligt niveau, og dermed overtages hele selskabsstrukturen, inklusive ejendommen.

Ændres rækkefølgen i forhold til ovenstående, således at ejendommen først bliver grenspaltet ud af Indretning A/S og der derefter foretages en aktieombytning i Indretning A/S, således at der opstår en holdingstruktur, vil denne rækkefølge i modsætning til ovenstående ikke medføre afsættelse af muligheden for overdragelse af aktier ved succession. Derudover kan der i den forbindelse også vælges at foretage en aktieombytning i Indretning Ejendom ApS, såfremt der ønskes et holdingselskab i denne struktur. Et holdingselskab i Indretning Ejendom ApS-strukturen vil betyde, at August Belling kan udlodde udbytte til holdingselskabet skattefrit og derfra løbende, eller ved behov, trække udbytte til sig selv med gældende udbytteskattebetaling. Idet fokus for August Belling er på generationsskiftet af Indretning A/S, vil der ikke blive gennemgået yderligere i relation til Indretning Ejendom ApS.

Figur 7 Selskabsstruktur efter spaltning og aktieombytning. Kilde: egen tilvirkning

Bruges denne rækkefølge, vil beregning af aktiernes indre værdi være anderledes, idet den skal beregnes, uden at ejendommen indgår i goodwillberegningen og på baggrund af spaltningens regnskab. Den beregnede goodwill uden ejendommen fremgår af bilag 7. Åbningsbalancen for Indretning Holding ApS efter denne fremgangsmåde opgøres i bilag 8. Af bilag 9 ses værdiansættelsen af kapitalandelene i Indretning A/S tillagt den beregnede goodwill uden ejendommen, som beregnet i bilag 7. Kapitalandelene uden ejendommen, tillagt goodwill og fratrukket udskudt skat er beregnet til 10.679.393 kr.

6.4 Delkonklusion

Omstruktureringen foretages forud for selve generationsskiftet for at optimere selskabet, så der opnås en mere egnet selskabsstruktur. Omstruktureringen skal altid ses i lyset af generationsskiftemodellerne, hvilket betyder, at det har indflydelse på valget af omstruktureringsmodel(ler), hvilken generationsskiftemodel der anvendes.

Modellerne aktieombytning og spaltning er beskrevet ovenfor. Begge modeller kan foretages skattepligtige og skattefrie med eller uden tilladelse. Hvis der ønskes skattefrihed med eller uden tilladelse, skal de grundlæggende betingelser for henholdsvis aktieombytning, ophørsspaltning og grenspaltning være opfyldt.

Ved skattefri aktieombytning eller spaltning med tilladelse skal der søges om tilladelse hos SKAT. Dette kræver, for godkendelse, at der foreligger en forretningsmæssig begrundelse. Generationsskifte kan være en forretningsmæssig begrundelse. SKAT har i forbindelse med tilladelsen mulighed for at opstille vilkår, anmeldelse af ændrede vilkår eller ejertidskrav.

Ved skattefri aktieombytning eller spaltning uden tilladelse stilles der, ud over de grundlæggende krav, et ejertidskrav på tre år, hvilket betyder, at aktierne ikke kan afhændes uden beskatning inden for tre år. Det er muligt at foretage en aktieombytning efterfulgt af en spaltning eller vice versa inden for ejertidskravet på tre år, uden det resulterer i beskatning.

For Indretning A/S kan det konstateres, at omstruktureringsmodellerne giver August Belling mulighed for at spalte ejendommen ud af Indretning A/S, således at denne beholdes efter generationsskiftet. Dette medfører ligeledes, at selskabet slankes og qua dette gør overdragelsessummen mindre.

7 Generationsskiftemodeller

Nærværende afsnit har til formål at belyse de mest anvendte generationsskiftemodeller, herunder deres konsekvenser for henholdsvis overdrager og erhverver.

De traditionelle og mest anvendte generationsskiftemodeller i praksis er:

- Salg af aktier
- Overdragelse af aktier med succession
- A/B-modellen.

For de ovenstående generationsskiftemodeller vil de generelle betingelser for anvendelsen blive gennemgået, herunder en vurdering af konsekvenserne for overdrager og erhverver.

7.1 Salg af aktier

Salg af aktier kan foregå på to forskellige måder:

- Personligt
- Via holdingselskab.

Da udgangspunktet i August Bellings virksomhedsstruktur er, at der ikke er et holdingselskab, vil salg via holding kræve, at der forud for generationsskiftet laves en omstrukturering. Som det ses af afsnit 6, kan der igennem aktieombytning opnås en holdingstruktur, der gør, at salg via holding kan være anvendeligt.

7.1.1 Personligt

Salg af aktier personligt er en meget simpel generationsskiftemodel, idet det blot er en afhændelse af de personligt ejede aktier. En sådan løsning påvirker ikke selskabet, men stiller høje krav til finansieringen af købet for både Mette Belling og Louise Rasmussen og vil samtidig udløse en avancebeskatning hos August Belling, jf. ABL § 1. Derudover giver det ikke mulighed for August Belling til at beholde ejendommen, idet ejendommen indgår som en del af Indretning A/S.

Figur 8 Personlig overdragelse af aktier. Kilde: egen tilvirkning

7.1.1.1 Lovgivning

Et salg af aktier opgøres efter ABL. Personlig aktieavance vil blive beskattet efter PSL § 8A. Avance og udbytte til og med 50.600 kr. beskattes med 27 %. Avance og udbytte over 50.600 kr. beskattes med 42 %. For ægtepar er beløbsgrænsen på 101.200 kr.

Aktieavancen opgøres som salgssummen med fradrag af anskaffelsessummen. Hvis der ikke sker afståelse af hele aktiebeholdningen, skal der ske beskatning efter gennemsnitsmetoden.⁸⁰

Hvis der er tale om hovedaktionæraktier anskaffet før 19. maj 1993, skal der beregnes et ejertidsnedslag, jf. ABL § 47. Ejertidsnedslaget udgør 1 % pr. år, som aktionæren har ejet aktierne frem til og med 1998, men der gives dog maksimalt 25 % nedslag, jf. ABL § 47, stk. 3.

Hovedaktionæraktier defineres, jf. ABL § 4, som: ”Som hovedaktionæraktier anses aktier eller anparter, der ejes af skattepligtige, der ejer eller på noget tidspunkt inden for de seneste 5 år har ejet 25 pct. eller mere af aktiekapitalen, eller som råder eller i den ovennævnte periode har rådet over mere end 50 pct. af stemmевærdien.”

Der beregnes kun ejertidsnedslag på grundlag af hvert hele år, det vil sige hver hele afsluttede 12 måneders periode, som den pågældende har ejet aktierne forud for udløbet af indkomståret 1998, jf. SKM2012.37.BR.

August Belling opfylder kravet om at besidde hovedaktionæraktier. Indretning A/S er stiftet 8. maj 1987, og August Belling er derfor berettiget til 10 % i nedslag (1988-1998), idet der ikke gives nedslag for 1987.

⁸⁰ Gevinst og tab opgøres efter gennemsnitsmetoden (u.å)

Indretning A/S er et unoteret selskab, hvorfor en gevinst ved afståelse af aktierne beskattes som aktieindkomst, imens et tab medfører tabsfradrag i anden aktieindkomst. Er der negativ aktieindkomst, beregnes en negativ skat, der modregnes i slutskatten.

7.1.1.2 Konsekvenser for overdrager

Bilag 10 viser beregningen, hvis der sælges til Mette Belling eller Louise Rasmussen. For begge bliver anskaffelsessummen 10.679.393 kr., som er værdiansat efter TSS-cirkulæret 2000-9, jf. bilag 9.

Da August Belling ejer aktierne i Indretning A/S personligt, vil det udløse en beskatning til August Belling på 3.832.631 kr.

August Belling kan give en del af overdragelsessummen i gave til Mette Belling, der skal anmeldes til SKAT. Dette vil udløse en afgift på 15 % af den del, der overstiger bundgrænsen. August Belling vil stadigvæk blive beskattet fuldt ud, hvad enten overdragelsen sker i form af gave, som vederlag eller en kombination heraf.

7.1.1.3 Konsekvenser for erhverver

Anskaffelsessummen på aktierne kan finansieres kontant, ved lån eller en kombination af disse.

Ved optagelse af lån skal Mette Belling og Louise Rasmussen sikre sig, at Indretning A/S kan finansiere de fremtidige lånebetalinger i form af renter og afdrag. Disse vil skulle betales med beskattede midler i form af løn eller udbytte fra Indretning A/S. Den marginale skat vil variere et par procent, afhængig af om der udbetales i form af løn eller udbytte.

Der skal derfor indgå overvejelser fra erhververs side om, hvorvidt driften i Indretning A/S vil kunne finansiere købet.

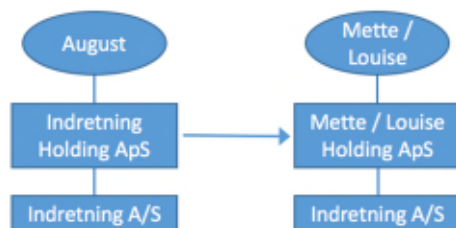
Idet der anvendes samme værdiansættelse til både Louise Rasmussen og Mette Belling, vil eneste forskel være Mette Bellings gave. Derfor vil der til begge parter være et stort finansielt krav til erhvervelse af aktierne.

7.1.2 Via holdingselskab

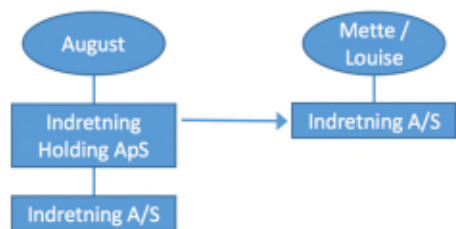
Et salg af aktier via holding minder meget om salg af aktier personligt. Forskellen er, at her ejes aktierne af holdingselskabet i stedet for personligt af August Belling.

Denne model giver mulighed for en afståelse af aktierne i driftsselskabet enten personligt til Mette Belling eller Louise Rasmussen eller til et holdingselskab ejet af Louise Rasmussen eller Mette Belling.

Idet der er tale om afståelse fra et selskab, vil der ikke være tale om mulighed for gave, idet selskabet ikke er inden for gaveafgiftskredsen, uagtet det er ejet af August Belling.

Figur 9 Salg af aktier via holding til holding. Kilde: egen tilvirkning

Figur 10 Salg via holding til personlig. Kilde: egen tilvirkning

7.1.2.1 Lovgivning

Det skal undersøges, hvorvidt aktierne i holdingselskabet er datterselskabsaktier, koncernselskabsaktier eller porteføljeaktier:

- Datterselskabsaktier (ABL § 4 A): aktier, som ejes af et selskab, der ejer mindst 10 % af aktiekapitalen i datterselskabet.
- Koncernselskabsaktier (ABL § 4 B): aktier, hvor ejeren og det selskab, hvori der ejes aktier, er sambeskattet eller kan sambeskattes, jf. SESL §§ 31 og 31 A.
- Porteføljeaktier (ABL § 4 C): selskabets beholdning af aktier, der ikke er datter- eller koncernselskabsaktier.

Efter aktieombytningen har August Belling opnået en koncernstruktur, hvor holdingselskabet ejer 100 % af aktierne i Indretning A/S. Der er således enten tale om datterselskabsaktier eller koncernselskabsaktier. Afgørende herfor er, om der er sambeskatning. Der er krav om national sambeskatning, jf. selskabsskatteoven SESL § 31 A, hvis selskaberne er koncernforbundne, jf. SESL § 31 C. Moderselskabet i koncernen har bestemmende indflydelse på datterselskabet. ”Bestemmende indflydelse i forhold til et datterselskab foreligger, når moderselskabet direkte eller indirekte gennem et datterselskab ejer mere end halvdelen af stemmerettighederne i et selskab, medmindre det i særlige tilfælde klart kan påvises, at et sådant ejerforhold ikke udgør bestemmende indflydelse”, jf. SESL § 31 C, stk. 3.

Det følger af ABL § 8, at fortjeneste, afståelse eller likvidation af datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier for unoterede selskaber er skattefrie. Det er uagtet, hvor lang tid selskabet har ejet de pågældende aktier. Modsat kan tab på aktierne ikke fratrækkes i selskabets indkomstopgørelse uanset ejertiden.

7.1.2.2 Konsekvenser for overdrager

Hvis August Belling vælger et salg af aktier via holding, er der to muligheder:

- 1) Salg via holding til Mette Belling eller Louise Rasmussen personligt
- 2) Salg via holding til andet holdingselskab ejet af Mette Belling eller Louise Rasmussen.

På samme måde som ved personligt salg er aktierne værdiansat efter TSS-cirkulære 2000-9.

Idet salget sker via August Belling's holdingselskab, vil der ikke som ved personligt salg kunne overdrages en gave. Det betyder, at den reelle salgssum bliver højere, selvom salget sker til datteren Mette Belling.

Uagtet om salget sker til Mette Belling eller Louise Rasmussen personligt eller til deres holdingselskab, modtager August Belling ikke købesummen som vederlag. Holdingselskabet modtager derimod vederlaget, og herfra kan August Belling fremover modtage udbytte. Der kan udloddes op til 2*50.600 kr. med 27 % i skat, da August Belling er gift, og med 42 % for beløb derover.

Salget af aktier er som udgangspunkt skattefrit, men idet August Belling har foretaget en aktieombytning med tilladelse, vil der være pligt til at anmelde et salg af aktierne. Dette kan betyde, at aktieombytningen bliver skattepligtig. Det kan derfor anbefales, at der ventes tre år fra aktieombytningen til salget af aktierne, for at sikre den skattefrie aktieombytning.

7.1.2.3 Konsekvenser for erhverver

Hvis Mette Belling eller Louise Rasmussen vælger at erhverve aktierne fra holdingselskabet personligt, vil dette foregå på samme måde som i afsnit 7.1.1.3.

Hvis Mette Belling eller Louise Rasmussen vælger at erhverve selskabet over i et nyoprettet holdingselskab, vil finansieringen skulle foretages gennem selskabet og med selskabets midler i stedet for private midler. Dette vil således nedsætte det private finansieringsbehov betydeligt. Det skal i den henseende bemærkes, at de fleste pengeinstitutter vil kræve personlig kaution, for at selskabet kan optage et lån af en sådan betydelig størrelse.

Idet selskabet er slanket grundet spaltningen af selskabet, således at ejendommen ikke skal erhverves, mindskes likviditetsbyrden for erhverver.

Efter overtagelsen vil Indretning A/S skattefrit kunne udlodde udbytter til Mette/Louise Holding ApS, hvilket vil kunne bruges til finansiering af købet. Indretning A/S og Mette/Louise Holding ApS vil være sambeskattet, hvilket betyder, at underskuddet i Mette/Louise Holding ApS i form af renter og andre eksterne omkostninger til fx revisor vil kunne fradrages i den skattepligtige indkomst i Indretning A/S.

Mette Belling og Louise Rasmussen vil skulle stifte et holdingselskab, hvor finansieringsbyrden er 50.000 kr.

7.2 Succession

Som det fremgår af afsnit 7.1, er udgangspunktet ved overdragelse af aktier, at der sker beskatning efter realisationsprincippet ved afståelsen af aktierne. Succession indebærer muligheden for i et generationsskifte at overdrage aktier, hvor erhververen indtræder i overdragerens skattemæssige position (succession). Erhververen overtager således overdragerens anskaffelsessum, -tidspunkt og -hensigt. Der er ikke tale om, at beskatningen bortfalder, i stedet sker beskatningen ved et fremtidigt salg, og erhververen vil blive beskattet af avancen beregnet ud fra den anskaffelsessum, som overdrageren har givet. Det betyder, at overdrager ikke bliver beskattet, og erhververen overtager den latente skat, der påhviler selskabet, og derved udskydes skattebetalingen.⁸¹ Fordelen ved succession er, at der ikke sker beskatning ved generationsskiftet, ulempen er derimod, at erhverver indtræder i den skattemæssige forpligtelse, der påhviler aktierne på overdragelsestidspunktet.⁸²

Vederlaget ved succession er ikke forhåndsbestemt, og det kan således ske som gaveoverdragelse, mod vederlag eller en kombination af begge. Ved fastsættelsen af vederlaget kan der tages højde for de latente skatter, der overdrages.

Figur 11 Successionsoverdragelse. Kilde: egen tilvirkning

Som det ses af figur 11, minder succession på overfladen om salg af aktier, idet aktierne bliver overdraget personligt til Mette Belling eller Louise Rasmussen.

7.2.1 Lovgivning

Reglerne for overdragelse af aktier ved succession findes i ABL §§ 34, 35 og 35 a. Reglerne i ABL §§ 34 og 35 finder anvendelse ved overdragelse til familie og til nære medarbejdere. ABL § 35 a finder anvendelse ved overdragelse til en tidligere ejer og er ikke relevant for kandidatafhandlingen og vil derfor ikke blive gennemgået.

I henhold til ABL § 34, stk. 1, nr. 1 er de successionsberettigede: ”Overdragelsen sker til børn, børnebørn, søskende, søskendes børn, søskendes børnebørn eller en samlever, hvorved forstås en person, som på overdragelsestidspunktet opfylder betingelserne i boafgiftslovens § 22, stk. 1, litra d. Stedbarns- og adoptivforhold sidestilles med naturligt slægtskabsforhold.”

⁸¹ Halling-Overgaard og Olesen (2013) s. 31

⁸² Halling-Overgaard og Olesen (2013) s. 31-32

Herudover er de successionsberettigede i henhold til ABL § 35, stk. 1: ”§ 34, [...], finder tilsvarende anvendelse ved overdragelse af aktier til en medarbejder, når medarbejderen inden for de seneste 5 år har været beskæftiget i et antal timer svarende til fuldtidsbeskæftigelse i sammenlagt mindst 3 år i det selskab m.v., der har udstedt aktierne.”

Definitionen på fuldtidsbeskæftigelse er fastsat af SKAT i SKM2009.411.SR. Her præciseres det, at fuldtidsbeskæftigelse beregnes efter ATP-normen, hvorved man ved fuldtidsbeskæftigelse forstår en arbejdsmåned på minimum 117 timer,⁸³ hvilket svarer til, at medarbejderen minimum skal have arbejdet 4.212 timer⁸⁴ i virksomheden i en periode på tre år.

Reglerne i ABL § 34 vil finde anvendelse ved overdragelse til Mette Belling, idet Mette Belling er datter (barn) af August Belling. Reglerne i ABL § 35 vil finde anvendelse ved overdragelse til Louise Rasmussen, idet hun er medarbejder og har været ansat i mere end 15 år og i hele perioden været fuldtidsbeskæftiget. Louise Rasmussen opfylder derfor betingelserne i ABL § 35, stk. 1.

Det er en betingelse for at anvende successionsreglerne, at parterne er fuldt skattepligtige til Danmark, jf. KSL § 1 og ABL § 34, stk. 3. I generationsskiftet i Indretning A/S er alle parter skattepligtige til Danmark, og reglerne kan derfor benyttes, herunder ABL § 34, stk. 2:

Gevinst ved overdragelsen beskattes ikke hos overdrageren. Erhververen indtræder i overdragerens skattemæssige stilling ved overdragelsen. Det gælder, uanset hvornår erhververen afstår aktierne. Ved opgørelsen af erhververens gevinst eller tab ved afståelse af aktierne behandles aktierne som anskaffet for den anskaffelsessum og på det tidspunkt, som de blev anskaffet til af overdrageren.

I de tilfælde, hvor der ydes en gave inden for gaveafgiftskredsen, jf. BAL § 22, stk. 1, i forbindelse med overdragelsen, har erhververen ret til modregning af en passivpost, som beregnes ud fra den lavest mulige skattepligtige fortjeneste, som overdrageren ville være blevet beskattet af ved salg, jf. KSL § 33 D. Passivposten anses som en kompensation til erhververen for at have overtaget en latent skattebyrde.

Passivposten udgør 22 % af den skattepligtige fortjeneste, som overdrager ville have opnået ved overdragelse til tredjemand. Passivposten fratrækkes i afgiftsberegningen og er således et direkte nedslag i afgiften ved beregningen af den gave, der bliver givet. Det har ingen betydning for beregningen af passivposten, om der er tale om hel eller delvis gave.

Såfremt overdragelsen sker uden indeholdelse af et gaveelement, kan der i stedet ske reduktion af overdragelsessummen, svarende til den latente skat, der påhviler aktierne.

⁸³ ATP-vejledning – for arbejdsgivere (2013)

⁸⁴ Beregning: 117 x 12 x 3

Det betyder for August Belling og Indretning A/S, at ved overdragelse af aktier til Mette Belling vil der skulle ske beregning af passivposten på 22 %, og ved overdragelse til Louise Rasmussen skal der i stedet ske reduktion svarende til den latente skat.

I SKM2011.406SKAT blev det præciseret, at der ved værdiansættelsen af et aktiv, der overdrages som hel eller delvis gave med skattemæssig succession, ikke både kan ske nedslag for den gaverelaterede del af den udskudte skat vedrørende overdragelsen efter KSL § 33 C og for den objektivt beregnede passivpost efter KSL § 33 D.

Det er en betingelse for at anvende successionsreglerne, at der for den enkelte overdragelse overdrages minimum 1 % af aktiekapitalen i selskabet, jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 2. Ligeledes er det en betingelse, at SKAT skal have meddelelse om at overdragelsen er sket med succession senest ved indgivelse af overdragens selvangivelse, jf. KSL § 33 C, stk. 7. En manglende overholde af dette vil medføre, at SKAT kan kræve dokumentation for at overdragelsen er sket ved succession, jf. SKM2011.250SKAT. Hvis denne dokumentation ikke anses for fyldestgørende, vil dette medføre at overdragelsen anses som skattepligtig.

7.2.1.1 Pengetanksselskaber

Reglerne om succession kan ikke finde anvendelse på virksomheder, der i væsentligt omfang består af aktiver af ikke-erhvervmæssig karakter, fx udlejning af fast ejendom, besiddelse af kontanter, værdipapirer el.lign., jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 3. Det følger af ABL § 34, stk. 6, at et selskab anses for i overvejende grad at bestå af udlejning af fast ejendom eller besiddelse af kontanter, værdipapirer el.lign., hvis:

- mindst 50 % af indtægterne, den regnskabsmæssige nettoomsætning tillagt summen af øvrige regnskabsførte indtægter, opgjort som gennemsnittet af de seneste tre regnskabsår, i selskabet stammer fra en sådan aktivitet, eller
- hvis handelsværdien af selskabets udlejningsejendomme, kontanter, værdipapirer el.lign. enten på overdragelsestidspunktet eller opgjort som gennemsnittet af de seneste tre regnskabsår udgør mindst 50 % af handelsværdien af selskabets samlede aktiver.

Ved bedømmelsen af, om det er et pengetanksselskab, ses der bort fra indkomst ved udlejning af fast ejendom mellem selskabet og et datterselskab eller mellem datterselskaber. Fast ejendom, der udlejes mellem selskabet og et datterselskab eller mellem datterselskaber, og som lejer anvender i driften, anses ved bedømmelsen ikke som en udlejningsejendom.

Det samme gør sig gældende for aktier omfattet af ABL § 19, idet investeringsforeninger vil kunne anses som et pengetanksselskab, samt at disses handel med værdipapirer ikke vil opfylde næringsbegrebet.

7.2.2 Konsekvenser for overdrager

Ved overdragelse af aktier med succession vil der ske beskatning for afståelse. August Belling vil derfor blive stillet skattemæssigt, som om han aldrig har ejet aktierne i Indretning A/S.

Ved overdragelse af aktierne til datteren Mette Belling vil der være mulighed for at overdrage i form af hel eller delvis gave. Det skal i den forbindelse vurderes, om dette er en attraktiv løsning, idet det nedsætter afståelsessummen.

Ved overdragelse af aktierne til medarbejderen Louise Rasmussen vil det være muligt at regulere handelsværdien for den latente skatteforpligtelse, der overtages. Dette medfører ligeledes en lavere afståelsessum.

7.2.3 Konsekvenser for erhverver

For erhverver Mette Belling eller Louise Rasmussen betyder overdragelse af aktier ved succession, at de indtræder i August Bellings skattemæssige stilling, for så vidt angår anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessum, og indtræder ligeledes i den latente skat, der påhviler aktierne. Hvis der i fremtiden sker afståelse af aktierne, vil der ske beskatning på dette tidspunkt.

Det fremgår af bilag 11, at der ved overdragelse til Mette Belling vil opnås en avance på 9.161.454 kr., og herefter beregnes passivposten på 22 % af dette beløb, hvilket giver 2.015.520 kr. Passivposten reducerer gaveafgiftsgrundlaget, og det maksimale afgiftsgrundlag beregnes således på følgende måde: handelsværdi, jf. TSS-cirkulære 2000-9 fratrukket passivposten og bundfradraget for gaver, hvilket giver: $(10.697.393 - (2.015.520 + 123.000)) * 0,15 = 1.281.131$ kr.

Det står August Belling og Mette Belling frit for, hvem der betaler gaveafgiftskredsen; såfremt August Belling betaler gaveafgiften, forøges gaveafgiftsgrundlaget ikke.

Såfremt det antages, at der kun gives 1.000.000 kr. i gave, vil Mette Belling skulle lægge 3.000.000 kr. i kontantvederlag og 3.022.934 kr. på et anfordringsgældsbevis⁸⁵, jf. bilag 11. Dette vil udløse 150.000 kr. i gaveafgiftsbeskatning, som enten Mette Belling eller August Belling skal betale, eventuelt dele mellem sig.

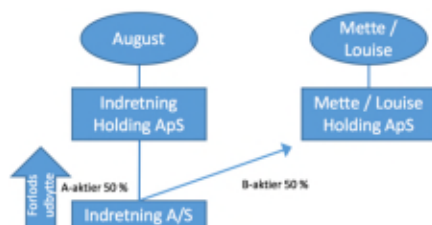
Såfremt der overdrages til Louise Rasmussen, skal der ikke beregnes passivpost, idet der er mulighed for at nedsætte beløbet med den latente skatteforpligtelse svarende til 4.260.165 kr., jf. bilag 12.

7.3 A/B-modellen

A/B-modellen består grundlæggende i en opdeling af virksomhedens aktier i A- og B-aktier. Etableringen af A/B-modellen kan foretages ved en kapitaludvidelse, hvor den nye kapitalejer tegner en ny aktieklasser, således at der etableres A- og B-aktier. A/B-modellen kan benyttes, hvis der ønskes en ny medejer, og i de tilfælde, hvor der efterfølgende ønskes afståelse af overdragerens aktier til medejeren. A-aktierne tildeles en

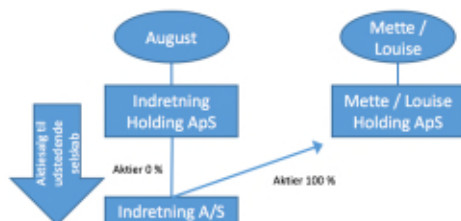
⁸⁵ "Familielån og skat" (u.å)

forlods udbyttet, og disse tildeles virksomhedens nuværende ejer. Den forlods udbyttet kan eventuelt være forsynet med en tidsbegrænsning over, hvor lang tid den forlods udbyttet kan anvendes (åremålsbegrænsning). B-aktierne tildeles den nye ejer, som vil have mulighed for at købe B-aktierne til en lavere kurs. Den forlods udbyttet fungerer som "betaling" i generationsskiftet. Figur 12 viser A/B-modellen med forlods udbyttet på A-aktierne. Der er taget udgangspunkt i, at hver aktieklasser består af 50 %.

Figur 12 A/B-modellen med forlods udbyttet på A-aktier. Kilde: egen tilvirkning

Efter udløbet af tidsbegrænsningen eller når forlods udbyttet er fuldført, vil aktieklasserne blive opløst. Det giver to muligheder for afståelse af A-aktierne. Enten sælges aktieandelen til medejer, som ejer B-aktierne, til en pris, som bliver fastsat forud for etableringen af A- og B-aktierne. Eller der sker et aktiesalg tilbage til det udstedende selskab, således at aktiekapitalen for B-aktierne ændres til 100 % ejerskab, figur 13 illustrerer denne ændring.

Figur 13 Opløsning af aktieklasser og tilbagesalg af aktier. Kilde: egen tilvirkning

7.3.1.1 Lovgivning

A/B-modellen er ikke lovreguleret, men derimod opstået gennem praksis, som opstod i 2003 med de første afgørelser på området, jf. SKM2003.66.LR og SKM2003.134.LR

Etablering af A/B-modellen kan foregå på to måder:

- Kapitaludvidelse
- Vedtægtsændring

7.3.1.2 Kapitaludvidelse

Etableringen af A/B-modellen kan foretages ved en kapitaludvidelse, hvor køberen indskyder ny kapital i virksomheden og der i samme forbindelse etableres en ny aktieklasse (B-aktier). Dette kræver en vedtægtsændring, som giver mulighed for to aktieklasser.

Ved en kapitaludvidelse sker der ikke beskatning hos den nuværende kapitalejer eller hos den indtrædende kapitalejer, når formålet er etablering af en forlods udbytteret, hvilket er blevet bekræftet af Skatterådets bindende svar SKM2010.2.SR. Grunden til, at der ikke sker beskatning for den nuværende ejer, er, at forud for udvidelsen ejes der 100 % af aktiekapitalen, og efter kapitaludvidelsen ejes der fx 50 % af aktiekapitalen, men med forlods udbytteret. Det betyder, at værdien af aktierne opretholdes på grund af den forlods udbytteret. Det er en forudsætning for skattefriheden, at aktietegningen i kapitaludvidelsen sker til markeds-kurs.

En ulempe ved denne måde at etablere A/B-modellen er, at der bindes yderligere kapital i selskabet. Dette kan være uhensigtsmæssigt, idet det betyder en større forpligtelse over for ejerkredsen.

7.3.1.3 Vedtægtsændring

Denne metode gør, at der ved en vedtægtsændring bliver etableret A- og B-aktieklasser. Efter vedtægtsændringen overdrages B-aktierne til den eller de indtrædende kapitalejere.

A-aktierne får tildelt en forlods udbytteret på et fastsat beløb og/eller angives med en bestemt løbeperiode. Derudover skal det fremgå af vedtægterne, at aktieklasseopdelingen bortfalder, når A-aktierne har fået opfyldt deres forlods udbytteret, hvorefter den indtrædende kapitalejer kan erhverve dem.

Ved en vedtægtsændring er det vigtigt, at det vurderes, hvorvidt der er tale om en afståelse, jf. ABL § 30. For så vidt angår vedtægtsændringer, følger det af Den juridiske vejledning 2016-1 C.B.2.1.4.8., at der er tale om afståelse af aktier, hvis vedtægtsændringen giver aktierne en anden identitet. Vedtægtsændringer, der medfører en forskydning af aktionærernes økonomiske rettigheder, fx ændringer i retten til udbytte eller udbyttefordelingen, vil normalt være at anse for en væsentlig ændring, således at det kan være at sidestille med afståelse.⁸⁶

Ved anvendelsen af A/B-modellen må der derfor foretages en konkret vurdering af, hvorvidt der er tale om en anden identitet af aktierne. Skatterådet har ved en konkret vurdering i et bindende svar i SKM2016.52.SR bekræftet, at en etablering af A-aktier med forlods udbytteret og B-aktier uden forlods udbytteret ikke udløste afståelsesbeskatning. Det samme gør sig gældende i lignende sager, hvor det essentielle var, at der ikke skete ændring af aktiernes identitet.⁸⁷ Modsat hvis der sker ændring i aktiernes identitet før og efter opdelingen, vil der ske beskatning som afståelse, jf. SKM2011.757.LSR.

⁸⁶ SKM2016.52.SR

⁸⁷ SKM2010.2.SR, SKM2015.274.SR og SKM2013.190.SR

I relation til værdiansættelsen af aktierne ved opdeling i aktieklasser udtaler Skatterådet i SKM2015.195.SR, at: ”Ved overdragelse af aktier mellem to selskaber kan værdiansættelsen tage udgangspunkt i TSS-cirkulære 2000-9 og 2000-10 eller vejledningen om Transfer Pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse.”

Skatterådet udtaler herefter følgende til den konkrete sags værdiansættelsesmetode (DCF⁸⁸): ”SKAT finder, at den samlede værdi af selskabet er fastsat på forsvarlig vis ved en anerkendt værdiansættelsesmetode og sandsynliggjort ved en supplerende beregning efter P/E-modellen.”

På ovenstående baggrund må det antages, at TSS-cirkulære 2000-9 kan anvendes ved værdiansættelsen i forbindelse med handelsværdien til interesseforbundne parter, såfremt det er sandsynliggjort, at den samlede værdi af selskabet er fastsat forsvarligt og efter en anerkendt værdiansættelsesmetode.

7.3.1.4 Tilbagesalg til udstedende selskab

Når den forlods udbytteret er udløbet, skal aktieklasserne ændres, således at alle aktier får samme rettigheder. Denne ændring er, jf. SKM2005.549.LR og SKM2010.2.SR, ikke forbundet med skattemæssige konsekvenser.

Hvis der efter udløbet af åremålsbegrænsningsperioden skal ske tilbagesalg af aktier til det udstedende selskab, sker det i form af en kapitalnedsættelse i selskabet. Vedtagelsen af kapitalnedsættelsen skal ske på generalforsamlingen med 2/3 flertal, jf. selskabsloven § 107. Se yderligere vedrørende skattemæssige konsekvenser under afsnit 7.3.2.

7.3.2 Konsekvenser for overdrager

Vederlaget for Indretning A/S vil komme til udbetaling til August Belling igennem den forlods udbytteret til August Bellings holdingselskab. Den forlods udbytteret er fastsat til at løbe i fem år, og såfremt der ikke er udbetalt det fulde udbytte svarende til overdragelsessummen, vil denne komme til udbetaling.

Idet der forud for generationsskiftet sker en skattefri spaltning og aktieombytning, vil der enten være et treårigt ejertidskrav eller med stor sandsynlighed et fastsat vilkår fra SKAT, fx et ejertidskrav. Når dette vilkår er opfyldt, og den forlods udbytteret er opfyldt, kan der ske et tilbagesalg af aktier fra holdingselskabet til Indretning A/S.

Ved salget af aktier, herunder tegningsretter eller konvertible obligationer, til det selskab, som har udstedt aktierne, skal hele salgssummen beskattes som udbytte, jf. LL § 16 B, stk. 1. Såfremt der er tale om en beholdning over 10 %, vil der være tale om datterselskabsaktier, og afståelsen vil således være skattefri, jf. SESL § 13, stk. 1, nr. 2.

⁸⁸ Discounted Cash Flow

Ulempen for overdragelse ved brug af denne generationsskiftemodel er, at det tager flere år, før virksomheden er generationsskiftet. Overdrager skal derfor være indstillet på, at det er en længerevarende proces.

Bilag 13 viser beregningen af den forlods udbytteret for Indretning Holding ApS, hvoraf det fremgår, at den forlods udbytteret uden forrentning er 10.179.393 kr., og med en forrentning på 3,9 % er den 12.037.188 kr. Der udbetales 1.200.000 kr. i udbytte pr. år, og det sidste år betales det resterende beløb. Selskabets eksterne finansiering er fastsat til 5 %, hvorfor denne danner grundlag for forrentningen af den forlods udbytteret jf. bilag 13. Efterskat udgør rentesatsen 3,9 %.

7.3.3 Konsekvenser for erhverver

A/B-modellen giver Mette Belling eller Louise Rasmussen mulighed for at købe sig ind i Indretning A/S igennem en kapitaludvidelse til en lav værdi, mod at Indretning Holding ApS får forlods udbytteret.

Denne løsning har flere fordele. Først og fremmest letter det finansieringsbehovet, idet der skal oprettes et holdingselskab, hvor der skal indskydes 50.000 kr. for stiftelse, jf. SEL § 4, stk. 2, 2. led. Holdingselskabet vil herefter købe B-aktier i Indretning A/S i forbindelse med kapitaludvidelsen, svarende til 500.000 kr. Tegningen af den nye selskabskapital må ikke ske til underkurs eller med forbehold, jf. SEL § 31, hvilket betyder, at kursen minimum skal være 100. Holdingselskabet kan nøjes med at indbetale 25 % af tegningskursen, uden at dette anses som underkurs, dog minimum 50.000 kr., jf. SEL § 33, stk. 1.

Foruden det lave finansieringsbehov giver A/B-modellen og den forlods udbytteret i fem år mulighed for, at Mette Belling eller Louise Rasmussen i perioden kan sparre med August Belling angående driften af Indretning A/S.

Når August Belling har fået udbetalt den forlods udbytteret, kan Mette Belling eller Louise Rasmussen igennem holdingselskabet overtage den resterende aktiekapital i Indretning A/S ved finansiering fra fremtidige pengestrømme i Indretning A/S. Pengestrømmene kan ligeledes anvendes til tilbagekøb af August Belling A-aktier til det udstedende selskab og herefter foretage en annullering heraf.

7.4 Delkonklusion

Når et generationsskifte skal gennemføres, er der mange mulige generationsskiftemodeller. Kandidatafhandlingen har haft fokus på tre muligheder; salg af aktier – personligt eller via holding, succession og A/B-modellen.

Det kan konstateres, at ved brug af modellen salg af aktier personligt vil dette medføre en aktieavancebeskatning for sælger samt kræve en høj anskaffelsessum for erhverver. Idet aktierne er værdiansat efter TSS-cirkulære 2000-9, vil anskaffelsessummen blive 10.679.393 kr., hvilket udløser en beskatning til August Belling personligt på 3.832.631 kr. August Belling har mulighed for at give Mette Belling hele eller dele

af anskaffelsessummen i gave med en beskatning på 15 % over bundfradraget. Dette vil ikke påvirke August Bellings aktieavance.

Hvis der anvendes salg af aktier via holding, kræver dette en omstrukturering, hvilket medfører, at aktierne de første tre år ikke kan afstås, uden det vil udløse skattepligt. Afståelsen af aktierne vil ikke være skattepligtig for holdingselskabet, i og med at der er tale om koncernselskabsaktier. Derimod vil det skulle beskattes som udbytte, når det trækkes ud af holdingselskabet til August Belling. Det kan konstateres, at hvis aktierne afstås fra holdingselskabet, er der ikke mulighed for gave, idet holdingselskabet er uden for gaveafgiftskredsen, jf. BAL § 22, stk. 1. Hvis der overdrages til et af Mette Belling eller Louise Rasmussen stiftet holdingselskab, kræver det, at de indskyder 50.000 kr. til oprettelse heraf. Derudover skal holdingselskabet stadig betale en stor anskaffelsessum for aktierne, hvortil Mette Belling eller Louise Rasmussen sandsynligvis skal kautionere personligt, hvis selskabet skal låne til investeringen.

Det kan derfor konkluderes, at salg via aktier – personligt eller via holding – ikke er en attraktiv metode for overdrager eller erhverver, idet den udløser en stor beskatning samt kræver en høj finansiering af anskaffelsessummen.

Såfremt modellen succession anvendes, overtager erhververen overdragers anskaffelsessum samt latente skatteforpligtelse, hvilket medfører, at beskatningen overføres til den dag, erhverver afstår aktierne. Det kan konstateres, at denne model ikke udløser afståelsesbeskatning for August Belling (overdrager), og han stilles, som om han aldrig har ejet aktierne. Det er ikke nødvendigt at foretage en aktieombytning forud for succession, idet holdingselskabet og Indretning A/S begge vil blive overdraget ved succession, idet der overdrages fra August Belling til Mette Belling eller Louise Rasmussen personligt.

Såfremt der overdrages til Mette Belling, vil dette give mulighed for hel eller delvis gaveoverdragelse samt modregne passivposten, hvilket medfører en nedsættelse af afståelsessummen. Ved overdragelse til Louise Rasmussen, uden for gaveafgiftskredsen, kan det konstateres, at August Belling vil have mulighed for at regulere handelsværdien med den latente skatteforpligtelse, hvilket ligeledes medfører en lavere afståelsessum.

Det kan konkluderes, at denne model er optimal, hvis det ønskes, at generationsskiftet skal ske forholdsvis hurtigt. I relation til overdragelse til personer inden for gaveafgiftskredsen er denne model ligeledes særdeles god, idet overdrager og erhverver kan aftale mere konkret, hvad afståelsessummen skal være, og reducere i form af gave. Ved overdragelse til nær medarbejder kan det konkluderes, at det vil kræve en forholdsvis høj finansiering for erhverver, hvorfor det må antages, at løsningen ikke er optimal.

A/B-modellen, der bygger på praksis, giver erhverver mulighed for en billig overtagelse af virksomheden, mod at overdrager får en forlods udbytteret. Finansieringen af generationsskiftet sker i form af fremtidige udlodninger, og dette gør det til en attraktiv model for erhverver. Den forlods udbytteret kan aftales til en

årrække eller et bestemt beløb, hvilket giver mulighed for at foretage en løbende overdragelse og deraf mulighed for sparring med overdrager om virksomheden. Det kan konkluderes, at for så vidt angår Indretning A/S, vil Mette Belling eller Louise Rasmussen skulle indskyde 500.000 kr. som en kapitaludvidelse. Dette kan ske personligt eller gennem holdingselskab. Såfremt pengene ikke haves kontant, må erhverver søge finansiering heraf.

A/B-modellen kan være risikabel for overdrager, idet vederlaget er afhængigt af, at virksomheden genererer positive resultater og dermed kan foretage udlodning af udbytte, imens den forlods udbytteret løber. Der er en lang tidshorizont på modellen, hvilket gør, at generationsskiftet også sker langsomt, og dette er måske ikke i overdragets interesse. Det kan konkluderes, at denne model kræver, at overdrager accepterer den løbende og risikofyldte forlods udbytteret. Derudover kan det konkluderes, at A/B-modellen er den optimale model for erhverver, idet der ikke skal lægges et kontant vederlag ved generationsskiftet, men at selskabet er med til at finansiere købet.

8 Plan for generationsskifte

Dette afsnit har til formål at samle op på de forskellige muligheder ved generationsskiftet til Mette Belling eller Louise Rasmussen samt give et forslag til det mest optimale generationsskifte for Indretning A/S.

Det vil i den forbindelse være relevant at se på følgende punkter:

- Tidsperspektiv
- Risiko vedrørende overdragets vederlag
- Beskatning og afgifter
- Finansieringsmuligheder
- Valg af omstrukturings- og generationsskiftemodel.

8.1 Tidsperspektiv

Gennemførelsen af et generationsskifte skal planlægges nøje, særligt hvis man er sent ude med planlægningen af generationsskiftet. Det er vigtigt, at generationsskiftet planlægges så tidligt som muligt, så uforudsete forhindringer kan blive behandlet løbende, samt at der er tid til at optimere og omstrukturere selskabet, således at det optimale generationsskifte opnås.

Som første proces i forbindelse med generationsskiftet, skal overdrager, i dette tilfælde August Belling, gøre sig overvejelser angående værdiansættelsen af virksomheden, dermed ment, hvor mange penge han ønsker at få ud af generationsskiftet. Pengene vil ofte være det, som han vil have til rådighed, når han går på pension. Hvis generationsskiftet først igangsættes sent i processen, kan det betyde dyre skattemæssige løsninger, som dermed betyder færre penge til pensionen.

Derudover skal det også overvejes, hvem der kan være mulige erhververe i generationsskiftet. Dette kan også være en længerevarende proces, idet der måske er mange eller ingen/få kandidater, og overdrager vil ofte være tilbøjelig til at skulle se erhververne an for at vurdere, hvem de mulige er.

I dette tilfælde er Mette Belling og Louise Rasmussen udvalgt som mulige erhververe til Indretning A/S, og begge kender virksomheden godt. Deres kendskab til virksomheden gør, at de hurtigere kan sætte sig ind i virksomhedens struktur, regnskab mv. modsat en tredjemand.

For så vidt angår omstruktureringer, spaltning eller aktieombytning, er der som gennemgået i afsnit 6 enten et holdingkrav på tre år eller med anselig sandsynlighed et vilkår om fx et treårigt holdingkrav. Dette viser endnu en gang, at det er vigtigt, at der startes tidligt med forberedelserne til generationsskiftet. Når der efterfølgende skal foretages det reelle generationsskifte, kan dette ligeledes have flere års løbetid, hvis der vælges A/B-modellen. Der er således en tidshorisont på over otte år (minimum 3 år + 5 år) fra overvejelser til afsluttet generationsskifte af Indretning A/S.

8.2 Risiko vedrørende overdragets vederlag

Overdrager, August Belling, har selvfølgelig stor interesse i at modtage vederlaget for Indretning A/S.

Ved salg af aktier modtager August Belling pengene straks, og der er således ikke en risiko, medmindre der laves særlige aftaler om afbetaling.

Ved succession kan August Belling kræve, at der lægges et kontant vederlag straks ved overdragelsen, eventuelt suppleret med et anfordringsgældsbevis.

Ved A/B-modellen er der mere usikkerhed vedrørende overdragets vederlag, idet det er afhængigt af virksomhedens fremtidige kapitalstrømme.

8.3 Beskatning og afgifter

Beskatningen varierer meget fra model til model.

For så vidt angår omstruktureringsmodellerne, kan begge modeller foretages skattefrit, hvis betingelserne og vilkårene overholdes. Hvis de derimod ikke overholdes, vil der ske beskatning.

For så vidt angår generationsskiftemodellerne er der forskel på, hvilken af de tre der er tale om:

- Salg af aktier
 - Personligt salg vil udløse afståelsesbeskatning ved salget af aktierne. Såfremt der overdrages aktier til Mette Belling som gave, som overstiger bundfradraget, skal der betales 15 % i gaveafgift.
 - Salg via holding er som udgangspunkt skattefrit, idet der er tale om koncernselskabsaktier. En eventuel udlodning af udbytte fra holdingselskabet til August Belling vil blive beskattet som udbytte.

- Succession
 - Udløser ikke beskatning for August Belling, men Mette Belling eller Louise Rasmussen overtager den latente skattebyrde. Mette Belling eller Louise Rasmussen modtager en kompensation for den latente skattebyrde ved overtagelse af aktierne. Herudover udløses der ved indeholdelse af et gaveelement en afgift svarende til 15 %. Afgiften kan betales af enten August Belling eller Mette Belling/Louise Rasmussen. Passivposten svarer ikke til den latente skattebyrde, som aktierne har, og derfor er den en større fordel for August Belling end for Mette Belling/Louise Rasmussen, om end afhængig af tidspunktet for Mette Belling/Louise Rasmussens efterstående afståelse.
- A/B-modellen
 - Modellen udløser ikke nogen afståelsesbeskatning som udgangspunkt. Det er dog væsentligt, at der ved en vedtægtsændring ikke sker ændring af aktiernes identitet. Derudover vil udbyttet heller ikke blive beskattet, idet det sker fra datterselskabet til moderselskabet. Der vil ske udbyttebeskatning, når der udloddes udbytte til August Belling personligt. Ved tilbagesalg til det udstedende selskab vil dette kunne foretages skattefrit efter en treårig periode.

8.4 Finansieringsmuligheder

Parterne i generationsskiftet har hver deres hensyn at tage i relation til købesummen. August Belling vil gerne opnå størst mulig købesum for at sikre sin pensionsopsparing, hvorimod Mette Belling/Louise Rasmussen ønsker lavest mulig købesum.

Mette Belling har en god opsparing og vil derfor have mulighed for at erlægge et større beløb kontant. Louise Rasmussen derimod har kun en lille opsparing og kan derfor have svært ved at købe sig ind i virksomheden. Det betyder, at Louise Rasmussen med stor sandsynlighed skal låne pengene i banken.

Ud over de nedenfor nævnte muligheder for finansiering findes der mange andre muligheder, som ikke vil blive gennemgået, som fx earnout, mezzaninkapital og andre långivere end banken.

Ved salg af aktier, enten personligt eller via holding, kræver det for begge et stort kontant beløb. Både Mette Belling og Louise Rasmussen vil have svært ved at kunne lægge så mange penge for aktierne straks. Mette Belling har en fordel med sin store opsparing, men vil stadig være nødt til at skaffe yderligere likviditet. Hvis Mette Belling eller Louise Rasmussen køber aktierne over deres holdingselskab, som, ud over deres indskud, er tomt, vil der stadig skulle lånes penge til køb af aktier. Dette ville betyde, at banken sandsynligvis vil anmode om sikkerhed for pengene i form af en personlig kaution.

Mette Belling har den fordel, at i forbindelse med salg af aktier personligt kan August Belling lade hele eller dele af aktierne være gave til Mette Belling. Den del af gaven, der overstiger bundfradraget, skal der

betales gaveafgift af. Der er mulighed for, at enten Mette Belling eller August Belling betaler gaveafgiften, men idet August Belling har en interesse i, at købesummen ikke bliver for lav, idet det er hans pension, vil Mette Belling stadig antages at skulle have en større købesum end sin opsparing.

Ved succession kræves der et stort kontant beløb fra Louise Rasmussen, idet hun ikke har mulighed for at få overdraget via gave. For Mette Belling vil denne model være mere attraktiv, idet Mette Belling har en stor likviditet, og samtidig har August Belling mulighed for at overdrage en del af købesummen som gave. Som med salg af aktier må det antages, at August Belling ikke vil overdrage en for stor sum, idet dette vil påvirke hans pensionsopsparing. Mette Belling og Louise Rasmussen har mulighed for at lave et gælds-brev som en del af overdragelsessummen. Afdragene på gælds-brevet vil skulle betales med beskattede midler, og en sådan løsningen vil ikke være optimal.

Mette Belling har desuden mulighed for at oprette et anfordringsgælds-brev,⁸⁹ som hvert år nedskrives med et beløb svarende til den dobbelte beløbsgrænse for gaver. Anfordringsgælds-brevet gør, at der ved overdragelsen ikke skal overdrages et så stort gavebeløb, hvilket dermed betyder en lavere gaveafgift. Anfordringsgælds-brevet er både afdrags- og rentefrit, men det er et krav, at August Belling til enhver tid kan kræve lånet indfriet med kort varsel.

Ved A/B-modellen finansierer driftsselskabet (Indretning A/S) selve overdragelsen, og derudover skal der betales et indskud ved kapitaludvidelsen på 500.000 kr. Både Louise Rasmussen og Mette Belling har kapital til at stifte et holdingselskab, og derefter vil holdingselskabet skulle købe B-aktierne i Indretning A/S ved betaling af kapitaludvidelsen på 500.000 kr. For Mette Belling vil dette ikke være problematisk, idet Mette Belling har en stor opsparing. Louise Rasmussen vil kun kunne foretage denne løsning, hvis banken godkender et lån til køb af B-aktierne.

8.4.1 Selvfinansiering

I forhold til selvfinansiering er udgangspunktet, at sikkerhedsstillelse og lån til tredjemand til erhvervelse af kapitalandele/aktier i selskabet eller dets moderselskab er ulovlig selvfinansiering, jf. SEL § 206, stk. 1.

Det er muligt at yde økonomisk bistand som lovlig selvfinansiering, når en række betingelser er opfyldt:

- Den økonomiske bistand skal stamme fra frie reserver i selskabet, som, jf. SEL § 180, stk. 2, kan anvendes til udbytter. Beløbet skal være opført i selskabets seneste årsrapport.
- Ledelsen skal have foretaget en kreditvurdering af den låntagende part, jf. SEL § 206, stk. 3.
- Bestyrelsen (hhv. direktionen) skal udarbejde en skriftlig redegørelse om bistanden, som overholder kravene i SEL § 207, stk. 1, nr. 1-5.

⁸⁹ "Familielån og skat" (u.å)

- Generalforsamlingen skal inden den økonomiske bistand forhåndsgodkende dispositionen med 2/3 af afgivne stemmer og 2/3 af repræsenteret stemmeberettiget kapital (sml. SEL § 106 om vedtægtsændringer).
- Redegørelsen skal offentliggøres inden for to uger efter generalforsamlingens godkendelse, jf. SEL § 207, stk. 3.
- Ydelsen til køb af kapitalandele må ikke overstige, hvad der er forsvarlig set i forhold til långiverselskabets egen økonomiske stilling samt dets eventuelle concerns økonomiske stilling, jf. SEL § 208.
- Lånet gives på markedsvilkår, hvad angår rente, afdrag og sikkerhed, jf. SEL § 209.

Muligheden for selvfinansiering kan anvendes ved A/B-modellen, efter den forlods udbytteret er udløbet. Det skal ses som et alternativ til tilbagesalg til det udstedende selskab.

8.5 Valg af omstrukturerings- og generationsskiftemodel

Valget af omstrukturerings- og generationsskiftemodel er afgørende for, at generationsskiftet bliver en succes, men også at virksomheden i fremtiden opnår de bedste resultater. Valget af model for både omstrukturering og generationsskifte skal ses i en sammenhæng, idet de er afhængige af hinanden for en god og optimal løsning. August Belling og hans rådgivere er derfor nødt til at gennemgå alle tænkelige muligheder for omstrukturering og generationsskifte, inden der træffes valg om, hvilken løsning der skal vælges for hver del.

8.5.1 Omstruktureringsmodel

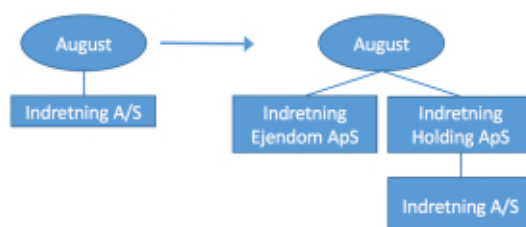
August Belling har et klart ønske om, at ejendommen forbliver hans efter generationsskiftet, og derudover skal omstruktureringen ses i lyset af de mulige generationsskiftemodeller i afsnit 8.5.2.

Som det første skal August Belling foretage en spaltning, således at ejendommen bliver spaltet ud af Indretning A/S. Hertil har August Belling mulighed for enten ophørsspaltning eller grenspaltning. Ved valget af grenspaltning beholder Indretning A/S sin identitet og navn og fortsætter således uden ejendommen, som grenspaltes over til en ny virksomhed: Indretning Ejendom ApS.

Herefter skal der foretages en aktieombytning, således at der mellem August Belling som kapitalejer og Indretning A/S oprettes et holdingselskab. Holdingselskabet skal fungere som pensionsopsparring efter generationsskiftet med overdragelsessummen fra generationsskiftet med løbende udlodning, således at der skatteoptimeres. Aktieombytningen kan foretages med og uden tilladelse. Foretages den uden tilladelse, skal der ikke ventes på svar fra SKAT, derimod skal nogle betingelser opfyldes, og der vil være et holdingkrav på tre år. Foretages den med tilladelse, forlænger det processen, men derimod er man sikker på, at aktieombytningen er korrekt og skattefri. En aktieombytning med tilladelse kan fx opnås i forbindelse med generationskifte og kan blive underlagt vilkår, herunder et holdingkrav.

Uagtet at der ved en spaltning som udgangspunkt er et holdingkrav på tre år, eller et andet fastsat vilkår fra SKAT, kan der foretages en aktieombytning inden udløbet af holdingkravet, jf. ABL § 36. August Belling vil stadig være forpligtet til efter aktieombytningen at overholde ejertidskravet samt eventuelle øvrige vilkår, som kan fastsættes, hvis den foretages med tilladelse.

Strukturen for August Bellings virksomheder vil herefter se således ud forud for generationsskiftet:

Figur 14 Selskabsstruktur efter spaltning og aktieombytning. Kilde: egen tilvirkning

8.5.2 Generationsskiftemodel

Valget af generationsskiftemodel afhænger af to faktorer:

- Overdragerens præference for modtagelse af vederlag
- Erhververs mulighed for betaling/finansiering af købesummen.

I forhold til finansieringen vil A/B-modellen være den mest attraktive for både Mette Belling og Louise Rasmussen. For Louise Rasmussen vil A/B-modellen nok være den eneste mulighed, idet salg af aktier og succession stiller store krav til fremskaffelse af kapital. Louise Rasmussen vil stadig skulle sikre, at hendes holdingselskab kan forestå kapitaludvidelsen på 500.000 kr.

Det kan diskuteres, om A/B-modellen er en god løsning for August Belling. Modellen er risikofyldt, idet August Belling ikke får pengene straks, men over fem år, og betalingen er afhængig af Indretning A/S' resultater hvert år. Der er ikke noget til hinder for, at August Belling trækker sig tilbage fra virksomheden tidligere end A/B-modellens løbetid. Det skal i den forbindelse holdes for øje, at virksomheden i høj grad også er baseret på August Belling som person og hans goodwill. Hvis han trækker sig tidligt, pludseligt eller lignende, kan der være risiko for, at det påvirker Indretning A/S' resultater. Det vil derfor kræve en langsom tilbagetrækning fra Indretning A/S i løbet af årene, hvilket betyder flere år på arbejdsmarkedet for August Belling.

Med A/B-modellen vil beslutningen om, hvorvidt der skal generationsskiftes til Louise Rasmussen eller Mette Belling, komme an på mere bløde værdier såsom værdigrundlag, relation, tillid mv. Vigtigst af alt, hvem August Belling tror bedst kan føre virksomheden videre, men også om August Belling mest af alt ønsker en familieoverdragelse. Derudover har det selvfølgelig også meget at sige, hvem af de to valgmuligheder der reelt vil føre virksomheden videre.

Hvis August Belling ønsker en tilbagetrækning fra Indretning A/S hurtigst muligt og vil overdrage til familie, vil succession til Mette Belling være den optimale løsning. Denne løsning vil kræve, at der i omstruktureringen først laves en grenspaltning af ejendommen for derefter at foretage en aktieombytning i Indretning A/S med oprettelse af et holdingselskab for at holde ejendommen uden for successionen. Mette Belling vil kunne anvende hele eller dele af sin opsparing, friværdi og aktivers værdi på 3.500 t.kr. til betaling af successionen. Derudover kan August Belling selv vælge, hvor stor en andel af overdragelsessummen der skal gives som gave og dermed regulere hans fortjeneste på generationsskiftet.

Ud fra ovenstående vil det være mest optimalt at generationsskifte til Mette Belling, idet hun med sikkerhed kan opfylde de kapitalmæssige krav til generationsskiftet. Derudover er hun uddannet indretningsarkitekt og kan derfor være med i selve driften af virksomheden. Derudover anses A/B-modellen for den optimale model, idet denne model giver August Belling og Mette Belling mulighed for at foretage et parløb i virksomheden de første fem år. Dette giver tid til, at Mette Belling med sin kortere erfaring i virksomheden kan oplæres og sættes ind i alle virksomhedens processer; drift, økonomi mv. Derudover må det antages, at virksomheden, som de seneste år har haft stigende resultat og ligeledes er kommet flot ud af finanskrisen, også kan eksistere i de næste fem år, hvor August Belling stadig vil være en del af virksomheden.

Fordelen ved A/B-modellen er ligeledes, at Mette Belling ikke nødvendigvis behøver bruge af sin kapital, andet end ved kapitaludvidelsen. Dette skaber en bedre sikkerhed for Mette Belling, men også for virksomheden, idet Mette Belling vil have mulighed for at indskyde mere kapital i virksomheden, såfremt dette på et tidspunkt vil være nødvendigt.

Ulempen ved at vælge A/B-modellen ved generationsskifte til Mette Belling er, at der ikke sker udnyttelse af muligheden for at bruge gavereglerne samt at overdrager ikke få fradrag for anskaffelsessummerne ved afståelse.

9 Konklusion

Det har været kandidatafhandlingens formål at analysere, hvordan et generationsskifte af et hovedaktionær-selskab i levende live planlægges og gennemføres, herunder hvilke problemstillinger der typisk opstår i forbindelse med denne proces.

Det er indledningsvist konstateret, at et generationsskifte kræver mange indledende overvejelser. Således skal det forud for generationsskiftet gøres klart, hvilke årsager og motiver overdrager har for generationsskiftet. Der kan både være tale om økonomiske, familiemæssige eller driftsmæssige årsager.

Overdrager skal ligeledes gøre sig tanker omkring, hvornår generationsskiftet ønskes gennemført, og meget vigtigt også til, hvem der skal overdrages. Overdrager har mulighed for at overdrage til familien, medarbejdere og tredjemand. I relation til valg af erhverver skal overdrager vurdere, hvilke ønsker overdra-

ger har til, hvem det skal være, men også hvem der har de rette kvalifikationer, økonomi og tilstrækkelige lederevner til at føre virksomheden videre. De såkaldte ”bløde” værdier har en væsentlig betydning for, hvordan generationsskiftet skal gennemføres samt for resultatet af generationsskiftet.

Kandidatafhandlingen har i henhold til ”Problemafgrænsning” taget udgangspunkt i overdragelse til et familiemedlem (datteren) samt til en nær medarbejder. Det kan konkluderes, at der ved værdiansættelse til familiemedlemmer og nære medarbejdere skal tages udgangspunkt i, at overdragelsen skal ske til handelsværdi. Der skal ved værdiansættelse af ejendommen til familiemedlemmer anvendes værdiansættelsescirkulæret nr. 185 af 17. november 1982. Ved værdiansættelse af ejendom til nære medarbejdere anvendes Den juridiske vejledning 2016-1 C.B.3.5.4.3. Ved værdiansættelse af aktier og goodwill til familie og nære medarbejdere kan det sluttes, at TSS-cirkulære 2000-9 anvendes til værdiansættelse af unoterede aktier, og TSS-cirkulære 2000-10 anvendes til værdiansættelse af goodwill.

Det kan ligeledes konkluderes, at virksomhedens struktur er en afgørende faktor for værdiansættelse. Således skal overdrager forud for generationsskiftet vurdere, om virksomheden skal ændre på selskabsstrukturen. Det er i den forbindelse konstateret, at der er fire omstrukturingsmodeller: Spaltning, aktieombytning, fusion og tilførsel af aktiver. Kandidatafhandlingen har behandlet spaltning og aktieombytning som relevante omstrukturingsmodeller i den konkrete case. Det kan konkluderes, at valget omstrukturingsmodel skal ses i lyset af valget generationsskiftemodel.

Det kan konstateres, at ved en spaltning sker der en opdeling af eksisterende selskabsaktiviteter til en eller flere eksisterende eller nye selskaber mod vederlag til de indskydende selskabskapitalejere. Der er mulighed for at foretage en spaltning af hele selskabet eller en gren af selskabet. Det kan konkluderes, at fordelene ved at foretage en spaltning er at udskille økonomisk tunge poster, som fx ikke er kernerdriften af virksomheden eller dele, som overdrager ikke ønsker at overdrage.

Ved en aktieombytning kan det konstateres, at der etableres en holdingstruktur, altså en moder/datter struktur. Fordelen herved er, at der kan opsaves udbytte i holdingselskabet, som senere kan udloddes til kapitalejer

Begge modeller kan foretages skattepligtig og skattefri – med eller uden tilladelse. Det kan konstateres, at såfremt der foretages en skattepligtig spaltning eller aktieombytning, vil der ske afståelsesbeskatning for sælger.

Det kan således konkluderes, at hvis der foretages aktieombytning eller spaltning med tilladelse, har dette flere ulemper. Først og fremmest skal der søges om tilladelse, hvilket tager lang tid og dermed forlænger generationsskifteprocessen. Derudover kræver tilladelsen en forretningsmæssig begrundelse, hvilket ikke

altid kan opnås. Ligeledes kan SKAT opstille vilkår til tilladelsen, hvilket fx kan betyde, at aktierne ikke kan afstås i en periode efter spaltningen eller aktieombytningen.

Det kan endvidere konkluderes, at ved skattefri aktieombytning eller spaltning uden tilladelse stilles der, ud over de grundlæggende krav, et ejertidskrav på tre år. Dette er en ulempe, idet det betyder, at aktierne ikke kan afhændes uden beskatning inden for tre år. Det er muligt at foretage en aktieombytning efterfulgt af en spaltning eller vice versa inden for ejertidskravet på tre år, uden det resulterer i beskatning.

Det kan konkluderes, at den mest optimale omstrukturering i den konkrete casevirksomhed, Indretning A/S, vil være først at foretage en spaltning, idet August Belling ønsker at bibeholde den faste ejendom efter generationsskiftet. Ved en grenspaltning vil det være muligt at spalte ejendommen ud som en separat gren, til et nystiftet virksomhed. Derefter foretages en aktieombytning ved driftsselskabet, eventuelt også ved ejendomsselskabet, for at opnå en holdingstruktur. Denne struktur medfører, at de tre generationsskiftemodeller behandlet i specialet kan anvendes. Ulempen ved omstruktureringen er, at hvis der foretages en skattefri omstrukturering, hvilket anbefales, vil der opstå en ejertidskrav eller særlige vilkår ved tilladelsen, som skal være udløbet forud for generationsskiftet.

For så vidt angår generationsskiftemodeller, kan det konstateres, at der findes mange forskellige muligheder, men at de mest brugte er: salg af aktier, succession og A/B-modellen. Som udgangspunkt kan alle tre generationsskiftemodeller anvendes i forbindelse med generationsskiftet. Alle modellerne har fordele og ulemper, som skal ses i lyset af den konkrete situation, i kandidatafhandlingstilfælde den opstillede case.

Af ovenstående analyse kan det konstateres, at salg af aktier som udgangspunkt ikke er en attraktiv model, idet den kræver en høj overdragelsessum og ligeledes en stor beskatning hos overdrager.

For så vidt angår succession kan det konstateres, at erhverver indtræder i overdragers skattemæssige stilling, og der sker således ikke afståelsesbeskatning. Det kan konkluderes, at dette løsningsforslag som udgangspunkt kun ville kunne lade sig gøre til Mette Belling, idet Louise Rasmussen ikke besidder den fornødne kapital. Ved succession til Mette Belling kan en del af overdragelsessummen gives som gave. Succession vil for August Belling ikke umiddelbart være en optimal løsning, såfremt generationsskiftet skal give den højeste overdragelsessum. Løsningen er derimod sikker, idet August Belling er sikret hele den aftalte overdragelsessum.

For så vidt angår A/B-modellen kan det konstateres, at ved denne model sker generationsskiftet løbende, idet betalingen af overdragelsen sker gennem den forlods udbytteret til overdrager. Det kan konkluderes, at der med denne model kan ske overdragelse til både Mette Belling og Louise Rasmussen, idet den ikke stiller store krav til likviditet hos erhverver. Valget af erhverver ved denne model vil derfor falde ud efter August Bellings vurdering af mere "bløde" værdier, såsom tillid, værdigrundlag, etc. Det kan konkluderes, at A/B-modellen har den risiko, at overdrager ikke får hele sin overdragelsessum, idet den er afhængig af selskabets resultater, og dermed udlodning.

Samlet set kan det konkluderes, at et generationsskifte skal planlægges i god tid, idet der er mange faktorer, der skal vurderes og analyseres, før selve generationsskiftet kan gennemføres. Således skal det vurderes; Hvem der skal overtage - herunder hvilke værdier, kvalifikationer mv. der ønskes hos erhverver? Hvornår overdragelsen skal ske? Hvilken værdiansættelsesmetode skal anvendes? Skal der foretages omstrukturering inden generationsskiftet - i så fald hvilken og hvordan? Og slutteligt hvilken generationsskiftemodel skal anvendes?

Det kan slutteligt konkluderes, at et generationsskifte gennemføres helt overordnet ved at udvælge den rette erhverver og det rette tidspunkt for generationsskiftet, værdiansætte virksomheden, foretage eventuelle nødvendige omstruktureringer og afslutningsvist vælge og gennemføre en generationsskiftemodel som passer den konkrete virksomhed og overdragers værdisæt samt eventuelle aftaler med erhverver.

Det kan ligeledes konkluderes, at de typiske problemstillinger der opstår i forbindelse med processen er flere, herunder valget af de rette værdiansættelses-, omstrukturings- og generationsskiftemodeller. Ligeledes er en typisk problemstilling, at generationsskiftet startes for sent i forhold til overdragers ønske om tilbagetrækning.

10 Perspektivering

Et generationsskifte er som tidligere nævnt i afhandlingen en lang proces, som skal formes af mange faktorer. Det er vigtigt at bemærke, at det ikke kun er den skatteretlige vinkel, der har betydning for udfaldet ved et generationsskifte, men også de regnskabsmæssige, selskabsretlige og personlige vinkler influerer på det endelige resultat. Det vil sige, at hvert generationsskifte er unikt, og afhænger af de input, som kommer fra den enkelte virksomhed og dennes overdrager.

I det konkrete tilfælde med casevirksomheden, Indretning A/S, ville generationsskiftet have set anderledes ud, hvis August Belling fx havde flere børn. Det må antages, at i mange generationsskifter har overdrageren flere børn. Flere børn medfører, at overdrageren skal træffe yderligere beslutninger i forbindelse med generationsskiftet, fx hvem af børnene er den optimale erhverver, skal flere børn i fællesskab erhverve virksomheden, og hvis ét barn skal overtage selskabet, skal de andre så kompenseres på anden vis fx i form af arv eller gave. Samlet set er det de personlige faktorer, de såkaldte ”bløde” værdier, som er styrende for udfaldet i casevirksomheden.

Foruden ovenstående kan det diskuteres, hvorvidt den nuværende lovgivning, herunder cirkulære og vejledninger, understøtter mulighederne for et optimalt generationsskifte set fra såvel erhverver som overdrager. Cirkulærene til brug for værdiansættelse af selskaber ved generationsskifte til familie og nærtstående medarbejder er således fra henholdsvis år 1982 og 2000, og består af mange forskellige cirkulærer, vejledninger og love. Det kunne således være fordelagtigt at foretage en samlet revision af al regulering på området, og få

det samlet i ét cirkulære, som kan dække al værdiansættelse af virksomheden, regler om generationsskifte og regler for omstruktureringsmodeller.

De ”bløde” værdier har overdrageren ofte svært ved at tage rettidig stilling til. Det samme gør sig gældende for de beslutninger omkring omstrukturering og generationsskiftemodeller, som skal træffes i forbindelse med generationsskiftet. En løsning kunne være at regulere området, således at virksomhedsejerne tvinges til at foretage en vurdering af de ”bløde” værdier, omstrukturering og generationsskiftemodeller, således at det er blevet vurderet, hvilken retning man ønsker virksomheden skal fortsætte mod. Dette kunne fx ske gennem en rapport, som skulle laves med x antal år i mellem, hvor det hele blev opsummeret, og virksomheden derigennem blev vejledt til den optimale struktur, og til hvilken model der ville være relevant ved generationsskifte. Dette vil medføre, at langt inden, et generationsskifte er aktuelt, har virksomhedsejerne truffet beslutning om selskabets fremtid, således at der ved generationsskiftet kun skal foretages en værdiansættelse af virksomheden, og dermed en købspris.

11 Kildehenvisninger

Aktstykke nr. 88 (5. februar 2015) *Folketinget 2014-2015*, lokaliseret den 15. december 2015 på http://www.folketingstidende.dk/RIpdf/samling/20141/aktstykke/aktstk88/20141_Aktstk_afgjort88.pdf

ATP-vejledning – for arbejdsgivere (2013), ATP, lokaliseret 19. april 2016 på https://indberet.virk.dk/sites/default/files/atp-vejledning_for_arbejdsgivere_juni_2013.pdf

Blume, Peter (2009), *Juridisk metodelære*, (5. Udg.) København: Jurist- og økonomforbundets forlag

Boom i antallet af generationsskifter (uden år), *Igenerationer.dk*, lokaliseret den 24. februar 2016 på http://www.igenerationer.dk/sites/igenerationer.dk/files/dokumenter/Faktaark/3._fakta_om_boom_i_antal_af_generationsskifter.pdf

Christiansen, Tommy V. (2015), Vanskelige vilkår for generationsskifte med nye regler, *Jyllands-Posten, Erhverv Weekend*, s. 14

Deloitte (2010), *Ejer- og generationsskifte af virksomhed*, (6. Udg.), København: Deloitte

Den juridiske vejledning 2016-1, SKAT, lokaliseret senest den 24. maj 2016 på <http://www.skat.dk/skat.aspx?oId=124>

Erhvervs- og Byggestyrelsen, Ejerstifte (okt./nov. 2009), lokaliseret den 4. november 2015 på http://www.fsr.dk/SMVportal/SMVportal/Raadgivning%20til%20SMVere/~/_media/Files/FSR/Nyheder%20og%20presse/Aktuelle%20temaer/SMV%20tema/Raadgivning%20til%20SMVere/Statistik_om_ejerskifte.aspx

Familielån og skat (uden år), BDO, lokaliseret den 19. april 2016 på <http://www.bdo.dk/services/PageToPdf.ashx?nodeid=216298>

FSR (2009), *Salgsmodning: Med henblik på at øge interessen for og værdien af virksomhed*, København: Karnov Group

Få styr på beskatning ved generationsskifte (uden år), Ejerskifte.info, lokaliseret den 27. maj 2016 på <http://www.ejerskifte.info/oekonomisk-due-diligence/faa-styr-pa-beskatning-ved-generationsskifte>

Gevinst og tab opgøres efter gennemsnitsmetoden (uden år), *SKAT*, lokaliseret den 20. februar 2016 på <http://skat.dk/SKAT.aspx?oId=1843376>

Handlingsplan ved generationsskifte (2011), *Ivækst*, lokaliseret 27. maj 2016 på <https://ivaekst.dk/vaekst/5/3/2/0/0/handlingsplan-ved-generationsskifte>

Lucas og Partnere (uden år), *Håndbog – Hvordan bliver virksomheden solgt?*

Michelsen, Aage; Askholt, Steen; Bolander, Jane; Engsig, John; Madsen, Liselotte (2013), *Lærebog om indkomstskat*, (15. udg.), Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Nielsen, Ruth & Tvarnø, Christina D. (2011) *Retskilder & Retsteorier*, (3. udg.) København: Jurist- og Økonomforbundets forlag

Nyt ejendomsvurderingscenter skal arbejde videre med anbefalinger fra ekspertudvalg (2014) *Skatteministeriet*, lokaliseret den 19. november 2015 på <http://www.skm.dk/aktuelt/presse/pressemeddelelser/2014/september/nyt-ejendomsvurderingscenter-skal-arbejde-videre-med-anbefalinger-fra-ekspertudvalg>

Rasmussen, Jesper og Møller-Andersen, Jesper (2008), *Generationskifte*, (1. udg.), København: Thomson Reuters

Rådet (1990). *Direktivet om en fælles beskatningsordning ved fusion, spaltning, tilførsel af aktiver og ombytning af aktier vedrørende selskaber i forskellige medlemsstater, Rådets direktiv 90/434/EØF af 23. juli 1990, Bruxelles*

Rådet (2005). *Direktiv om ændring af direktiv 90/434/EØF om en fælles beskatningsordning ved fusion, spaltning, tilførsel af aktiver og ombytning af aktier vedrørende selskaber i forskellige medlemsstater.*

Rådets direktiv 2005/19/EF af 17. februar 2005 (EUT L 58 af 4.3.2005).

Satser for 2015 og 2016 (uden år), *SKAT*, lokaliseret d. 11. marts 2016 på <http://skat.dk/skat.aspx?oId=satser>

Skatteministeriet (2000). *Cirkulære om vejledende anvisning om værdiansættelse af goodwill*. CIR nr 44 af 28/03/2000. Kbh.

Skatteministeriet (2000). *Cirkulære om værdiansættelse af aktier og anparter*. CIR nr 45 af 28/03/2000. Kbh.

Skatteministeriet (1922). *Lov om Indkomst- og Formueskat til Staten*. LOV nr 149 af 10/04/1922. Kbh.

Skatteministeriet (1982). *Cirkulære om værdiansættelsen af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning*. CIR nr 185 af 17/11/1982. Kbh.

Skatteministeriet (2013). *Bekendtgørelse af lov om beskatning af fortjeneste ved afståelse af fast ejendom*. LBK nr 1200 af 30/09/2013. Kbh.

Skatteministeriet (2013). *Bekendtgørelse af lov om indkomstbeskatning af selvstændige erhvervsdrivende*. LBK nr 1114 af 18/09/2013. Kbh.

Skatteministeriet (2013). *Bekendtgørelse af lov om skattemæssig behandling af gevinst og tab på fordringer, gæld og finansielle kontrakter*. LBK nr 1113 af 18/09/2013. Kbh.

Skatteministeriet (2015). *Bekendtgørelse af lov om afgift af dødsboer og gaver*. LBK nr 47 af 12/01/2015. Kbh.

Skatteministeriet (2015). *Bekendtgørelse af lov om den skattemæssige behandling af gevinst og tab ved afståelse af aktier m.v.*. LBK nr 1082 af 08/09/2015. Kbh.

Skatteministeriet (2015). *Bekendtgørelse af lov om fusion, spaltning og tilførsel af aktiver m.v.* LBK nr 1017 af 24/08/2015. Kbh.

Skatteministeriet (2015). *Bekendtgørelse af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v.* LBK nr 680 af 20/05/2015. Kbh.

Skatteministeriet (2015). *Bekendtgørelse af lov om påligningen af indkomstskat til staten*. LBK nr 1081 af 07/09/2015. Kbh.

Skatteministeriet (2015). *Bekendtgørelse af lov om skattemæssige afskrivninger*. LBK nr 948 af 17/08/2015. Kbh.

Skatteministeriet (2015). *Bekendtgørelse af skatteforvaltningsloven*. LBK nr 1267 af 12/11/2015. Kbh.

Skatteministeriet (2016). *Bekendtgørelse af kildeskatteloven*. LBK nr 117 af 29/01/2016. Kbh.

Transfer Pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse (værdiansættelsesvejledning) (2013), *SKAT*, lokaliseret senest den 24. maj 2016 på <http://www.skat.dk/skat.aspx?oId=1813084&vId=208529>

Virksomhedsoverdragelse (uden år), *Ret & Råd*, lokaliseret den 9. oktober 2015 på <http://www.ret-raad.dk/erhvervsraadgivning/virksomhedsraadgivning/virksomhedsoverdragelse>

Virksomhedsskatteloven – satser og beløbsgrænser i virksomhedsskatteloven (28. oktober 2015), *Skatteministeriet*, lokaliseret den 21. januar 2016 på <http://www.skm.dk/skattetal/satser/satser-og-beloebsgraenser/virksomhedsskatteloven>

Økonomi- og erhvervsministeriet (2015). *Bekendtgørelse af lov om aktie- og anpartsselskaber*. LBK nr 1089 af 14/09/2015. Kbh.

Domme, afgørelser mv. (stigende)

TfS1996.899SKM

TfS 1997 704 LR

SKM2001.132.LR

SKM2001.295TSS

SKM2001.414TSS

SKM2002.50.LSR

SKM2002.644LSR

SKM.2003.66.LR

SKM2003.134.LR

SKM2003.590.LR

SKM2003.118TSS

SKM2004.147TSS

SKM2004.173.LR

SKM2004.174.LR

SKM2005.429TSS
SKM2005.543SKAT
SKM2005.549.LR
SKM2006.284.SR
SKM2007.718SKAT
SKM 2007.431.LSR
SKM2007.807DEP
SKM2008.95SR
SKM2008.826.SKAT
SKM2009.411.SR
TfS2009.1136SR
SKM2010.2.SR
SKM2011.250SKAT
SKM2011.406SKAT
SKM2011.757.LSR.
SKM2013.841.HR
SKM2013.190.SR
SKM2015.195.SR
SKM2015.274.SR
SKM2016.52.SR

C-28/95

12 Bilag

Bilag 1 - Nøgletal for Indretning A/S 2013 - 2015

	2015	2014	2013
	kr.	kr.	kr.
Bruttoresultat	7.580.370	4.970.210	3.338.275
Resultat før afskrivninger	3.322.519	1.788.799	780.604
Driftsresultat	3.153.959	1.611.492	598.344
Finansielleposter netto	-30.665	-44.444	-59.529
Resultat før Skat	3.123.294	1.567.048	538.815
Årets resultat	2.307.802	1.123.919	391.105
Årets foreslået udbytte	101.200	99.800	98.400
Ejendomme	6.768.000	6.909.000	7.050.000
Balancesum	15.325.609	12.222.342	11.692.213
Egenkapital	11.598.779,33	9.290.977,33	8.167.058,33

Nøgletal:

Afkastningsgrad (Driftsresultat i % af balancesum)	20,58%	13,18%	5,12%
Egenkapitalens forrentning (Resultat før skat i % af gns.egenkapital)	29,90%	17,95%	13,19%
Selvfinansieringsgrad (Egenkapital divideret med aktivsum)	75,68%	76,02%	69,85%
Likviditetsgrad (Omsætningsformue divideret med kortfristet gæld)	279,48%	262,40%	190,96%

Bilag 2 - Beregning af goodwill

I opgørelsen af goodwill tages der udgangspunkt i selskabets årsregnskab, jf. bilag 1.

	3. sidste år		2. sidste år		1. sidste år	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Resultat før skat		538.815		1.567.048		3.123.294
Reguleringer:						
Ikke udgiftsført løn eller vederlag til eventuel medarbejdende ægtefælle	0		0		0	
Finansielle indtægter	8.988		14.125		28.299	
Finansielle udgifter		68.517		58.569		58.964
Ekstraordinære poster jf. årsregnskabsloven		0		0		-
Afskrivninger på tilkøbt goodwill		0		0		-
Investeringsfondshenlæggelser		0		0		-
Forskudsafskrivninger	0		0		0	
Andre ikke skatterrelevante driftsmæssige poster	0		0		0	
	8.988	607.332	14.125	1.625.617	28.299	3.182.258
Resultat		598.344		1.611.492		3.153.959
Vægtning		1		2		3
		598.344		3.222.984		9.461.877
						13.283.205
Vægtet gennemsnit af resultatet (divideret med 6)						2.213.868
Korrektion for udviklingstendens, konstant resultatmæssig udvikling (positiv/negativ) = (resultat sidste år - resultat 3. Sidste år)/2						1.277.808
						3.491.675
Driftsherreløn 50% (min. 250.000 og maks. 1 mio.)						-
						3.491.675
Forrentning af virksomhedens aktiver. (Beregnet kapitalafkastssats (§ 9, stk. 1 og § 22 a, stk. 2) + 3% (Note 1)			Aktiver: 11.121.611	Rente: 4		(444.864)
Rest til forrentning af goodwill						3.046.811
Kapitaliseringsfaktor				2,76		8.409.197
Den beregnede goodwill						8.409.197

Udskudt skat heraf, 22 %

(1.850.023)

Note 1

Aktiver i alt

15.325.609

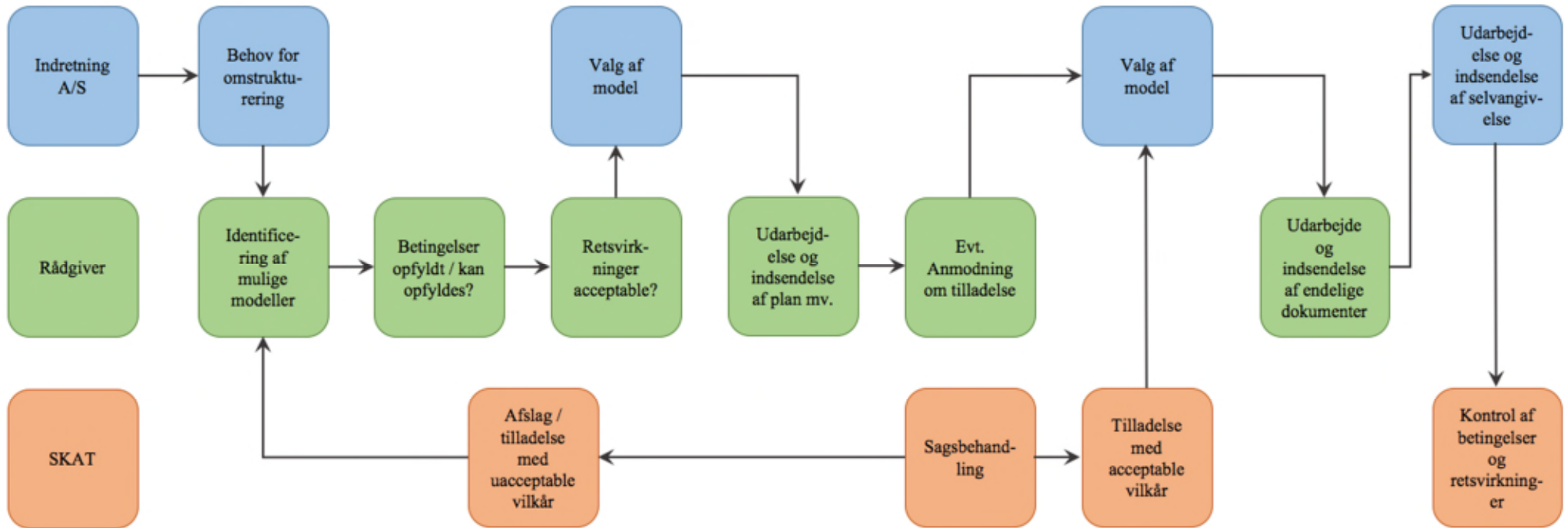
- Likvider

(4.203.998)

Aktiver til forrentning

11.121.611

Bilag 3 - Proces for omstruktureringer

Figur 15 Omstruktureringsproces, kilde: egen tilvirkning med inspiration fra selskabsskatteret 2011

Bilag 4 - Hjemmelsgrundlag ved omstruktureringer

	Fusion	Spaltning	Tilførsel af aktiver	Aktieombytning
Skattefri med tilladelse	Ikke mulig	FUL § 15a-15b	FUL § 15c-15d	ABL § 36
Skattefri uden tilladelse	FUL § 1-11 FUL § 15	FUL § 15a-15b	FUL § 15c-15d	§ 36, stk. 6-7
Skattepligtig	Almindelig avancebeskatning	Almindelig avancebeskatning	Almindelig avancebeskatning	Almindelig avancebeskatning
Skattepligtig med tilbagevirkende kraft	SEL § 8 A	Ikke mulig	SEL § 4, stk. 5 (hvis nystiftet)	Ikke mulig
Civilretlig realitet	Fusion	Spaltning	Apportindskud Salg af aktiver	Apportindskud Salg af aktier

Tabel 3 Hjemmelsgrundlag ved omstruktureringer, kilde: Kim Wind Andersen (Tidl. Deloitte)

Bilag 5 – Åbningsbalance - aktieombytning før spaltning med ejendom

Åbningsbalance pr. 1. januar 2016

Note	Aktiver	
	Anlægsaktiver:	
1	Finansielle anlægsaktiver :	
	Finansielle anlægsaktiver i alt	18.157.953
	Anlægsaktiver i alt	18.157.953
	AKTIVER I ALT	18.157.953
	Passiver	
	Egenkapital :	
	Virksomhedskapital	50.000
	Overkurs ved emission	18.107.953
2	Egenkapital i alt	18.157.953
	PASSIVER I ALT	18.157.953
Note 1	Aktiernes indre værdi	11.598.779
	Goodwill jf. Bilag 2	8.409.197
	Udskudt skat heraf, 22 % jf. Bilag 2	(1.850.023)
		6.559.174
	Handelsværdi	18.157.953
Note 2	Aktiernes handelsværdi	18.157.953
	Virksomhedskapital i Indretning Holding ApS	50.000
	Overkurs i Indretning Holding ApS	18.107.953
	Egenkapital i alt	18.157.953

Bilag 6 - Spaltningsregnskab, åbningsbalance

	Indskydende selskab. Balance pr. 31.12.2015	Reguleringer i forbindelse med spaltningen	Indskydende selskab. Balance pr. 1.1.2016	Modtagne sel- skab. Balance pr. 1.1.2016
	Indretning A/S kr.	kr.	Indretning A/S kr.	Indretning Ejd. ApS kr.
ANLÆGSAKTIVER:				
Materielle anlægsaktiver:				
Grunde og bygninger	6.768.000	3.232.000	-	10.000.000
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	153.992		153.992	-
Materielle anlægsaktiver i alt	6.921.992		153.992	10.000.000
ANLÆGSAKTIVER I ALT	6.921.992		153.992	10.000.000
OMSÆTNINGSAKTIVER:				
Varebeholdninger	550.000		550.000	-
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	3.432.317		3.432.317	-
Andre tilgodehavender	211.907		211.907	-
Udskudt skat	5.395		5.395	-
Tilgodehavender	4.199.619		4.199.619	-
Likvide beholdninger	4.203.998		3.203.998	1.000.000
Likvide beholdninger i alt	4.203.998		3.203.998	1.000.000
OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	8.403.617		7.403.617	1.000.000
AKTIVER I ALT	15.325.609		7.557.609	11.000.000
EGENKAPITAL:				
Aktiekapital	500.000	50.000	500.000	50.000
Overført resultat	10.997.579	2.470.960	3.949.579	9.518.960
Foreslået udbytte	101.200		101.200	-
EGENKAPITAL I ALT	11.598.779		4.550.779	9.568.960
HENSATTE FORPLIGTELSER:				
Udskudt skat	-	711.040	-	711.040
HENSATTE FORPLIGTELSER I ALT	-		-	711.040
GÆLDSFORPLIGTELSER:				
Realkreditinstitutter	720.000		-	720.000
Langfristede gældsforpligtelser i alt	720.000		-	720.000
Kortfristede gældsforpligtelser:				
Modtaget forudbetalinger	1.262.166		1.262.166	-
Leverandører af varer og tjenesteydelser	503.600		503.600	-
Selskabsskat	795.362		795.362	-
Anden gæld	445.702		445.702	-
Kortfristede gældsforpligtelser i alt	3.006.830		3.006.830	-
GÆLDSFORPLIGTELSER I ALT	3.726.830		3.006.830	1.431.040
PASSIVER I ALT	15.325.609		7.557.609	11.000.000

Bilag 7 - Beregning af goodwill uden indeholdelse af ejendom

I opgørelsen af goodwill tages der udgangspunkt i selskabets årsregnskab, jf. bilag 1.

	3. sidste år		2. sidste år		1. sidste år	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Resultat før skat		538.815		1.567.048		3.123.294
Reguleringer:						
Ikke udgiftsført løn eller vederlag til eventuel medarbejdende ægtefælle	0		0		0	
Finansielle indtægter	8.988		14.125		28.299	
Finansielle udgifter		68.517		58.569		58.964
Ekstraordinære poster jf. årsregnskabsloven		0		0		0
Afskrivninger på tilkøbt goodwill		0		0		0
Investeringsfondhenlæggelser		0		0		0
Forskudsafskrivninger	0		0		0	
Andre ikke skatterrelevante driftsmæssige poster	0		0		0	
Ekstraordinære poster jf. årsregnskabsloven	Note 1 200.000		200.000		200.000	
	<u>208.988</u>	<u>607.332</u>	<u>214.125</u>	<u>1.625.617</u>	<u>228.299</u>	<u>3.182.258</u>
Resultat		398.344		1.411.492		2.953.959
Vægtning		1		2		3
		<u>398.344</u>		<u>2.822.984</u>		<u>8.861.877</u>
						<u>12.083.205</u>
Vægtet gennemsnit af resultatet (divideret med 6)						2.013.868
Korrektion for udviklingstendens, konstant resultatmæssig udvikling (positiv/negativ) = (resultat sidste år - resultat 3. sidste år)/2						<u>1.277.808</u>
						<u>3.291.675</u>
Driftsherreløn 50% (min. 250.000 og maks. 1 mio.)						-
						<u>3.291.675</u>
Forrentning af virksomhedens aktiver. (Beregnet kapitalafkastsats (§ 9, stk. 1 og § 22 a, stk. 2) + 3% (Note 2))			Aktiver: 11.121.611	Rente: 4		<u>(444.864)</u>
Rest til forrentning af goodwill						<u>2.846.811</u>
Kapitaliseringsfaktor				2,76		<u>7.857.197</u>
Den beregnede goodwill						7.857.197
Udskudt skat heraf, 22 %						(1.728.583)

	3. sidste år	2. sidste år	1. sidste år
Note 1			
Anslået nettoindtægt for udlejning del af ejendom			
Anslået netto lejeindtægt	75.000	75.000	75.000
Anslået husleje fra driftselskabet	125.000	125.000	125.000
	<u>200.000</u>	<u>200.000</u>	<u>200.000</u>
Note 2			
Aktiver i alt			15.325.609
- Likvider			(4.203.998)
- Ejendom			(6.768.000)
Aktiver til forrentning			<u>11.121.611</u>

Bilag 8 - Åbningsbalance - aktieombytning efter spaltning

Åbningsbalance pr. 1. januar 2016

Note	Aktiver	
	Anlægsaktiver:	
	Finansielle anlægsaktiver :	
1	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	10.679.393
	Finansielle anlægsaktiver i alt	<u>10.679.393</u>
	Anlægsaktiver i alt	<u>10.679.393</u>
	AKTIVER I ALT	<u>10.679.393</u>
	Passiver	
	Egenkapital :	
	Virksomhedskapital	50.000
	Overkurs ved emission	10.629.393
2	Egenkapital i alt	<u>10.679.393</u>
	PASSIVER I ALT	<u>10.679.393</u>
Note 1	Aktiernes indre værdi	4.550.779
	Goodwill jf. Bilag 7	7.857.197
	Udskudt skat heraf, 22 % jf. Bilag 7	(1.728.583)
	Handelsværdi	<u>6.128.614</u>
		<u>10.679.393</u>
Note 2	Aktiernes handelsværdi	10.679.393
	Virksomhedskapital i Indretning Holding ApS	50.000
	Overkurs i Indretning Holding ApS	10.629.393
	Egenkapital i alt	<u>10.679.393</u>

Bilag 9 - Værdiansættelse af Indretning A/S efter spaltning (uden ejendom)

		kr.
Regnskabsmæssig egenkapital 2015		4.550.779
Beregnet goodwill	7.857.197	
Påvirkning udskudt skat heraf	(1.728.583)	6.128.614
		<hr/>
Regulering udskudt skat årsrapport 2015		0
		<hr/>
Værdi beregnet efter hjælpereglen		10.679.393

Bilag 10 - Personligt salg af aktier

Beregningen finder anvendelse både ved salg til Mette og Louise, idet værdiansættelsen er den samme, jf. afsnit 5.4.3.

	kr.
Handelsværdi jf. TSS cirkulære 2000-9	10.679.393
Anskaffelsessum	(500.000)
Avance før ejertidsnedslag	<u>10.179.393</u>
Ejertidsnedslag 1987 - 1998, 11 %	<u>(1.017.939)</u>
Avance efter ejertidsnedslag	9.161.454
Beskatning	
27 % af 101.200 kr.	27.324
42 % af (9.161.454-101.200) = 9.060.254	3.805.307
	<u>3.832.631</u>
Samlet beskatning ved salg	3.832.631

Bilag 11 - Overdragelse ved succession til familie

Beregning af overdragelsessum og passivpost

Handelsværdi TSS cirkulære 2000-9	10.679.393
Anskaffelsessum	<u>(500.000)</u>
Avance før ejertidsnedslag	<u>10.179.393</u>
Ejertidsnedslag 1988 - 1998, 10 %	(1.017.939)
Avance	9.161.454
Passivpost, 22 %	<u>2.015.520</u>
Overdragelsessum (avance - passivpost)	7.145.934

Finansieringsforslag

Dobbelt bundfradrag	123.000
Gave udover bundfradrag	1.000.000
Kontantvederlag	3.000.000
Anfordringsgældsbev	<u>3.022.934</u>
Overdragelsessum	7.145.934

Beløb til afgiftsberegning	1.000.000
Gaveafgift, 15 %	<u>150.000</u>

Bilag 12 - Overdragelse ved succession til nære medarbejdere

Beregning af overdragelsessum og latent skat

Handelsværdi jf. TSS cirkulære 2000-9	10.679.393
Anskaffelsessum	<u>(500.000)</u>
Avance	<u>10.179.393</u>
Latent skat	<u>(4.260.165)</u>
Overdragelsessum	<u>5.919.228</u>

Beregning af latent skat:

Avance	10.179.393
27 % af 2*50.600	(27.324)
42 % af den resterende avance over 2*50.600	<u>(4.232.841)</u>
Samlet latent skat	(4.260.165)

Bilag 13 - Beregning forlods udbyttet

A/B-modellen	kr.
Handelsværdi for Indretning A/S jf. Bilag 9	10.679.393

Beregning af forlods udbyttet

Handelsværdi for Indretning A/S jf. ovenfor	10.679.393
+ nytægning, nom. 500.000 kr à kurs 100	500.000
	<u>11.179.393</u>

Indretning Holding ApS' ejerandel, 50%	5.589.697
- nytægning, nom. 500.000 à kurs 100	500.000
	<u>5.089.697</u>

Forlods udbyttet, kr. 5.089.697/0,5 **10.179.393**

Estimeret udbetaling af forlods udbyttet

Forlods udbyttet eks. forrentning	10.179.393
-----------------------------------	------------

	kr.	kr.	Årlige udbytte
Forrentning, 1. år: 3,9 %	396.996	10.576.389	1.200.000
Forrentning, 2. år: 3,9 %	412.479	9.788.869	1.200.000
Forrentning, 3. år: 3,9 %	381.766	8.970.635	1.200.000
Forrentning, 4. år: 3,9 %	349.855	8.120.489	1.200.000
Forrentning, 5. år: 3,9 %	316.699	7.237.188	1.200.000
	<u>1.857.795</u>	<u>7.237.188</u>	
Forlods udbyttet inkl. Forrentning	<u>12.037.188</u>		<u>6.000.000</u>